

Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps 2019-2039

Nóvember 2023 tillaga

Innihald

1. Inngangur	4	2.4. Atvinna	16
1.1. Almennt um aðalskipulag	4	3. Umhverfismatsskýrsla	17
1.2. Skipulagsgögn	4	3.1. Helstu áhrifapættir	17
1.3. Tengsl við aðrar áætlanir	4	3.2. Umhverfisþættir og viðmið	18
1.4. Skipulagsferill	4	3.3. Umhverfisviðmið	18
1.5. Ástæður endurskoðunar og helstu breytingar	10	3.4. Vægi umhverfisáhrifa	19
1.6. Ferli endurskoðunar	11	3.5. Umhverfismat	19
1.7. Samráð	11	3.6. Samlegðaráhrif	20
2. Forsendur	11	3.7. Eftirfylgni og vöktun	20
2.1. Skipulagssvæðið	11	4. Stefnumörkun	21
2.1. Jarðfræði og landslag	11	4.1. Meginmarkmið og leiðarljós	21
2.1.1. Jarðhiti og nýting hans	12	4.2. Almenn ákvæði	21
2.1.2. Grunnvatn og lindasvæði	13	4.2.1. Afmörkun reita	21
2.1.1. Gróðurfar	13	4.2.2. Almennar gæðakröfur	22
2.1. Dýralíf	13	4.2.3. Bílastæði	22
2.1.1. Fuglar	13	4.2.4. Skilti	22
2.2. Náttúruvá	13	4.3. Atvinna	22
2.2.1. Loftlagsbreytingar og sjávarrof	13	4.3.1. Almenn stefna um fiskveiðar, -vinnslu og -eldi	22
2.2.2. Ofanflóð	14	4.3.2. Afþreyingar- og ferðamannasvæði (AF)	23
2.3. Íbúafjöldi og íbúasamsetning	14	4.3.3. Gististaðir í þéttbýli	23
2.3.1. Húsnaðismál	15	4.3.4. Athafna- og iðnaðarsvæði	24
		4.3.5. Athafnasvæði (AT)	24
		4.3.6. Iðnaðarsvæði (I)	25

4.3.7.	Verslun og þjónusta (VP).....	26	4.5.6.	Vötn, ár og sjór (V)	49
4.3.8.	Skógræktar- og landgræðslusvæði (SL).....	27	4.5.7.	Strandsvæði (ST).....	50
4.3.9.	Efnistökusvæði og efnislosunarsvæði (E).....	29	4.5.8.	Friðlýst svæði.....	51
4.3.10.	Landbúnaðarsvæði (L).....	30	4.5.9.	Önnur náttúruvernd (ÖN)	51
4.3.11.	Flokkun landbúnaðarlands.....	32	4.5.10.	Minjavernd (MV)	53
4.3.12.	Landskipti	34	4.5.11.	Friðlýstar minjar	54
4.4.	Byggð, útivist og samfélagsþjónusta.....	36	4.5.12.	Friðlýst hús	55
4.4.1.	Íbúðarsvæði (ÍB)	36	4.5.13.	Friðuð hús.....	55
4.4.2.	Frístundabyggð (F)	38	4.5.14.	Hverfisvernd (HV)	56
4.4.3.	Opin svæði og íþróttasvæði	39	4.5.15.	Loftgæði og hljóðvist.....	56
4.4.4.	Opin svæði (OP)	39	4.6.	Grunnkerfi	57
4.4.5.	Íþróttasvæði (ÍÞ).....	40	4.6.1.	Vegir, götur og stígar.....	57
4.4.6.	Kirkjur, kirkjugarðar og grafreitir (K)	41	4.6.2.	Stofnvegir	57
4.4.7.	Skólar (S)	41	4.6.3.	Jarðgöng	58
4.4.8.	Heilbrigðis- og félagsmál (S).....	42	4.6.4.	Vegir í náttúru Íslands	58
4.4.9.	Menningarmál (S).....	42	4.6.5.	Göngu- og reiðleiðir	59
4.4.10.	Brunavarnir	43	4.6.6.	Hafnarsvæði (H)	60
4.5.	Náttúra	43	4.6.7.	Sérstök not haf- og vatnssvæða (SN)	61
4.5.1.	Landslag og lífríki.....	43	4.6.8.	Veitur.....	61
4.5.2.	Óbyggð svæði (ÓB).....	45	4.6.9.	Rafveita	61
4.5.3.	Náttúruvá	45	4.6.10.	Hitaveita	62
4.5.4.	Ofanflóð	46	4.6.11.	Vatnsveita.....	62
4.5.5.	Vatnsvernd	47	4.6.12.	Fráveita.....	62

4.6.13. Fjarskipti.....	63
4.6.14. Úrgangsstjórnun.....	63
4.6.15. Orkuskipti.....	64
Viðauki 1 Uppdrættir	65
Viðauki 2 Innra samræmi aðalskipulags við Landsskipulagsstefnu og Heimsmarkmið sameinuðu þjóðanna.....	77

1. Inngangur

1.1. Almennt um aðalskipulag

Í skipulagslögum, nr. 123/2010, segir að aðalskipulag skuli taka til alls lands innan marka sveitarfélags og að þar sé sett fram stefna sveitarstjórnar um þróun sveitarfélagsins varðandi landnotkun, byggðapróun, byggðamynstur, samgöngu- og þjónustukerfi og umhverfismál. Þar segir enn fremur að í aðalskipulagi sé lagður grundvöllur fyrir gerð deiliskipulags varðandi landnotkun, takmarkanir á landnotkun, samgöngu- og þjónustukerfi og byggðamynstur, þ.m.t. þéttleika byggðar.

Í skipulagsreglugerð, nr. 90/2013, eru ákvæði skipulagslaga útfærð nánar. Þar segir um markmið aðalskipulags:

Markmið með gerð aðalskipulags, auk almennra markmiða skv. reglugerð þessari eru:

- ✓ að vera vettvangur stefnumótunar sveitarstjórnar í samráði við íbúa um mikilvæg viðfangsefni sem snerta þróun sveitarfélagsins,
- ✓ að sýna með skýrum hætti hver stefna sveitarfélags er og stuðla þannig að markvissri þróun þar sem tekið er tillit til heildarhagsmuna,
- ✓ að miðla málum milli ólíkra hagsmuna þeirra sem búa og munu
- ✓ búa í sveitarfélaginu,
- ✓ að stuðla að öryggi almennings og lífsgæðum.

Skipulagslög og skipulagsreglugerð kveða á um gerð skipulagsáætlana og hvernig samráði skuli háttað.

Í köflum 1.5 til 1.7 hér fyrir neðan er greint frá tilefni, málsmeðferð og samráði við endurskoðun aðalskipulagsins.

1.2. Skipulagsgögn

Aðalskipulagstillagan er sett fram í eftirtöldum gögnum:

- ✓ Greinargerð, sem inniheldur inngang, stefnumótun, umhverfisskýrslu og landnotkunarákvæði.
- ✓ Skipulagsuppráttur: Allt sveitarfélagið, blaðstærð A1, 1:70.000
- ✓ Þemauppráttir: Blaðstærð A3, 1:100.000

1.3. Tengsl við aðrar áætlanir

Aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps tengist öðrum skipulagsáætlunum sem gæta þarf samræmis við. Hér fyrir neðan eru dregin fram helstu atriði sem varða aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps í þessum gögnum.

Deiliskipulagsáætlanir sem gerðar eru fyrir stök framkvæmdasvæði eiga að vera í samræmi við gildandi aðalskipulag.

1.4. Skipulagsferill

Landsskipulagsstefna

Landsskipulag Landsskipulagsstefna felur í sér stefnu ríkisins í skipulagsmálum og almenn sjónarmið til leiðbeiningar við skipulagsgerð sveitarfélaga. Markmið landsskipulagsstefnu er að setja fram leiðarljós um landnotkun, nýtingu lands og landgæða sem tryggir öryggi og heildarhagsmunum við gerð skipulagsáætlana og stuðlar að sjálfbærri þróun og skilvirkri áætlanagerð. Þá er landsskipulagsstefnu ætlað að stuðla að samræmingu í stefnumótun ríkis og sveitarfélaga um landnotkun og nýtingu lands. Leiðarljós landsskipulagsstefnu er:

- **Að skipulagsbreytingar stuðli að sjálfbærri þróun.**
- **Að auka rými fyrir sveigjanleika og seiglu í sveitarfélaginu vegna umhverfis- og samfélagsbreytinga.**

- Bæta innviði sveitarfélagsins sem stuðla að auknum lífsgæðum íbúa.
- Styrkja samkeppnishæfni sveitarfélagsins við önnur sveitarfélög á landsvísi með því að auka gæði og fjölbreytileika byggðar.

Skipulagsstofnun hefur einnig sett fram viðauka við Landsskipulagsstefnu en í henni er sett fram stefna um loftslagsmál, landslag og lýðheilsu í tengslum við framkvæmd skipulagsmála. Þær áherslur sem þar eru settar fram fléttast með ýmsum hætti saman við viðfangsefni gildandi landsskipulagsstefnu sem samþykkt var á Alþingi árið 2016 og tekur til skipulagsmála á miðhálandinu, í dreifbýli og þéttbýli og á haf- og strandsvæðum. Tillagan felur einnig í sér viðbætur við gildandi landsskipulagsstefnu varðandi skipulag haf- og strandsvæða.

Gerð er nánari grein fyrir samhengi aðalskipulagsins við landsskipulagsstefnuna í viðauka 2.

Rammaáætlun

Rammaáætlun fjallar um vernd og nýtingu auðlinda landsins og landsvæða og er samheiti yfir ákveðin lög, ferli og aðferðafræði sem eru verkfæri til að greiða úr ágreiningi sem kann að rísa er varðar nytjar landsins. Samkvæmt verndar- og orkunýtingaráætlun skal tryggt að nýting landsvæða þar sem er að finna virkjunarkosti byggist á langtímasjónarmiðum og heildstæðu hagsmunamati þar sem tekið verði tillit til verndargildis náttúru og menningarsögulegra minja, hagkvæmni og arðsemi ólíkra nýtingarkosta og annarra gilda sem varða þjóðarhag, svo og hagsmuna þeirra sem nýta þessi sömu gæði, með sjálfbæra þróun að leiðarljósi. Virkjanakostir eru flokkaðir í orkunýtingar-, bið- og verndarflokk. Samkvæmt rammaáætlun eru engin landsvæði innan sveitarfélagsins í orkunýtingarflokki, í biðflokki né verndarflokki.

Náttúruverndaráætlun

Ný lög um náttúruvernd nr. 60/2013 tóku gildi árið 2015. Samkvæmt 13. gr. laganna gefur ráðherra út náttúruminjaskrá og leggur fram á Alþingi eigi sjaldnar en á 5 ára fresti tillögu að þingsályktun um framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár. Í nýju lögunum er gert ráð fyrir náttúruminjaskrá sem skiptist í 3 hluta: A- hluti er skrá yfir náttúruminjar og svæði sem hafa verið friðlýst eða friðuð, B- hluti er framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár þ.e. skrá yfir þær náttúruminjar sem Alþingi hefur ákveðið að setja í forgang um friðlýsingu eða friðun á næstu fimm árum og C- hluti er skrá yfir náttúruminjar sem ástæða þykir til að friðlýsa eða friða. Í nýju náttúruverndarlögunum voru einnig skilgreindir nýir flokkar friðlýstra svæða, þ.e. óbyggð víðerni og landslagsverndarsvæði. Ráðherra ákveður friðlýsingu svæða og friðun vistkerfa, vistgerða og tegunda og tekur jafnframt ákvörðun um breytingu og afnám friðlýsingar og friðunar. Í lögunum er lögð áhersla á að byggja upp skipulagt net verndarsvæða til að stuðla að vernd líffræðilegrar fjölbreytni, jarðfræðilegrar fjölbreytni landsins og fjölbreytni landslags. Ákvæði um efnistöku sem áður voru í náttúruverndarlögum hafa verið færð inn í skipulagslög.

Samgönguáætlun

Samkvæmt samgönguáætlun 2020-2034 eru framkvæmdir við Vestfjarðaveg fyrirhugaðar innan sveitarfélagsins á næstu árum.

Skipulag haf- og strandsvæða

Tilgangur strandsvæðastjórnunar og hafskipulags er að stuðla að vernd og viðhaldi vistkerfa, draga úr árekstrum ólíkrar starfsemi á haf- og strandsvæðum og stuðla að betri og upplýstari ákvarðanatöku og skapa þannig grundvöll fyrir efnahagslega uppbyggingu og félagslega velferð. Í stefnumótun haf- og strandasvæðaskipulags verður haft að leiðarljósi að

tryggja betri yfirsýn, draga úr hagsmunaárekstrum og stuðla að sjálfbærri nýtingu auðlinda og vernd umhverfisins

Sóknaráætlun Vestfjarða

Sóknaráætlun Vestfjarða 2020-2024 er stefnumótandi sértæk byggðaaætlun fyrir Vestfirði sem felur í sér stöðumat, framtíðarsýn, markmið og aðgerðir. Í henni er falin sýn íbúa svæðisins á það hvernig Vestfirðir eigi að þróast næstu ár.

Umhverfisvottaðir Vestfirðir

Vestfirðir hafa einsett sér að skara fram úr í umhverfismálum og vera stóriðjulaus landshluti. Verkefnið er unnið af Fjórðungssambandi Vestfirðinga. Hluti af því ferli var að fá umhverfisvottun á rekstur allra sveitarfélaganna á Vestfjörðum. Því markmiði var náð 2016 þegar Vestfirðir fengu silfurvottun EarthCheck, umhverfisvottunarsamtaka sem votta samfélög. Með þessu skuldbinda sveitarfélögin sig til að taka mið af umhverfinu í öllum sínum ákvörðunum og tryggja sjálfbæra nýtingu svæðisins. Sveitarfélögin á Vestfjörðum fengu silfurvottun vegna starfsemi sinnar fyrir starfsárið 2020.

Kerfisáætlun Landsnets 2020-2029

Til að auka afhendingaröryggi á sunnanverðum Vestfjörðum hafa ýmsir möguleikar til styrkinga verið til skoðunar. Má þar nefna tvær mögulegar hringtengingar, aðra minni sem nær til sunnanverðra Vestfjarða frá Mjólka og hins vegar stærri hring sem einnig nær til norðanverðra Vestfjarða og myndi þá tengjast við Breiðadal í norðri. Aðrir möguleikar voru einnig til skoðunar, þar á meðal svokölluð Átta, sem nú hefur verið ákveðið að ráðast í. Áttan samanstendur af tveimur hringtengingum sem mætast í Mjólka. Minni hringtengingin er tenging frá Mjólka um Hrafnseyri og þaðan suður yfir Arnarfjörð til Bíldudals. Þaðan fer hún svo frá Bíldadal að Keldeyri og

svo með Tálknafjarðarlínu 1 til Mjólka. Við þessa framkvæmd verður Keldeyri ekki lengur geislatengdur afhendingarstaður frá Mjólka og við það eykst afhendingaröryggið til muna á Keldeyri. Verkefnið er núna komið á framkvæmdaaætlun og felur það í sér uppsetningu á nýjum afhendingarstað á Bíldadal. Stærri hringtenging er ný tenging milli Mjólka og Breiðadals. Þá yrði kominn 66 kV hringur Mjólka - Breiðdalur-Mjólka. Við þessa framkvæmd verða allir afhendingarstaði á Vestfjörðum hringtengdir og afhendingaröryggi bætt til muna. Ný tenging á milli Mjólka- og Breiðadals er á 10 ára áætlun Landsnets (Landsnet, 2020).

Aðalskipulag Vesturbyggðar

Í gildi er Aðalskipulag Vesturbyggðar 2018-2035 en í því eru settar fram hugmyndir um jarðgöng sem tengja mun sveitarfélögin betur saman.

1. Göng undir Hálfðán
2. Göng frá Mikladal undir Mikladalsfjall

Þessi jarðgöng eru ekki hluti af tillögum skv. Samgönguáætlun 2020-2034, en getið er um þau í áherslum við gerð greiningar á jarðgangakostum í jarðgangaáætlun ríkisins. Fara þarf fram sérstök breyting á aðalskipulagi.

Aðgerðaráætlun í loftslagsmálum

Áætlunin er framlag Íslands til að ná markmiðum Parísarsamningsins. Henni er ætlað að stuðla að samdrætti í losun gróðurhúsalofttegunda og leggja grunninn að markmiði stjórnvalda um kolefnishlutleysi Íslands árið 2040. Orkuskipti í samgöngum, breyttar ferðavenjur og átak í kolefnisbindingu eru meðal helstu áhersluefna áætlunarinnar. Ný útgáfa aðgerðaaætlunar frá árinu 2020 skilgreinir enn frekari aðgerðir í loftlagsmálum sem stjórnvöld hyggjast hrinda í framkvæmd. Í aðalskipulagi Tálknafjarðarhrepps er tekið mið af aðgerðaráætlun í loftlagsmálum og eftir því sem við á sett markmið sem styðja við áætlunina.

Vatnaáætlun fyrir Ísland 2022-2027

Vatnaáætlun fyrir Ísland 2022- 2027 felur í sér stefnumörkun um vatnsvernd. Hluti af vatnaáætlun er aðgerðaáætlun þar sem settar eru fram aðgerðir til að tryggja gott ástand vatns og vöktunaráætlun þar sem markmiðið er m.a. að samræma vöktun á vatni um allt land. Vatnaáætlun er unnin á grundvelli laga nr. 36/2011, um stjórn vatnamála.

Heimsmarkmið sameinuðu þjóðanna

Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun voru samþykkt af fulltrúum allra aðildarríkja Sameinuðu þjóðanna í september árið 2015. Markmiðin gilda á tímabilinu 2016-2030 og eru 17 talsins með 169 undirmarkmið. Þau taka bæði til innanlandsmála sem og alþjóðasamstarfs á gildistímanum. Heimsmarkmiðin eru algild og því

hafa aðildarríkin skuldbundið sig til þess að vinna skipulega að innleiðingu markmiðanna bæði á innlendum og erlendum vettvangi út gildistíma þeirra. Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun skulu höfð að leiðarljósi í stefnumörkun í sveitarfélaginu, í samræmi við áherslur stjórnvalda sem hafa samþykkt innleiðingu markmiðanna á Íslandi. Með markmiðunum er leitast við að tryggja öllum mannréttindi og ná fram kynjajafnrétti og efla vald kvenna og stúlkna. Markmiðin eru samþætt og órjúfanleg og mynda jafnvægi milli hinna þriggja stoða sjálfbærrar þróunar, þ.e. hinnar efnahagslegu, félagslegu og umhverfislegu stoðar. Ríkisstjórn Íslands hefur forgangsraðað 65 undirmarkmiðum við innleiðingu heimsmarkmiðanna á Íslandi, en forgangsörðunin tekur mið af stjórnarsáttmála ríkisstjórnarinnar. Forgangsmarkmiðin endurspeglar áherslur stjórnvalda við innleiðingu markmiðanna næstu árin. Þau útiloka þó ekki að unnið verði að innleiðingu annarra markmiða.

Til þess að innleiða heimsmarkmiðin á formlegan hátt þá hefur sveitarfélagið ákveðið að velja ákveðin markmið sem eiga við aðalskipulagsgerðina. Heimsmarkmiðin eru frekar almenns eðlis og því mörg þeirra sem ekki er auðvelt að finna samsvörun með aðalskipulagi. Í eftirfarandi köflum eru raktir málaflokkar aðalskipulagsins og þau heimsmarkmið sem sveitarfélagið telur að eigi við og vill setja fram sem almenn markmið í aðalskipulaginu.

Mynd 1. Yfirlit yfir heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun.

Málaflokkurinn atvinna og heimsmarkmiðin

4.4 Eigi síðar en árið 2030 hafi ungmennum og fullorðnum með hagnýta kunnáttu fjölgað umtalsvert, þar á meðal á sviði tækni- og starfsmenntunar, til þess að geta gegnt viðeigandi störfum, fengið mannsæmandi vinnu og stundað frumkvöðlastarfsemi.

9.5 Vísindarannsóknir verði eflar og tæknigeta atvinnugreina í öllum löndum endurbætt, þar á meðal í þróunarlöndum. Eigi síðar en árið 2030 verði ýtt undir nýsköpun og fjölgað störfum við rannsóknir og þróun fyrir

hverja milljón íbúa, auk þess sem útgjöld til rannsókna og þróunar hins opinbera og einkageirans verði aukin.

Málaflokkurinn byggð, menning og samfélag og heimsmarkmiðin

11.A Stutt verði við jákvæð efnahags-, félags- og umhverfisleg tengsl milli þéttbýlis, þéttbýlla svæða í borgarjaðri og dreifbýlissvæða með því að styrkja áætlanir um byggðapróun á landsvísu og innan svæða.

Málaflokkurinn náttúra og heimsmarkmiðin

12.2 Eigi síðar en árið 2030 verði markmiðum um sjálfbæra og skilvirka nýtingu náttúruauðlinda náð.

13.2 Ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga verði að finna í landsáætlunum, stefnumótunum og skipulagi.

Málaflokkurinn grunnkerfi og heimsmarkmiðin

9.1 Þróaðir verði traustir innviðir, sjálfbærir og sveigjanlegir, hvort sem er staðbundnir eða yfir landamæri, í því skyni að styðja við efnahagsþróun og velmegun þar sem lögð verði áhersla á jafnt aðgengi á viðráðanlegu verði fyrir alla.

9.4 Eigi síðar en árið 2030 verði innviðir styrktir og atvinnugreinar endurskipulagðar til að gera þær sjálfbærar, nýting auðlinda verði skilvirkari og í auknum mæli innleiði hvert og eitt land tækni og umhverfisvæna verkferla eftir getu.

Gerð er nánari grein fyrir samhengi aðalskipulagsins við Heimsmarkmiðin í viðauka 2.

Umhverfisstefna Tálknafjarðarhrepps

Tálknafjarðarhreppur stefnir á að vera til fyrirmyndar í umhverfismálum með sjálfbæra þróun að leiðarljósi. Hlutverk sveitarfélaga í umhverfismálum er margþætt, þau eru meðal annars, loftslagsmál, úrgangsmál, heilbrigðiseftirlit, náttúruvernd ofl. Tálknafjarðarhreppur ætlar að stuðla að hvetjandi aðgerðum fyrir íbúa og fyrirtæki í sveitarfélaginu. Til að ná árangri í umhverfismálum hefur Tálknafjarðarhreppur mótað sér umhverfisstefnu.

Leiðarljós

- ✓ Að sveitarfélagið verði til fyrirmyndar í umhverfismálum og hafi sjálfbæra þróun og vernd umhverfisins að leiðarljósi.
- ✓ Að sveitarfélagið verði kolefnislaust árið 2040.
- ✓ Að Tálknafjarðarhreppur verði aðlaðandi búsetukostur, vistvænt og heilsueflandi samfélag.
- ✓ Að lögð verði áhersla á hringrásarhagkerfið.

Tálknafjarðarhreppur leggur áherslu á að:

- ✓ Setja sér mælanleg markmið í umhverfismálum með að
 - Skrá orkunotkun stofnana sveitarfélagsins
 - Skrá innkaup á vistvænum vörum
 - Mæla magn endurvinnanlegs sorps
- ✓ Velja við innkaup og þjónustu umhverfisvænar og endurunnar vörur þar sem því verður við komið.
- ✓ Lágmarka notkun spilliefna og hámarka endurvinnslu og endurnýtingu innan stofnana.
- ✓ Framfylgja verkefnum eins og
 - Earth Check
 - Græn skref

Skólastefna Tálknafjarðarhrepps

Skólastefna Tálknafjarðarhrepps var samþykkt 2020 en stefnan er afrakstur nemenda, foreldra, starfsfólks Tálknafjarðarskóla, sveitarstjórnarfulltrúa og íbúa Tálknafjarðarhrepps. Einkunnarorð um leið gildi stefnunnar eru:

jákvæðni-samvinna-skemmtun-þrautseigja

Leiðarljós

- ✓ Skólastarf er heildstætt og samfelldt með góðu samstarfi milli skólastiga.
- ✓ Grunnþættir menntunar og lykilhæfni birtist með skýrum hætti í skólastarfi.
- ✓ Réttindi barna og lýðræðisleg þátttaka er augljós þar sem börn láta til sín taka.
- ✓ Viðfangsefni barna hafa tilgang, tengjast daglegu lífi og eru hagnýt.
- ✓ Börn eru hvött til að taka áhættur við skapandi verkefni sem eru krefjandi og skemmtileg.
- ✓ Tónlist, menning og félagsstörf eru órjúfanlegur þáttur af skólastarfinu.
- ✓ Gott jafnvægi er milli bóklegra og verklegra verkefna.
- ✓ Metnaður starfsfólks er sýnilegur og stuðningur samfélagsins einkennist af umhyggju og metnaði.

Meginmarkmið

- ✓ Að skólastarf í Tálknafjarðarhreppi uppfylli ítrustu kröfur sem gerðar eru til
- ✓ skólastarfs af yfirvöldum menntamála.
- ✓ Að foreldrar og nemendur upplifi að sveitarfélagið geri miklar væntingar til

- ✓ skólastarfs.
- ✓ Að samstarf við foreldra og atvinnulíf sé skipulagt.
- ✓ Að gæðaviðmið um leik, nám og kennslu séu leiðbeinandi og skýr.
- ✓ Að skólinn setji fram eigin gæðaviðmið sem byggja á gæðaviðmiðum menntamálayfirvalda.
- ✓ Að grunnþættir og lykilhæfnin séu leiðarljós viðfangsefna í skólastarfinu.
- ✓ Að grunnþættir stýri vali á viðfangsefnum en tryggt sé að tekið sé á viðfangsefnum Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna með heildstæðri nálgun.
- ✓ Að stöðugt sé verið að finna leiðir til þess að samfella sé í skóladegi og námi barna í samstarfi við íþróttafélög, félagasamtök og aðra þá sem tengjast samfelldum skóladegi barna.
- ✓ Að tónlist og tónlistarnám sé hluti af viðfangsefnum skólastarfs hverju sinni.
- ✓ Að virk samvinna skóla og nærsamfélags séu fastur liður í skólastarfinu og markmiðum og leiðum lýst í skólanámskrá.
- ✓ Að stöðugt sé brugðist við og stutt við börn sem þurfa á stuðningi að halda. Að slíkur stuðningur fari fyrst og fremst fram inni í nemendahópnum.
- ✓ Að stuðningur sveitarfélagsins við starfspróun sé reglubundinn og samkvæmt reglugerðum um sérfræðipjónustu við starfsfólk.
- ✓ Að sérfræðipjónusta við nemendur, foreldra og starfsfólks skólans sé reglubundin og þjóni þeim tilgangi sem sérfræðipjónusta sé ætlað.
- ✓ Að gildin séu leiðarljós á viðfangsefnum í skólastarfinu, þau séu innleidd og skilgreind og allir viti hvað þau merkja.

Menningarstefna Tálknafjarðarhrepps

Menningarstefna Tálknafjarðarhrepps var samþykkt á fundi sveitarstjórnar þann 14. mars 2023.

Til að stuðla að öflugu og fjölbreyttu menningarlífi leggur Tálknafjarðarhreppur áherslu á eftirtalin atriði:

Félagasamtök

- ✓ Styðja við bakið á hinum ýmsu menningarfélögum.
- ✓ Styðja við íþrótt- og æskulýðsstarf.
- ✓ Standa vörð um viðburði í sveitarfélaginu sem hafa sögu og menningarlegt gildi.

Barnamenning

- ✓ Standa vörð um listkennslu barna.
- ✓ Tryggja jafnt aðgengi og hvetur til þátttöku barna og ungmenna í menningarlífi.
- ✓ Styðja við menningu og listir sem sérstaklega er unnin fyrir börn og ungmenni eða með virkri þátttöku þeirra.

Menningararfur

- ✓ Varðveita sögulegar minjar og tryggja skráningu þeirra.
- ✓ Auðvelda aðgengi að menningarminjum og sögulegum stöðum eins og kostur er.
- ✓ Stuðla að söfnun og skráningu örnefna í Tálknafirði og tryggja að þær upplýsingar séu aðgengilegar.

1.5. Ástæður endurskoðunar og helstu breytingar

Fyrri aðalskipulag Tálknafjarðarhrepps, með skipulagstímabilið 2006 - 2018, var staðfest í desember 2006. Fjórar breytingar hafa verið gerðar á því eftir staðfestingu.

Tílefni endurskoðunarinnar nú er þörf fyrir skýrari stefnu vegna þróunar sem orðið hefur eða er fyrirjáanleg, t.d. í fiskeldi og ferðaþjónustu og ýmis ákvæði hafa verið yfirfarin. Að auki þurfti að færa inn þá stefnumörkun sem áður var getið og kemur fram í landsskipulagsstefnu.

Við þessa endurskoðun hafa eftirfarandi breytingar helstar orðið:

- ✓ Gögn eru samræmd nýjum skipulagslögum nr. 123/2010 og skipulagsreglugerð nr. 90/2013.
- ✓ Umfjöllun um viðfangsefni aðalskipulagsins eru með nokkuð öðru sniði, þótt stefnubreyting sé ekki veruleg. Leitast er við að tengja stefnu skipulagsins við landnotkunarákvarðanir með vísun í auðkenni reita sem byggjast á stefnumörkuninni.
- ✓ Allir landnotkunarreitir hafa verið yfirfarnir og skerpt á afmörkun þeirra. Sett hafa verið almenn ákvæði um landnotkun á reitum í hverjum landnotkunarflokki og sértæk ákvæði fyrir hvern reit fyrir sig, eftir því sem tílefni er til.
- ✓ Landbúnaðarland hefur verið flokkað á einfaldan hátt í samræmi við landsskipulagsstefnu og ákvæði jarðalaga.

Samráð var haft við landeigendur um áform þeirra í þróun landnotkunar á forsendum búskapar eða annarrar atvinnustarfsemi.

1.6. Ferli endurskoðunar

Skipulagslýsing var auglýst frá 13. ágúst 2019 til 13. september 2019 og fyrsti kynningarfundur var haldinn 4. apríl 2019 í Vindheimum. Vinnslutillaga aðalskipulags var forkynnt í samræmi við 2. mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 frá 30. mars til 5. maí 2023.

Tillaga að aðalskipulagi var kynnt á íbúafundi þann 15. nóvember 2023.

Aðalskipulagstillagan var auglýst frá:

1.7. Samráð

Á lýsingar- og vinnslustigi var haft samráð við fjölmarga aðila sem á einn eða annan hátt tengjast þeim þáttum sem aðalskipulagið tekur til. Ennfremur voru spurningalistar sendir til landeigenda þar sem þeim var gefinn kostur á að koma hugmyndum sínum á framfæri. Í viðauka 3 má finna samantekt umsagna og viðbragða sem bárust við vinnslutillöguna sem og samantekt svara frá landeigendum.

Lýsingin og vinnslutillaga var send til eftirfarandi umsagnaraðila:

- Heilbrigðiseftirlits Vestfjarða
- Minjavarðar Vestfjarða
- Vesturbyggð
- Fiskistofu
- Vegagerðarinnar
- Samgöngustofa-siglingasvið
- Orkubú Vestfjarða
- Skógræktarinnar
- Umhverfisstofnunar
- Ferðamálastofu
- Náttúrufræðistofnunar Íslands
- Skipulagsstofnunar

2. Forsendur

2.1. Skipulagssvæðið

Skipulagið tekur til alls lands Tálknafjarðarhrepps sem er í Tálknafirði á sunnanverðum Vestfjörðum, umlukið sveitarfélaginu Vesturbyggð. Tálknafjarðarhreppur á upphaf sitt í hreppaskipan á Þjóðveldisöld (Lýður Björnsson, 1972). Sveitarfélagið er ekki landmikið en heildar landstærð þess er um 176 km². Brött hamrafjöll umlykja fjörðinn og í þeim liggja sveitarfélagsmörkin, í norðri í Kálfadal norður af Skildi og eftir fjallahryggnum suður að Klettarein, og þaðan vestur eftir Lambeyrarhálsi í Tálkna og þaðan út í sjó. Fjörðurinn er frábær höfn frá náttúrunnar hendi þar sem Sveinseyraroddi lokar firðinum að hluta og ver hann fyrir úthafsöldunni.

Tálknafjörður er aðili að Vestfjarðastofu sem tók við verkefnum Atvinnuþróunarfélags Vestfjarða og Fjórðungssambands Vestfjarða. Undir Vestfjarðastofu heyrir einnig Markaðsstofa Vestfjarða og menningarfulltrúi Vestfjarða. Einnig er Tálknafjarðarhreppur aðili að Sambandi íslenskra sveitarfélaga.

2.1. Jarðfræði og landslag

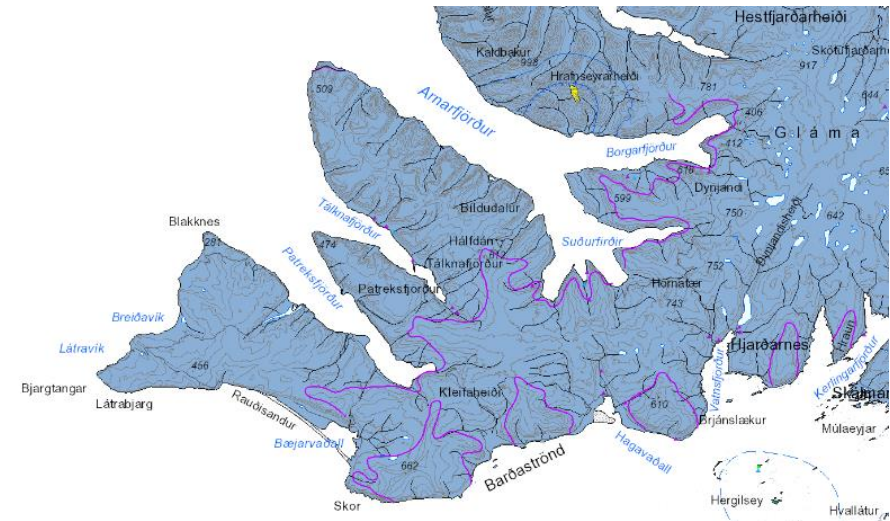
Vestfjarðakjálkinn hlóðst upp fyrir um 13-16 milljónum árum í mildu veðurfari tertíertímans þegar meðalhitinn var 5-10°C hærri en hann er í dag og frost voru fátíð. Á þeim tíma var frostveðrun lítil sem engin og vatn átti sér auðvelda leið niður í dropin hraunlögin. Roföflin voru máttlítil og síendurtekin sprungugos hlóðu upp hraunlagastafla sem mynduðu Vestfjarðakjálkann. Menjar um slík gos koma fram við veðrun sem berggangar sbr. Reiðskörð á Barðaströnd. Jarðlögum má skipta í þrennt eftir aldri og gerð; i) tertíer jarðlagastaflinn sem er eldri en 3milj. ára, ii) jarðlög frá ísöld, 3 millj. til 10 þús. ára iii) og loks jarðlög frá nútíma yngri en 10 þús. ára.

Elsta bergið á Vestfjörðum og um leið elsta berg landsins er að finna á ystu annesjum frá Kópi í Vesturbyggð að Kögri og er það um 15-16 milljón ára gamalt. Berggrunnur á svæðinu er að mestu blágrýti (basalt). Jarðlagastaflinn er myndaður úr hraunlögum og á milli þeirra eru oft þunn og rauðbrunnin setlög, sem eru að uppruna forn jarðvegur. Basalthraunlögnum hallar víðast hvar til austurs og suðausturs.

Landslag á svæðinu einkennist mjög af rofi jökla en þeir surfu í fyrstu ofan af hraunlagastaflanum. Í sprungum í skriðstefnu jöklanna hófu jöklarnir að mynda farvegi sem leiddi til myndunar U-laga dala og fjarða sem einkennir mjög svæðið. Eftir því sem jöklarnir dýpkuðu hættu þeir að mestu að sverfa sjálfa hásléttuna en hafði þó tekist áður að skafa allt að 300 m ofan af henni. Enn er þó hásléttan góður minnisvarði um landslagið eins og það var áður en ísöldin gekk í garð. Óvíst er að jöklar hafi hulið allt land á jökulskeiðum ísaldar. Á Vestfjörðum mun sjálft Vestfjarðahálendið, þ.e. Glámu-svæðið hafa verið þakið jökulskildi og frá því runnið skriðjöklar niður alla dali og út í Breiðafjörð, en skagar og mýlar þar fyrir utan verið að mestu jökulvana.

Á ísöld fergðu jöklar landið og seig það undan farginu. Þegar jöklar bráðnuðu í ísaldarlok fyrir um 10 þús árum hækkaði hraðar í sjónum sem nam landlyftingu og var sjávarstaða því allt að 100m hærri en hún er í dag. Þá hafa engar eyjar verið á Breiðafirði. Víða má sjá malarhjalla inn til landsins sem eru í raun sjávarkambar frá þessum tíma. Aðrar mjög einkennandi jarðmyndanir frá nútíma eru eyrar. Á svæðinu er undirlendi mjög lítið en eftir að síðasta kuldaskiði lauk mynduðust víða eyrar sem út í firðina þar sem hafaldan flutti með sér bergmyslu sem hún hafði brotið og efnið síðan sest til á grynningum eða á straumamótum eða þar sem á hefur runnið þvert á fjörðinn og myndað óseyri.

Mynd 2. Jarðfræðikort af hluta Vestfjarða. (Heimild. Náttúrufræðistofnun Íslands)

Grjótskriður eru áberandi landslagsmyndanir á svæðinu en þær hylja á stórum svæðum neðri hluta fjallshlíðanna og eru oft grónar hið neðra en berar þegar ofar dregur. Aurkeilur er framburður sá kallaður, sem safnast fyrir framan gilskorninga og annars staðar þar sem ár sleppa framburði sínum og sjást þær víða.

2.1.1. Jarðhiti og nýting hans

Jarðvarmasvæðum hér á landi er skipt niður í lághitasvæði og hághitasvæði. Á skipulagssvæðinu er lághitasvæði að finna í Tálknafirði en þar er að finna fjölda af laugum og volgrum.

Mynd 3. Jarðhiti, borholur á sunnanverðum Vestfirðum. (Heimild Orkustofnun Íslands.)

2.1.2. Grunnvatn og lindasvæði

Fyrir liggur skýrsla frá Orkustofnun um heitt og kalt vatn á suðurfjörðum Vestfjarða. Samkvæmt henni eru helstu vatnsból Tálknafjarðarhrepps í Hrafnadal. Einnig er afmarkað vatnsverndarsvæði í kringum 19 borholur fyrir kalt vatn í landi Sveinseyrar.

2.1.1. Gróðurfar

Í Tálknafjarðarhreppi er láglendi víða mjög vel gróið, en hlíðar eru skriðurunnar, og gróður nær skammt upp eftir þeim. Samfelld svæði með mosapembu finnast á hæðum og upp til fjalla og eftir því sem ofar dregur verður gróðurþekja mun gisnari og við tekur bersvæðisgróður og ógróið land. Gróðurfar á Vestfirðum er um margt ólíkt því sem gerist annars staðar á Íslandi. Nokkrar sjaldgæfar tegundir plantna finnast aðeins á

Vestfirðum. Í Tálknafirði má finna hvíta melasól (*Papaver radicum ssp. stefanssonii*) sem er alfriðuð. Sérkenni gróðurfarsins byggist þó fyrst og fremst á fjölbreytni landslagsins, árvissum snjóalögum og litlu beitarálagi þar sem bændur höfðu oft lítinn búpening.

Ekki er mikið eftir af náttúrulegum birkiskógi innan Tálknafjarðarhrepps en skógrækt talsverð. Samkvæmt tölum Skógræktarinnar eru um 220 ha skóglendis í sveitarfélaginu.

2.1. Dýralíf

2.1.1. Fuglar

Samkvæmt Náttúrufræðistofnun Íslands eru þrjú mikilvæg fuglasvæði sem ná til Tálknafjarðarhrepps. Tálkni er sæbrött og mjög klettótt hamrahlíð, 472 m y.s., sunnan í nesinu sem gengur út á milli Patreksfjarðar og Tálknafjarðar. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð. Selárdalshlíðar suður er brött skriðurunnin hamrahlíð, um 500 m y.s., við utanverðan Tálknafjörð að norðan, innan Skandadals. Þar er alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð. Selárdalshlíðar norður er skriðurunnin hamrahlíð, um 500 m y.s., við utanverðan Tálknafjörð að norðan, utan Skandadals og er einnig alþjóðlega mikilvæg sjófuglabyggð. Á Sveinseyri við norðanverðan Tálknafjörð er síðan friðlýst æðarvarp.

2.2. Náttúruvá

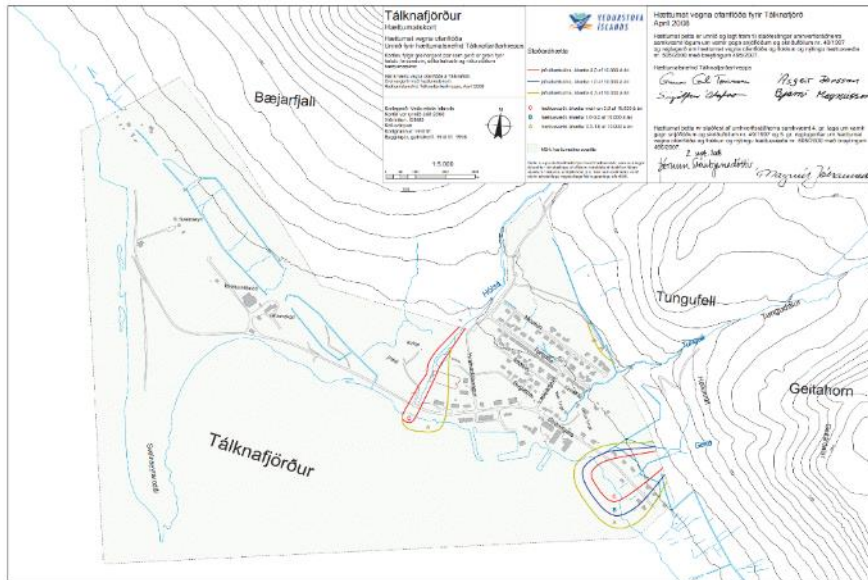
2.2.1. Loftlagsbreytingar og sjávarrof

Loftslagsmál eru eitt af helstu áherslumálum ríkisstjórnar Íslands. Í Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum hafa stjórnvöld skilgreint fjölmargar aðgerðir í málaflokknum, en tvö helstu áhersluatriðin eru orkuskipti í samgöngum og átak í kolefnisbindingu. Umhverfis- og auðlindaráðherra hefur einnig ákveðið að vinna tillögu að viðauka við gildandi landsskipulagsstefnu þar sem m.a. verður sett fram stefna og leiðbeiningar um hvernig bæta megi skipulagsgerð til að stuðla að og tryggja víðtækar og

viðeigandi aðgerðir í loftslagsmálum í tengslum við landnýtingu og hið byggða umhverfi. Aðgerðir í skipulagsgerð geta m.a. falið í sér samdrátt í losun gróðurhúsalofttegunda og bindingu þeirra ásamt aðgerðum til að bregðast við loftslagsbreytingum, svo sem vegna sjávarflóðahættu.

2.2.2. Ofanflóð

Gerð hefur verið úttekt á hættusvæðum á Tálknafirði og ákveðnum stöðum við gerð deiliskipulags. Ljóst er að skipulagssvæðið er utan jarðskjálfta- og eldgosasvæða, en vitað er um að á ýmsum svæðum er töluverð hættu vegna snjóflóða og skriðufalla.

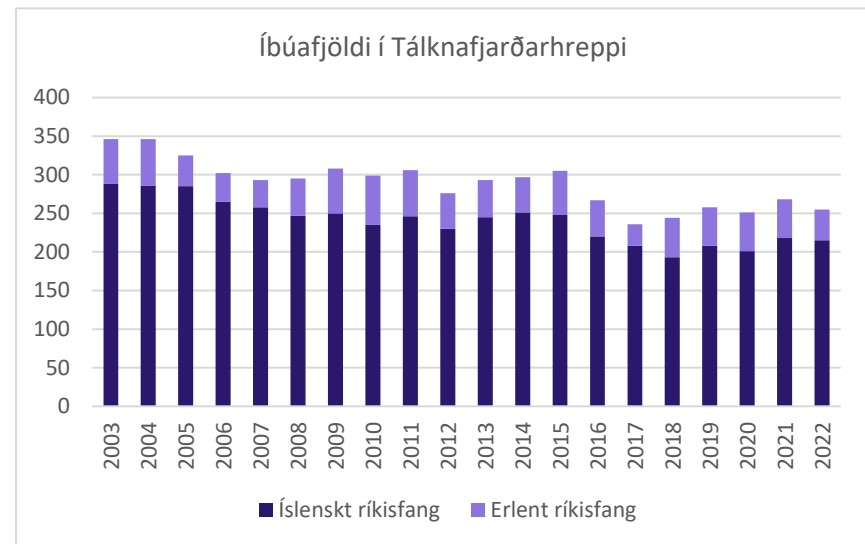
Mynd 4. Hættumatskort af Tálknafirði. Heimild: Veðurstofa Íslands.

Hættusvæði eru skilgreind í þrjá flokka:

- Hættusvæði A er þar sem staðaráhætta* er 0,3 til 1 af 10.000 á ári.
- Hættusvæði B er þar sem staðaráhætta er 1 til 3 af 10.000 á ári.¹
- Hættusvæði C er þar sem staðaráhætta er meiri en 3 af 10.000 á ári.

2.3. Íbúafjöldi og íbúasamsetning

Árið 2022 voru íbúar Tálknafjarðarhrepps 255 og hafði þá fjölgað um 15 íbúa frá árinu áður. Gögn frá Hagstofu Íslands um íbúapróun í Tálknafjarðarhreppi sýna að íbúum hefur fækkað síðastliðin 20 ár um 26%, úr 346 árið 2003 í 255 árið 2022 (sjá mynd 5).

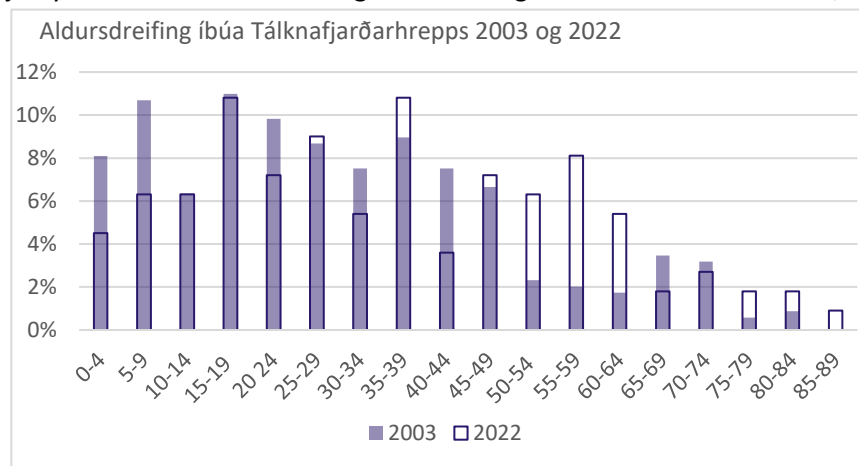
Mynd 5. Hlutfall íbúa í Tálknafjarðarhreppi árin 2003 til 2022 eftir ríkisfangi. Heimild: Hagstofa Íslands.

¹ Staðaráhætta er skilgreind sem árlegar dánarlíkur einstaklings af völdum ofanflóða ef dvalið er öllum stundum í óstyrku einbýlishúsi

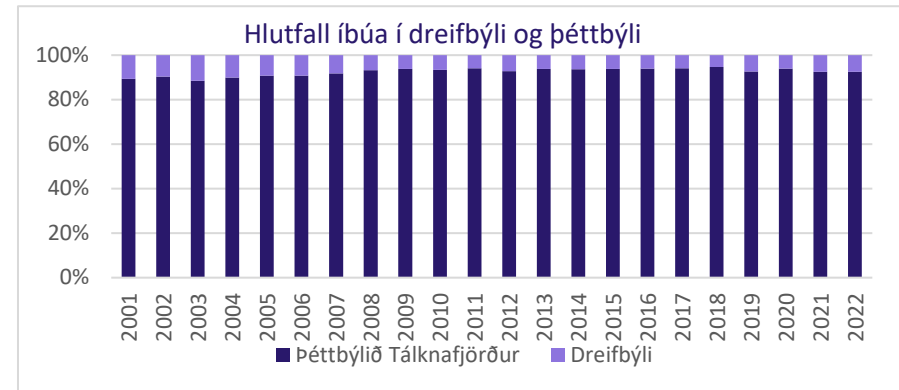
Íbúasamsetning hefur á sama tíma tekið breytingum þar sem íbúum í eldri aldurshópum hefur hlutfallslega fjölgað talsvert á þessu tímabili og fækkað í þeim yngri (sjá mynd 7). Landsvæði sveitarfélagsins er fremur lítið og stór meirihluti íbúa býr í þéttbýlinu á Tálknafirði, eða um og yfir 90% á árunum 2003-2022 (mynd 7). Þá hefur hlutfall íbúa með erlent ríkisfang á sama tíma hækkað úr 12% í 21% (mynd 7). Skipting kynja er mismunandi eftir aldurshópum en konur eru 44% íbúa í sveitarfélaginu og karlar 56%. Börnum og ungmennum hefur fækkað nokkuð undanfarin 20 ár, en fjölgað hefur í hópi 45 ára og eldri.

2.3.1. Húsnæðismál

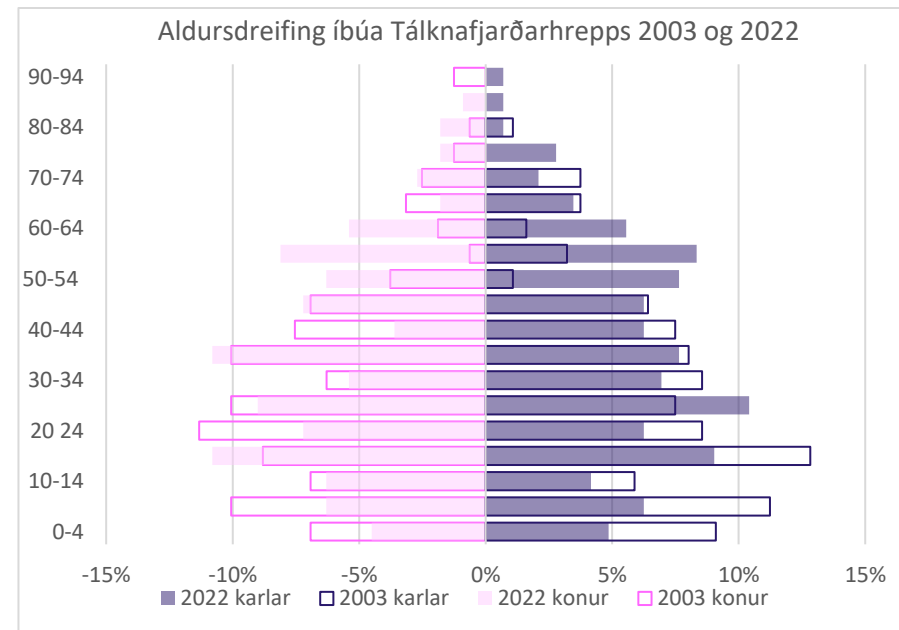
Í Tálknafjarðarhreppi eru 120 íbúðir skráðar samkvæmt þjóðskrá og þar af eru einbýli í stærstum hluta eða 81 talsins Að meðaltali búa rúmlega tveir íbúar í hverri íbúð sem er nokkuð undir landsmeðaltali sem er 2,4 íbúar í hverri íbúð. 68,3% íbúða eru einbýlishús eða einbýli tengt jörðum. Fjölbýlishús eru 15% íbúða og í öðrum tegundum húsnæðis eru 16,6%

Mynd 6. Aldursdreifing íbúa í Tálknafjarðarhreppi 2003-2022. Heimild: Hagstofa Íslands.

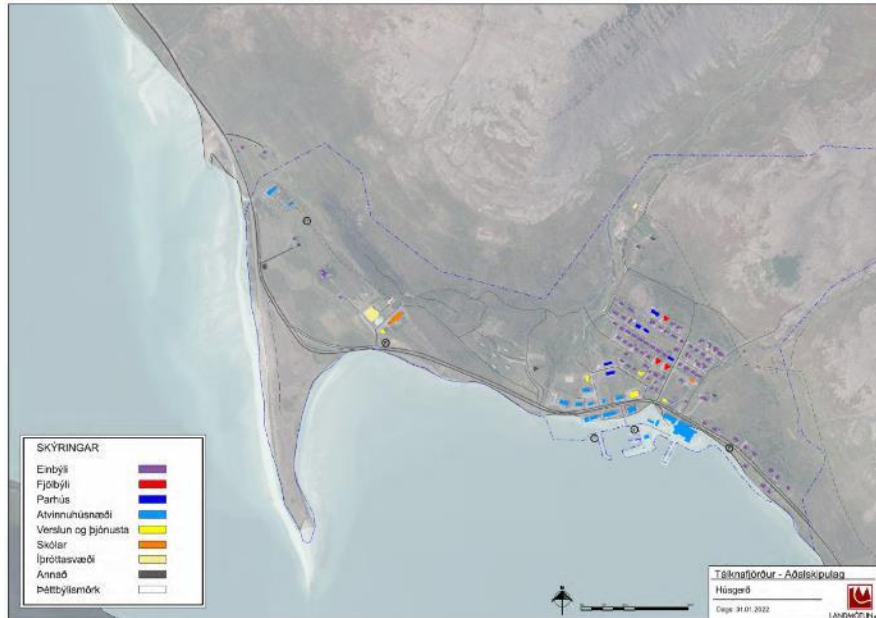

Mynd 7. Hlutfall íbúa í dreifbýli og þéttbýli. Heimild: Hagstofa Íslands.

Mynd 8. Píramídi sem sýnir aldursdreifingu íbúa Tálknafjarðarhrepps árin 2003 og 2022. Heimild: Hagstofa Íslands.

íbúða. Flestar íbúðir í Tálknafjarðarhreppi eru yfir 100 m² að stærð eða um 73%. Helst er skortur á minni íbúðum.

Mynd 5. Húsagerðir og notkun húsa.

Í ljósi þeirrar uppbyggingar sem orðið hefur í tengslum við aukið fiskeldi á Vestfjörðum er ljóst að þörf er fyrir aukið íbúðarhúsnæði í sveitarfélaginu á næstu árum. Í núverandi skipulagi eru 25 byggingarhæfar lóðir lausar til úthlutunar og í vinnu við nýtt aðalskipulag verður þess gætt að nægt landsvæði verði skipulagt undir íbúðarbyggð. Ekki er þörf á verulegri fjárfestingu í innviðum sveitarfélagsins til að bregðast við þeirri fjölgun sem myndi fylgja slíkum framkvæmdum. Ætla má að frekar sé þörf á smærri íbúðum, bæði fyrir eldra fólk sem vill minnka við sig sem og yngra fólk sem er að eignast sína fyrstu eign.

2.4. Atvinna

Vinnusóknarsvæði Tálknafjarðarhrepps nær til hreppsins og sveitarfélagsins Vesturbyggðar sem umlykur Tálknafjarðarhrepp. Atvinnulíf á Vestfjörðum hefur tekið talsverðum breytingum undanfarin ár, meðal annars með fjölgun ferðamanna og aukningu í fiskeldi. Uppbygging innviða á Vestfjörðum hefur bætt lífsgæði og rekstrarumhverfi fyrirtækja á svæðinu en þó er enn langt í land að íbúar Vestfjarða standi jafnfætis öðrum landsmönnum hvað varðar samgöngur og aðgengi að ýmissi þjónustu. Verulegar breytingar urðu þegar Dýrafjarðargöng opnuðu og þegar framkvæmdum á Dynjandisheiði verður lokið mun heilsársvegur tengja saman norðan- og sunnanverða Vestfirði.

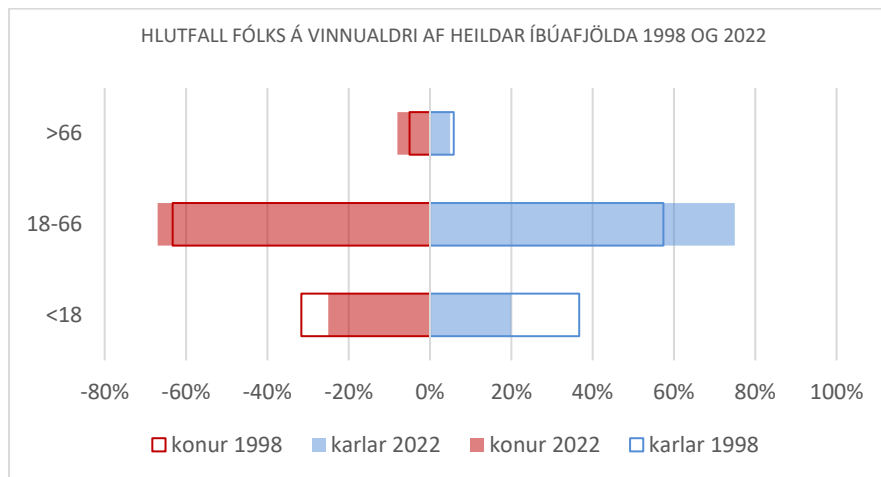
Íbúaþróun á Tálknafirði hélt lengi vel nokkuð stöðug eða allt fram til þess að fiskvinnslan Þórsberg hf. lokaði en eftir það fækkaði íbúum í Tálknafjarðarhreppi um tæplega 23% en hefur fjölgað aftur í takt við aukna uppbyggingu í fiskeldi.

Tálknafjarðarhreppur byggði afkomu sína lengi vel á landbúnaði, útgerð og fiskvinnslu. Togarinn Tálknfirðingur átti sína heimahöfn á Tálknafirði en var seldur og landbúnaður er ekki lengur stundaður í hreppnum, utan frístundabúskapar. Nokkrar breytingar hafa orðið á atvinnulífi bæjarins á undanförunum árum, með breytingum í veiðum og vinnslu sjávarafurða, tækniþróun og samþjöppun í eignarhaldi útgerða. Önnur atvinnutækifæri hafa skotið upp kollinum í staðinn og nú er meiri áhersla lögð á fiskeldi og ferðaþjónustu.

Á Tálknafirði er matvöruverslun, heilsugæsla sem er þjónað frá Heilbrigðisstofnun Vestfjarða á Patreksfirði, félagsheimili, og íþróttamiðstöð. Kaffihús er rekið yfir sumartímann í Dunhaga og er það vinsæll viðkomustaður ferðamanna og veitingastaður er opin alltt árið um kring í Hópinu. Gott tjaldsvæði er á Tálknafirði með góðu plássi fyrir húsbíla,

hjólhýsi og tjaldvagna og sundlaugin er vel búin og notaleg. Samkvæmt upplýsingum af vef Ferðamálastofu eru 21 rúm í boði á Bjarmalandi í 11 herbergjum og svo eru 2 íbúðir fyrir tvo gesti í hvorri íbúð í boði hjá Systrakoti. Auk þess er boðið upp á gistingu á Eysteinseyri fyrir allt að 9 manns. Einnig eru fjórir sumarbústaðir á Hóli með gistirými fyrir um sex gesti hver, leigðir út til ferðamanna allt árið.

Þegar litið er til einstaklinga á vinnualdri (18-67) hefur konum í sveitarfélaginu hlutfallslega fjölgað lítillega (3%) frá 1998 ár en körlum á sama tíma fjölgað mikið, eða um 18% (sjá mynd 11). Börnum og ungmönnum undir 18 ára aldri fækkar til muna á sama tíma og ellilífeyrisþegum (eldri en 66 ára) fjölga. Fjöldi barna á grunnskólaaldri hefur dregist saman um 45% á síðastliðnum tuttugu árum. Er það merki um að auka þurfi fjölbreytni í störfum í sveitarfélaginu til að laða að ungt fjölskyldufólk og jafna hlutfall kynjanna en einhæfni í atvinnulífinu er ógn við stöðugleika og atvinnuöryggi.

Mynd 6. Hlutfall fólks á vinnualdri 1998-2022. Heimild: Hagstofa Íslands.

3. Umhverfismatsskýrsla

Endurskoðun aðalskipulags fellur undir lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006 (UMÁ) sökum þess að áætlunin markar stefnu er varðar leyfisveitingar til framkvæmda sem tilgreindar eru í lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana, nr. 111/2021.

Umhverfismati er ætlað að sjá til þess að umhverfisáhrif séu skoðuð við móttun tillögu og að haft sé að leiðarljósi frá upphafi að lágmarka neikvæð áhrif og hámarka jákvæð áhrif á umhverfi og samfélag.

Í umhverfismatsskýrslu verður gerð grein fyrir þessu mati og verður skýrslan lögð fram með aðalskipulagstillögunni, á formlegum kynningartíma hennar. Samráð skal haft við Skipulagsstofnun við ákvörðun um umfang og nákvæmni upplýsinga í umhverfisskýrslu.

Helstu breytingar á stefnu gildandi skipulags verða teknar til umhverfismats. Ný skipulagslög og reglugerð kveða á um ítarlegri stefnumótun en áður var gert. Því kann að vera óljóst hvort um stefnubreytingu er að ræða eða eingöngu breytingu til samræmis við ný lög og reglugerð. Því er gert ráð fyrir að draga fram markmið sem víkja verulega frá gildandi skipulagi og sýna hvernig ólíkir valkostir snerta umhverfisþættina sbr. lög um umhverfismat áætlana. Við gerð umhverfismats verða nýtt ákveðin viðmið og stuðst við stefnu sem sveitarstjórn hefur samþykkt ásamt stefnu og áætlunum á landsvísi sem verða viðfangsefni aðalskipulagsins.

3.1. Helstu áhrifapættir

Eingöngu eru metnir þeir þættir sem taldir eru hafa umtalsverð umhverfisáhrif í för með sér.

Eftirfarandi breytingar eru gerðar á landnotkun frá gildandi aðalskipulagi og eru talin hafa umtalsverð áhrif í för með sér:

- Rýmri heimildir á landbúnaðarsvæðum.
- Niðurfelling íbúðarsvæðis við Tunguland.

3.2. Umhverfispættir og viðmið

Við mat á vægi áhrifa á einstaka umhverfispætti verður stuðst við tiltekin viðmið s.s. stefnumörkun stjórnvalda, alþjóðasamninga, lög og reglugerðir. Í töflu 1 eru tekin saman þau umhverfisviðmið sem lögð eru til grundvallar umhverfismati aðalskipulagsins. Umhverfisviðmið eru notuð sem mælikvarði eða vísir til að meta einkenni og vægi þeirra áhrifa sem aðalskipulagstillagan hefur í för með sér.

3.3. Umhverfisviðmið

Umhverfisviðmið eru notuð sem mælikvarði eða vísir til að meta einkenni og vægi þeirra áhrifa sem stefna aðalskipulagsins hefur í för með sér. Umhverfisviðmið geta verið af ýmsum toga s.s. lög og stefnumið stjórnvalda. Höfð verður hliðsjón af viðmiðum og umhverfisverndarmarkmiðum sem sett eru fram í töflu. Matsvinnunni er ætlað að styrkja umfjöllun um forsendur og tryggja rökstuðning fyrir þeirri stefnu sem sett er fram í aðalskipulaginu.

Umhverfis- þættir	Undirþættir	Umhverfisviðmið
Náttúra	<i>Jarðfræði og jarðmyndanir</i>	Lög um náttúruvernd nr. 60/2013.
	<i>Gróðurfar</i>	Válisti Náttúrufræðistofnunar Íslands fyrir plöntur. Listi yfir friðlýstar plöntur. Vistgerðarkort Náttúrufræðistofnunar Íslands. Fjölrit nr. 54, Vistgerðir á Íslandi, http://utgafa.ni.is/fjolrit/Fjolrit_54.pdf og http://ni.is/grodur/vistgerdir sjá jafnframt kortasjá http://ni.is/midlun/utgafa/kort/vistgerdakort
	<i>Vatnafar</i>	1. gr. reglugerðar nr. 796/1999 um varnir gegn mengun vatns.

		1. gr. reglugerðar nr. 797/1999 m.s.b. um varnir gegn mengun grunnvatns.
	<i>Fuglalíf</i>	Válisti fugla. Vistgerðarkort og mikilvæg fuglasvæði skv. Náttúrufræðistofnun Íslands. Fjölrit nr. 55, Mikilvæg fuglasvæði, http://ni.is/dyr/fuglar/mikilvaeg-fugasvaedi og http://utgafa.ni.is/fjolrit/Fjolrit_55.pdf .
	<i>Landslag</i>	Lög um náttúruvernd nr. 60/2013. 1., 2. og 3. gr. þeirra, 1. gr. (Markmið laganna), 2. gr. (Verndarmarkmið fyrir vistgerðir, vistkerfi og tegundir) og 3. gr. Verndargildi skv. náttúruminjasrá. Megineinkenni landslags, s.s. ósnortið/náttúrulegt yfirbragð landslags, form, litauðgi, fjölbreytni og heildstæði landslags.
Auðlindir	<i>Landrými, verndarsvæði, orka, menningarminjar, vatnsverndar-svæði.</i>	B-hluti náttúruminjasrár í samræmi við lög nr. 60/2013. Öll svæðin má sjá hér: http://ni.is/midlun/natturuminjaskra 61. gr. um sérstaka vernd náttúruvæðingabæra í lögum um náttúruvernd: https://ni.is/midlun/utgafa/kort/serstok-vernd Skráðar friðlýstar fornleifar skv. lögum um menningarminjar nr. 80/2012. Lög nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir. Reglugerð nr. 796/1999 um varnir gegn mengun vatns. Reglugerð nr. 797/1999 m.s.br. um varnir gegn mengun grunnvatns.
Hagrænir ög samgöngur	<i>Samgöngur, efnahagur, félagslegt umhverfi, heilsa, og öryggi og sorp og fráveita</i>	Vegalög nr. 80/2007 Samgönguáætlun Reglugerð um fráveitur og skólp nr. 798/1999.

3.4. Vægi umhverfisáhrifa

Vægi áhrifa	Skýring
+	Jákvæð áhrif á umhverfispátt. Áhrif áætlunar á umhverfispátt/-þætti bæta hag mikils fjölda fólks og/eða hafa jákvæð áhrif á umfangsmikið svæði. Sú breyting eða ávinningur sem hlýst af framkvæmdinni/áætluninni er oftast varanleg. Áhrifin eru oftast svæðis- eða landsbundin en geta einnig verið staðbundin.
?/0	Óveruleg eða óljós áhrif á umhverfispátt Áhrif áætlunar á umhverfispátt/-þætti eru minniháttar, m.t.t. umfangs svæðis og viðkvæmni þess fyrir breytingum ásamt fjölda fólks sem verður fyrir áhrifum. Áhrifin eru í mörgum tilfellum tímabundin og að mestu afturkræf. Áhrifin eru oftast stað- eða svæðisbundin. Ekki er vitað um eðli eða umfang umhverfisáhrifa á tiltekna umhverfisþætti, m.a. vegna skorts á upplýsingum, tæknilegra annmarka eða skorts á þekkingu. Það getur verið unnt að afla upplýsinga um áhrifin með frekari rannsóknnum eða markvissri vöktun.
-	Neikvæð áhrif á umhverfispátt Áhrif áætlunar á umhverfispátt/-þætti skerða umfangsmikið svæði og/eða svæði sem er viðkvæmt fyrir breytingum, m.a. vegna náttúrfars og fornminja, og/eða rýra hag mikils fólks. Sú breyting eða tjón sem hlýst af framkvæmdinni er oftast varanleg og yfirleitt óafturkræft. Áhrifin eru oftast á svæðis-, lands- og/eða heimsvísu en geta einnig verið staðbundin.

3.5. Umhverfismat

Frá fyrra aðalskipulagi eru stærstu breytingarnar auknar heimildir fyrir landbúnaðarsvæði, niðurfelling á íbúðarsvæði og skilgreining á tveimur nýjum svæðum fyrir frístundabyggð í landi Litla Laugardals og Suðureyri. Í landi Suðureyri er einungis verið að heimila tvö hús til viðbótar við þau sem fyrir eru á svæðinu og þar með talið fær svæðið skilgreiningu sem frístundabyggð þar sem þau eru orðin sex talsins. Í landi Litla Laugardals er verið að heimila fjögur hús til viðbótar við tvö sem fyrir eru. Þar sem ekki er um verulega stefnubreytingu að ræða eru ekki settir fram valkostir heldur er greint frá helstu umhverfisáhrifum breyttrar stefnu.

4.3.1. Landbúnaðarsvæði, auknar heimildir og stakar framkvæmdir Frá fyrra aðalskipulagi er gert ráð fyrir rýmri heimildum á landbúnaðarsvæðum og þá sérstaklega hvað varðar stakar framkvæmdir á landbúnaðarsvæðum. Heimilaðar eru t.a.m. smávirkjanir (<200 kw), minniháttar uppbygging ániningarstaða, minni tjaldsvæði, nýting jarðhita og vatnsbóla til eigin nota og minniháttar fiskeldisstöðvar (<20t) án þess að breyta aðalskipulagi. Ekki er talið að slíkar heimildir hafa neikvæð áhrif á umhverfið þar sem um frekar umfangslitlar framkvæmdir eru að ræða og áhrifin í flestum tilfellum óveruleg en jákvæð á samfélagslega þætti þar sem þetta hefur góð áhrif á búsetumöguleika á svæðinu og auðveldar frekari uppbyggingu innan svæðisins.	4.4.1 Íbúðarsvæði. Niðurfelling á íbúðarsvæði frá fyrra aðalskipulagi. Frá fyrra aðalskipulagi er fellt út íbúðarsvæði við Tunguland og Innstu Tungu. Um er að ræða svæði sem í dag er óbyggt. Áhrif niðurfellingar eru talin hafa óveruleg áhrif á þá umhverfisþætti sem liggja til grundvallar. Lagt er til að nýta þau svæði og þær lóðir sem standa til boða innan byggðarinnar en innan núverandi íbúðabyggðar er hægt að koma fyrir ríflega 50 íbúðum sem nægir vel til loka skipulagstímabilsins miðað við íbúaspá sem lögð er til grundvallar.
--	--

Jákvæð eða óveruleg áhrif á alla umhverfispætti. +/0	Óveruleg áhrif á alla umhverfispætti. 0
4.4.2 Skilgreining frístundabyggðar í landi Litla Laugardals Skilgreining frístundabyggðar í landi Litla-Laugardals mun hafa óveruleg áhrif á náttúrufarslega þætti. Um er að ræða umfangslítið svæði og frístundahús sem eru á litlum lóðum á svæði sem er nýtt að mestu leyti fyrir skógrækt. Vegna umfangs þá er ekki talið að skilgreiningin hafi áhrif á aðra náttúrufarslega þætti sem eru til viðmiðunar. Óveruleg áhrif á umhverfispáttinn auðlindir þar sem engin svæði eru á náttúruminjasrá eða njóta verndar skv. 61. gr. laga um náttúruvernd. Ekki eru skilgreind vatnsverndarsvæði í næsta nágrenni sem geta orðið fyrir áhrifum. Óveruleg áhrif á umhverfispáttinn hagræn áhrif og samgöngur vegna umfangs. Viðurkenndar rotþrær verða við öll hús.	4.4.2 Skilgreining frístundabyggðar í landi Suðureyrar Skilgreining frístundabyggðar í landi Suðureyrar mun hafa óveruleg áhrif á náttúrufarslega þætti. Um er að ræða umfangslítið svæði og tvö hús til viðbótar á litlum lóðum mun ekki hafa miklar breytingar í för með sér. Vegna umfangs þá er ekki talið að skilgreiningin hafi áhrif á aðra náttúrufarslega þætti sem eru til viðmiðunar. Óveruleg áhrif á umhverfispáttinn auðlindir þar sem engin svæði eru á náttúruminjasrá eða njóta verndar skv. 61. gr. laga um náttúruvernd. Ekki eru skilgreind vatnsverndarsvæði í næsta nágrenni sem geta orðið fyrir áhrifum. Suðureyri er skilgreint sem hverfisverndarsvæði en skilgreining frístundabyggðar mun hafa óveruleg áhrif á hverfisverndarsvæðið. Óveruleg áhrif á umhverfispáttinn hagræn áhrif og samgöngur vegna umfangs. Viðurkenndar rotþrær verða við öll hús.
Óveruleg áhrif á alla umhverfispætti. 0	Óveruleg áhrif á alla umhverfispætti. 0

3.6. Samlegðaráhrif

Stefnubreytingar frá fyrra aðalskipulagi og þeim breytingum sem gerðar hafa verið frá samþykkt þess eru mjög litlar. Samlegðaráhrif m.t.t. þeirra breytinga sem orðið hafa frá fyrra skipulagi sýna að rými er til staðar fyrir vöxt hafnsækna starfsemi, fiskeldi og tengdri starfsemi. Aðalskipulagið gerir ráð fyrir auknum heimildum á landbúnaðarsvæðum og almennt ítarlegri skilmálar fyrir einstaka reiti sem nýtast fyrir áframhaldandi deiliskipulagsvinnu. Leitast við að nýta þá innviði sem þegar eru til staðar. Í heildina eru samlegðaráhrif aðalskipulagsins óveruleg eða jákvæð.

3.7. Eftirfylgni og vöktun

Aðalskipulagið verður aðgengilegt á stafrænu formi eins og lög gera ráð fyrir og mun birtast í skiplagssjá Skipulagsstofnunar og eftir atvikum á kortasjá sveitarfélagsins. Þannig verður skipulagið sýnilegra og meiri líkur á að því verði fylgt eftir. Verði stefnubreyting í einstökum málaflokkum, eða upplýsingar bætast við þann gagnagrunn sem þegar er til staðar, er mikilvægt að uppfæra aðalskipulagið í samræmi við það. Mikilvægt er að vakta fjölda og samsetningu íbúa og starfa sem og gæði innviða, svo sem fráveituvatn, raforku og fjarskipti. Mikilvægt er að fullnægjandi grunnupplýsingar liggi fyrir þegar teknar eru ákvarðanir um skipulagsmál. Húsakönnun er dæmi um greiningu sem þarf að ráðast í á skipulagstímabilinu. Áframhaldandi samvinna og þátttaka hagsmunaaðila í skipulagsmálum og ákvarðanatöku er mikilvæg við framkvæmd aðalskipulagsins.

4. Stefnumörkun

4.1. Meginmarkmið og leiðarljós

Aðalskipulagið er stefna sveitarstjórnar um þróun byggðar í sveitarfélaginu og er því lykilverkfæri hennar. Stefnan snýr að landnotkun, byggðamynstri, samgöngu- og þjónustukerfum í sveitarfélaginu

Leiðarljós

Skipulagið skal stuðla að hagkvæmri þróun byggðar á svæðinu, m.a. með því að skapa sem best skilyrði fyrir atvinnulíf og mannlíf og að gera búsetu á svæðinu eftirsóknarverða með sjálfbæra þróun að leiðarljósi.

Meginmarkmið

- Í Aðalskipulagi Tálknafjarðarhrepps 2019-2039 er lögð áhersla á nægt landrými fyrir mismunandi starfsemi á skipulagstímabilinu.
- Stefnt verði að því að búa íbúum góð lífsskilyrði og laða að fólk til búsetu.
- Möguleikar á fjölbreyttu atvinnulífi verði auknir bæði í framleiðslu og þjónustu.
- Boðið verði upp á þjónustu, útivist og afþreyingu sem stuðli að eflingu svæðisins og alls landshlutans.
- Að draga úr kolefnisspori sveitarfélagsins.
- Að standa vörð um náttúruleg og menningarleg gæði.
- Að standa vörð um gæði vatns og sjávar.

4.2. Almenn ákvæði

4.2.1. Afmörkun reita

Aðalskipulag er stefnumótun um megindrætti bæjarskipulags, landnotkunar, þjónustukerfa og umhverfismála. Nákvæm útfærsla einstakra þátta er viðfangsefni deiliskipulags og framkvæmdaáætla eftir því sem við á. Afmörkun landnotkunarreita miðast því við meginatriði, svæði og heildir en ekki nákvæma útfærslu eða lóða- og eignamörk.

Almennt eru mörk landnotkunarreita miðuð við miðlínu aðliggjandi gatna í innra gatnakerfi og jaðar veghelgunarsvæða ytra gatnakerfisins. Flatarmál landnotkunarreita er því brúttóflatarmál sem felur í sér gatnakerfi og opin svæði. Nýtingarákvæði aðalskipulags ber að skoða í því ljósi. Í deiliskipulagi getur nýtingarhlutfall einstakra byggðarreita og svæða innan landnotkunarreits verið annað en tilgreint er í aðalskipulagi þar sem miðað er við meðaltal og brúttóflatarmál reita.

Landnotkunarreitir eru auðkenndir með númeri og bókstaf. Númer reits verður óbreytt þótt landnotkun verði breytt.

Vegna mælikvarða sveitarfélagsupphráttu eru svæði sem eru 3 ha eða minni táknuð með hring en ekki afmörkuð. Landnotkun (litur) og merking reita tekur mið af meginlandnotkun viðkomandi reits. Ákveðið svigrúm getur verið fyrir aðra starfsemi innan þeirra bæði í samræmi við almenna skilmála og sérstaka skilmála einstakra reita. Í deiliskipulagi er kveðið nánar á um notkun og nýtingu einstakra lóða og gerð grein fyrir opnum svæðum, leiksvæðum, útivistarsvæðum, gatnakerfi og stígum.

Þau svæði sem ekki eru sérmerkt eru opin svæði innan byggðar sem ekki hafa sérákvæði, óbyggð svæði ofan byggðar og helgunarsvæði stofnbrauta. Um þessi svæði gilda almennir skilmálar viðkomandi landnotkunarflokks.

4.2.2. Almennar gæðakröfur

Í samræmi við sett markmið, skipulag byggðar og aðdráttarafl bæjarins leggur sveitarstjórn Tálknafjarðarhrepps áherslu á vandaða hönnun bygginga í sveitarfélaginu. Stefnt skal að því að byggingar í Tálknafirði geti talist góð byggingarlist hvað snertir innri gerð, form og útlit þar sem saman fara sjónarmið um hagkvæmni, notagildi og gæði. Hús skulu felld vel að landi og taka mið af staðháttum. Gæðamarkmið eiga við opinberar byggingar, íbúðarhúsnæði og atvinnuhúsnæði. Þessir þættir skulu metnir við afgreiðslu byggingarleyfa.

4.2.3. Bílastæði

Í deiliskipulagi skal skilgreina bílastæðafjölda, stæði fyrir fatlaða, staðsetningu stæða og útfærslu þeirra. Þess skal gætt í deiliskipulagi að stór bílastæðaflæmi verði ekki mótandi umhverfisþáttur. Bílastæði skulu leyst innan lóðar.

4.2.4. Skilti

Lögð er áhersla á að skilti og merkingar séu falleg og falli vel að umhverfi sínu og með útliti og gerð þeirra skal leitast við að styrkja bæjarbrag og skapa staðaranda. Stærð þeirra og sýnileika skal stillt í hóf. Í deiliskipulagi skal setja ákvæði um skilti sem eru í samræmi við markmið aðalskipulags og í sérstakri samþykkt sveitarstjórnar um skilti skulu meðal annars vera ákvæði um gerð, stærðir og yfirbragð skilta og merkinga.

Skilti og umferðarmerkingar skulu stuðla að umferðaröryggi og auðvelda vegfarendum að komast leiðar sinnar. Við aðkomu að verslunar-, atvinnu-, iðnaðar- og athafna- og miðsvæðum skal vera sameiginlegt stórskilti ásamt korti og skal staðsetning þess og gerð ákveðin í deiliskipulagi. Lýsingu á skiltum skal stillt í hóf til þess að draga úr orkunotkun og ljósmengun. Hún skal vera óbein, látlaus og glýjulaus. Skilti skulu ekki ná upp fyrir þakbrúnir bygginga.

4.3. Atvinna

Landnotkunarflokkar: Skógræktar- og landgræðslusvæði, athafna- og iðnaðarsvæði, verslun og þjónusta og afþreyingar- og ferðamannasvæði.

Heimsmarkmið sem tengjast málaflokknum atvinnu:

4.3.1. Almenn stefna um fiskveiðar,- vinnslu og -eldi

Fiskveiðar og vinnsla hefur verið ein af grunnstoðum atvinnu í sveitarfélaginu og stefnt er að því að svo verði áfram. Fiskeldi hefur vaxið mikið á sl. árum. Í forsenduhefti aðalskipulags eru raktar helstu tölur um veiðar og vinnslu og fiskeldi. Ef allar áætlanir um aukið fiskeldi á sunnanverðum Vestfjörðum ganga eftir þá mun það hafa mikil áhrif á byggðapróun svæðisins hvað varðar fjölda íbúa og atvinnutækifæri.

Almenn ákvæði

- Að í sveitarfélaginu verði öflug hafsækin starfsemi.
- Að innviðir þjóni og styðji við sjávarútveg og fiskeldi þannig að starfsemin sé samkeppnishæf við aðra landshluta.
- Unnið verði að því að tryggja innviði fyrir frekari þróun í sjávarútvegi og fiskeldi, og rannsóknum þeim tengdum.
- Mikilvægt er að starfsemi í fiskeldi sé rekin með ábyrgum hætti og taki mið af fyrirbyggjandi rannsóknum og þeim skorðum sem settar eru vegna umhverfisáhrifa.
- Ef fyrirhuguð er stækkun á fiskeldi eða nýjar leyfisveitingar á fiskeldi við Hópið í Tálknafirði þarf að fara í ítarlegar rannsóknir á vatnshloti og sjávarbotni áður en leyfi er gefið út.

- Samfélagsleg ábyrgð verði leiðarljós fyrirtækja í fiskveiðum, vinnslu og fiskeldi í sveitarfélaginu.

4.3.2. Afþreyingar- og ferðamannasvæði (AF)

Samkvæmt skipulagsreglugerð eru þetta svæði fyrir afþreyingu og móttöku ferðafólks, þ.m.t. þjónustumiðstöðvar á hálendi og verndarsvæðum, fjallaskálar, tjald- og hjólhýsasvæði og skemmtigarðar.

Þjónusta fyrir ferðamenn, svo sem gistiðstaða og afþreying, er fyrst og fremst á afþreyingar- og ferðamannasvæðum (AF) og svæðum fyrir verslun og þjónustu (VP). Umfangsmikil þjónusta við ferðamenn, t.d. gisting á gistiheimilum eða gistiskálum er skilgreind sem verslun og þjónusta en gestastofur, tjaldsvæði og skálar á hálendi eru skilgreind sem afþreyingar- og ferðamannasvæði.

Breytingar frá eldra skipulagi felast í því að tjaldsvæði og Pollurinn fá nýja skilgreiningu sem afþreyingar- og ferðamannasvæði.

Almenn ákvæði

- Sjálfbær ferðaþjónusta verði ein af meginstöðum í atvinnulífi sveitarfélagsins þannig að ekki verði gengið á náttúruleg eða menningarsöguleg gæði svæðisins.
- Ferðaþjónustan verði í takt við stefnu sveitarfélaga um umhverfissvottaða Vestfirði, þar sem sveitarfélögin skuldbinda sig til þess að taka mið af náttúrunni í öllum ákvörðunum sínum.
- Unnið verði markvisst með öðrum sveitarfélögum og aðilum í ferðaþjónustu að uppbyggingunni í takt við áfangastaðaáætlun Vestfjarða.

- Leggja áherslu á bætt aðgengi og öryggi á vinsælum ferðamannastöðum og áframhaldandi uppbyggingu innviða til þess að fyrirbyggja umhverfisskugga á viðkvæmum svæðum.
- Tálknafjarðarhreppur mun vinna eftir áfangastaðaáætlun Vestfjarða sem er í gildi hverju sinni.
- Áhersla verði lögð á að hús- og ferðabílum verði aðeins heimilt að dvelja á merktum tjaldsvæðum innan sveitarfélagsins.
- Samfélagsleg ábyrgð verði leiðarljós fyrirtækja í ferðaþjónustu í sveitarfélaginu.

Tafla 1. Yfirlit yfir afþreyingar- og ferðamannasvæði (AF) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
AF-1	1,3	Á svæðinu er starfrækt tjaldsvæði. Í næsta nágrenni er sundlaug Tálknafjarðar og skógræktarreitir.	Tjaldsvæði og útivistarsvæði. Svæðið er minnkað aðeins til austurs. Á svæðinu má byggja eða staðsetja látlausar byggingar sem auðvelt er að fjarlægja ef not svæðisins breytast. Dæmi væru þjónustuhús fyrir gesti tjaldsvæðis, sorpgeymslur og fleira í þeim dúr. Gæta skal að umhverfi og öllu raski skal haldið í lágmarki. Snýrtilega skal gengið um svæðið. Hámarksbyggingarmagn 400 m ² .
AF-2	0,1	Pollurinn. Á svæðinu eru fjórir steiptir pottar og búnings- og sturtuaðstaða.	Svigrúm til frekari uppbyggingar s.s. salernisaðstaða. Gæta skal að umhverfi og öllu raski skal haldið í lágmarki. Snýrtilega skal gengið um svæðið.

4.3.3. Gististaðir í þéttbýli

Nokkur fjölbreytni gististaða er fyrir hendi í Tálknafirði og hefur hún aukist með aukinni ferðamennsku. Með tilkomu vefþjónustu geta leigusalar skráð gististaði án mikillar fyrirhafnar og ferðamenn bóka sjálfir sína gistingu sem

hefur leitt til meiri fjölbreytni gististaða. Heimagisting hefur gert það að verkum að gisting er ekki lengur á skilgreindum svæðum fyrir ferðaþjónustu og í þar til gerðu þjónustuhúsnæði, heldur einnig í íbúðarhúsnæði í íbúðarhverfum.

Viðmiðunarreglur um gististaði í þéttbýli:

Heimagisting í flokki I heimil á íbúðarsvæðum (hámark 5 herbergi eða 10 gestir), en ekki heimild fyrir nýrri og umfangsmeiri gistingu á íbúðarsvæðum, nema þar sem hún hefur nú þegar fengið leyfi.

4.3.4. Athafna- og iðnaðarsvæði

Almenn ákvæði

- Skilgreina þarf ný athafna- og iðnaðarsvæði innan Tálknafjarðarhrepps til að mæta mögulegri eftirspurn.
- Áhersla er lögð á að umgengni verði til fyrirmyndar og umhverfi snyrtilegt.
- Við skipulag svæðis og hönnun bygginga verði þess gætt að starfsemi geti þróast og breyst og hús og svæði nýst til annarra nota en upphaflega var áætlað. Þannig sé stuðlað að sveigjanleika og lífvænleika byggðarinnar.
- Áhersla verði lögð á endurnýjanlega orkugjafa og möguleika á aukinni raforkuframleiðslu í sveitarfélaginu.
- Almennt skal ekki gera ráð fyrir íbúðum á athafnasvæðum en þó er unnt að gera ráð fyrir íbúðum tengdri starfsemi fyrirtækja s.s. fyrir húsverði og búsetu til skamms tíma að uppfylltum skilyrðum og reglugerðum þar að lútandi.
- Fyrirkomulag á sorpgámasvæðum verði til fyrirmyndar og í sátt við íbúa sveitarfélagsins.

- Stuðlað verði að frekari rannsóknum á nýtingarmöguleikum jarðhita.
- Gert verði ráð fyrir smávirkjunum án þess að aðalskipulaginu verði breytt.
- Skoðaðir verði möguleikar á stærri virkjunum.

4.3.5. Athafnasvæði (AT)

Svæði fyrir atvinnustarfsemi þar sem lítil hættu er á mengun svo sem léttur iðnaður, hreinleg verkstæði, bílasölur og umboðs- og heildverslanir. Einnig atvinnustarfsemi sem þarfnast mikils rýmis, t.d. vinnusvæði utandyra á lóðum eða starfsemi sem hefur í för með sér þungaflutninga, s.s. vörugymslur og matvælaíðnaður.

Breytingar frá fyrra skipulagi felast í því að athafnasvæði ofan Strandgötu þar sem áður voru skilgreind þrjú svæði eru sameinuð í eitt. Athafnasvæði sem áður var skilgreint neðan Strandgötu verður nú hluti af hafnarsvæði.

Tafla 2. Yfirlit yfir athafnasvæði (AT) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
AT-1	1,5	Athafnasvæði við Strandgötu.	Á svæðinu er svigrúm fyrir viðbyggingar eða nýbyggingar sem eru í samræmi við núverandi byggð en nánari útfærsla verði ákveðin í deiliskipulagi. Vanda skal frágang lóða og gæta þess að ekki sé hættu á mengun af starfseminni sem fram fer á þeim. Á lóðum þar sem gert er ráð fyrir meðhöndlun olíu gildir reglugerð nr. 884/2017 um varnir gegn olíumengun frá starfsemi á landi. Hámarks byggingarmagn er allt að 500 m ² .

4.3.6. Iðnaðarsvæði (I)

Svæði fyrir umfangsmikla iðnaðarstarfsemi eða starfsemi sem er talin geta haft mengun í för með sér, svo sem verksmiðjur, virkjanir, þ.m.t. vatnsfallsvirkjanir, jarðhitavirkjanir, sjávarfallavirkjanir og vindmyllur, tengivirki, veitustöðvar, skólpælu- og hreinsistöðvar, endurvinnslustöðvar, brennslustöðvar, förgunarstöðvar, sorpurðunarsvæði, flokkunarmiðstöðvar og birgðastöðvar fyrir mengandi efni.

Breytingar frá fyrra skipulagi eru að mörk svæðis við I1 eru lagfærð örlítið m.t.t. landslags. Iðnaðarsvæði í Hrafnadal stækka til samræmis við núverandi notkun. Númer lagfærð.

Tafla 3. Yfirlit yfir iðnaðarsvæði (I) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
I-1	1,2	Fyrrum fiskeldisstöð við Sveinseyri.	Iðnaðarlóð ætluð fyrir fiskeldi. Á svæðinu er svigrúm fyrir frekari uppbyggingu. Hámarks byggingarmagn er allt að 2.000 m ² .
I-2	0,5	Iðnaðarsvæði við Strandgötu þar sem starfandi er t.a.m. sorpmóttökustöð og gá mavöllur og iðnaðarhúsnæði.	Á svæðinu er svigrúm fyrir viðbyggingar eða nýbyggingar sem eru í samræmi við núverandi byggð. Á hluta svæðisins er aðstaða til félagsstarfs. Hámarks byggingarmagn er allt að 950 m ² .
I-3	0,8	Iðnaðarsvæði í Hrafnadal en á svæðinu er geymslusvæði.	Frá fyrra aðalskipulag hefur svæðið stækkað. Áfram er gert ráð fyrir geymslusvæði. Huga skal vel að frágangi svæðis en svæðið skal afgirt og gróðursett í jaðra til þess að fegra ásynd.

I-4	1,0	Hjallar í Hrafnadal. Á reitnum eru fiskhjallar.	Geymslusvæði fyrir gáma og stakar geymslulóðir. Huga skal vel að frágangi svæðis en svæðið skal afgirt og gróðursett í jaðra til þess að fegra ásynd.
I-5	2,2	Borhola fyrir heitu vatni.	Heitavatnsholan er hluti af deiliskipulagi Norður Botns.
I-6	5	Norður-Botn seiðaeildisstöð.	Aðstöðuhús. Hámarks byggingarmagn er 500 m ² . Hámarks mænishæð er 9 m. Stærð svæðis er að hámarki 5 ha. Taka skal tillit til þess hve áberandi svæðið er í umhverfinu og nálægð þess við möguleg útivistarsvæði. Miða skal útfærslu við að dregið verði úr neikvæðum áhrifum á ásynd svæðisins.
I-7	5	Borhola fyrir heitu vatni.	Heitavatnsholan er hluti af deiliskipulagi Norður Botns.
I-8	23,9	Norður Botn. Seiðaeildisstöð.	Fiskeldi í botni Tálknafjarðar og heitavatnsborholur. Gert er ráð fyrir að framleiðsla lífmassa geti orðið allt að 2400 t/ári. Hámarks byggingarmagn er 45.000 m ² . Hámarks mænishæð er 9 m. Fyrirkomulag starfseminnar skal stuðla að endurnýtingu vatns og úrgangs og skal fiskeldið alfarið starfrækt í lokuðu kerfi. Framkvæmdir skulu taka mið af því að ekki sé verið að hindra eðlilegt far dýralífs sem þrífst á svæðinu. Tryggja skal að framkvæmd og rekstur frárennslislagnar valdi ekki óafturkræfri röskun á leirunum eða ógni lífríki þeirra. Taka skal tillit til þess hve áberandi svæðið er í umhverfinu og nálægð þess við strandsvæði, þjóðveg og möguleg útivistarsvæði. Miða skal útfærslu við að dregið verði úr neikvæðum áhrifum á ásynd svæðisins. Við hönnun mannvirkja skal taka mið af náttúru, landslagi og staðháttum til að lágmarka sjónræn áhrif. Landmótun skal vera í samræmi við aðliggjandi landslag.

			Í deiliskipulagi koma fram skilmálar um uppbyggingu og starfsemi, ásýnd, lýsingu, myrkurgæði og aðgerðir til verndunar náttúru og fornminja, auk skilmála um vöktun áhrifa stækkunar fiskeldis á lífríki leirunnar. Rannsókn á lífríki svæðis við árósa Botnsár og á leirum þarf að liggja fyrir áður en sótt er um byggingar- og/eða framkvæmdaleyfi.
I-9	5	Smávirðjun.	Stærð virkjunar 25-40kW, rennslisvirkjun, áætluð stærð lóns 30 m ² . Hámarks byggingarmagn er allt að 50 m ² .
I-10	0,5	Spennivirki.	Spennistöð í landi Norður-Botns. Hámarks byggingarmagn er allt að 50 m ² .
I-11	1,4	Fiskeldi í landi Gil- og Eysteinsyrar.	Seiðaelldi í landi Gil- og Eysteinsyrar. Hámarks lífmassi seiða verður allt að 1.000 t á hverjum tíma. Lögð er áhersla á að fella framkvæmdir og byggingar að umhverfi staðarins og hæðarlega bygginga sé í eðlilegu samhengi við hæðarlegu landsins. Litir eru jarðlitir og hámarks mænishæð 9 m. Hámarks byggingarmagn er allt að 7500 m ² .
I-12	3,6	Fiskeldi í landi Innstu Tungu.	Seiðaelldi í landi Innstu Tungu. Hámarks lífmassi 200 t á ári. Lögð er áhersla á að fella framkvæmdir og byggingar að umhverfi staðarins og hæðarlega bygginga sé í eðlilegu samhengi við hæðarlegu landsins. Litir eru jarðlitir og hámarks mænishæð 9 m. Hámarks byggingarmagn er allt að 800 m ² .
I-13	0,2	Borhola.	Borhola fyrir heitt vatn. Hámarks byggingarmagn er allt að 50 m ² .
I-14	0,1	Borhola.	Núverandi borhola fyrir heitt vatn. Á svæðinu er baðstaður og búningaþstaða. Hámarks byggingarmagn er allt að 50 m ² .
I-15	0,2	lðnaðarsvæði.	Svæði áður ætlað fyrir fódurstöð og aðstöðu fyrir starfsmenn. Óskipulagt svæði. Hámarks byggingarmagn er allt að 230 m ² .

I-16	0,1	Spennivirki.	Spennistöð við Strandgötu. Hámarks byggingarmagn er allt að 50 m ² .
------	-----	--------------	---

4.3.7. Verslun og þjónusta (VP)

Almenn ákvæði

- Lögð er áhersla á að gott framboð á verslunar- og þjónustulóðum.
- Á verslunar- og þjónustusvæðum skal fyrst og fremst gera ráð fyrir verslunum og þjónustustarfsemi.
- Stuðlað verði að nýjum atvinnutækifærum á sviði verslunar- og þjónustu.
- Þjónusta við ferðamenn verði eflað og afþreyingarmöguleikum fjölgað til að fjölga atvinnutækifærum og renna styrkari stoðum undir byggð.
- Þar sem aðstæður leyfa má gera ráð fyrir íbúðum á verslunar- og þjónustusvæðum, sérstaklega á efri hæðum bygginga.

Á skipulagsupprætti fær verslunar- og þjónustusvæði gulan lit. Þar er fyrst og fremst gert ráð fyrir verslunum og þjónustustarfsemi. Verslunar- og þjónustusvæði á Tálknafirði er helst við Strandgötu auk nokkurra smærri þar sem starfræktir eru veitingastaðir eða krár. Gert er ráð fyrir rúmri þjónustulóð fyrir hótél eða þjónustuhús vestan kirkjunnar.

Breytingar frá gildandi aðalskiplagi felast í því að felld er út blönduð landnotkun á reit við Strandgötu sem áður var skilgreind blönduð landnotkun fyrir athafnasvæði og svæði fyrir verslu og þjónustu. Felld er út ein lóð þar sem áður var símsstöð en er nú íbúðir. Lítils háttar breytingar á afmörkun reita.

Tafla 4. Yfirlit yfir verslunar- og þjónustusvæði (VP) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
VP-1	0,3	Dunhagi. Dunhagi er byggður árið 1931 og var áður félagsheimili hreppsins.	Verslunar- og þjónustulóð. Varðveita skal húsið í sem upprunalegastri mynd. Viðbygging skal vera látlaus þannig að gamla húsið fái að njóta sín. Bílastæða- og fráveitumál skulu leyst innan lóðar. Gert er ráð fyrir allt að 40 herbergjum. Ætlunin er að byggja viðbyggingu, með hótélherbergjum, norðaustan og suðaustan við núverandi hús sem verður nýtt fyrir móttöku og veitingar ásamt því að sýningar, tengdar sögu Tálknafjarðar, og ráðstefnuaðstaða verða á efri hæð. Núverandi byggingarmagn er 244 m ² en hámarksbyggingarmagn 1.800 m ² .
VP-2	0,5	Þinghóll, verslunar og þjónustulóð óbyggð.	Leyfilegt að byggja hús á tveimur hæðum með grunnflöt að hámarki 1.500 m ² .
VP-3	0,2	Veitingaþjónusta en á reitnum er rekinn veitingastaður.	Svigrúm er til stækkunar á reitnum t.d. með viðbyggingu. Hámarksbyggingarmagn er 1.000 m ² .
VP-4	0,6	Á svæðinu er matvöruverslun, eldsneytisafgreiðsla, sveitarstjórnarskrifstofa og heilsugæsla.	Svigrúm er til frekari uppbyggingar á reitnum. Núverandi byggingarmagn innan reits er um 964 m ² . Möguleiki á viðbyggingum við núverandi hús en einnig eru lausar lóðar norðan við núverandi byggingar. Hámarksbyggingarmagn á reitnum er 6.100 m ² .
VP-5	0,1	Bugatún	Á svæðinu er rekið gistiheimili með 11 herbergjum. Reiturnir telst fullbyggður. Hámarksbyggingarmagn á reitnum er allt að 300 m ² .

4.3.8. Skógræktar- og landgræðslusvæði (SL)

Svæði fyrir skógrækt og landgræðslu, svo sem nytjaskógrækt, fjölnytjaskógrækt, landbótaskógrækt, skjólbelti, landgræðsluskógrækt, skipulagða landgræðslu og aðra uppgræðslu.

Skógræktar- og landgræðslusvæði eru afmörkuð á skipulagsuppdrætti þar sem í gildi eru samningar um skógrækt. Þar er gert ráð fyrir skógrækt í samræmi við þá samninga sem í gildi eru.

Skógrækt í skipulagsáætlunum sveitarfélaga er leiðbeiningarit sem gefið var út af Skógræktinni og Skipulagsstofnun en þar eru settar fram almennar leiðbeiningar um skógrækt og skipulagsáætlanir.

Breytingar frá fyrra skipulagi felast að skógræktar- og landgræðslusvæði fá sér landnotkun og skilgreiningu í stað þess að vera skilgreind undir landbúnaðarsvæði.

Almenn ákvæði

- Leitast verði við að efla skógrækt og skjólbeltarækt í Tálknafirði m.a. m.t.t. loftslagsmála, útivistar og atvinnusköpunar.
- Náttúru- eða söguminjum verði ekki spillt með landgræðslu, þ.m.t. skógrækt.
- Á svæðum sem hafa hátt verndargildi vegna náttúrufars, eru verðmæt til útivistar eða vegna einhverra tiltekinna auðlinda, skal leitast við að skógrækt skerði ekki ekki gildi svæðisins umfram ávinning af sjálfri skógræktinni, uppgræðslu eða endurheimt votlendis. Gæta skal náttúrulegra birkiskóga og vernda þá, finnist þeir í sveitarfélaginu. Leitast skal við að sambúð atvinnugreina, þ.m.t. skógræktar, sé sem best.

- Litið er á gott landbúnaðarland sem auðlind og taka ákvæði aðalskipulagsins um skógrækt á landbúnaðarsvæðum mið af því. Leitast skal við að haga skógrækt eða endurheimt votlendis á góðu landbúnaðarlandi þannig að ekki verði gert óþarflega torvelt að nýta landið til búvöruframleiðslu í framtíðinni. Á góðu landbúnaðarlandi er fyrst og fremst miðað við að skógrækt og skjólbeltarækt skýli búpeningi og ræktun.
- Gert er ráð fyrir markvissri eflingu trjáræktar í jaðri og innan þéttbýlis til skjólmyndunar og fegrunar og er lögð áhersla á skóg- og trjárækt á opnum svæðum og í hlíðum ofan byggðar t.d. í tengslum við varnargarða.
- Skógrækt skal hagað þannig að mikilvægir útsýnisstaðir séu varðveittir 3, hægt sé að komast gangandi um skógræktarsvæði að útivistarsvæðum eða öðrum stöðum, og að leitast sé við að stunda ekki skógrækt á þeim vinsælustu og bestu berjasprettusvæðum sem eru sannarlega þekkt. Skógrækt skal ekki raska vistkerfum og jarðminjum sem njóta sérstakrar verndar skv. lögum um náttúruvernd nr. 60/2013.
- Við skipulag skógræktar skal þess gætt að hún falli vel að landslagi.
- Gera skal viðbragðsáætlun um skógar- eða kjarrelda, sjá kafla 4.4.10. um brunavarnir.

Við ákvörðun um staðsetningu og stærð skógræktarsvæða, skal virða lágmarksfjarlægðir, sbr. töflu 5. Varast ber að láta þessar takmarkanir vera leiðandi í mótun ræktunarsvæðis, enda um lágmarksfjarlægðir að ræða. Mótun svæðis ætti alltaf að taka mið af landslagi og heildarásýnd svæðisins.

Tafla 5. Lágmarksfjarlægðir vegna skógræktar

Takmarkandi þáttur	Lágmarks-fjarlægð	Undantekningar
Landamerki	1 m	Á þessu svæði skal landeigandi hafa samráð við landeiganda aðliggjandi jarðar vegna skógræktar.
Vötn, ár og sjór		Ekki þétt skógrækt við vatns-, árbakka og sjó. Heimilt að láta jaðar nærliggjandi skógræktar þynnast út í átt að vötnum, ám og sjó.
Fornminjar	15 m	Ekki skógrækt, skv. þjóðminjalögum nr. 107 / 2001. Þar sem fornminjar eru hluti af stærri heild eða menningarlandslagi skal fjarlægð aukin þannig að heildarásýnd eða verndargildi spillist ekki.
Háspennulínur	Breytilegt sbr. kafla 4.6.9	Fjarlægð trjáa til loftlína miðist við það að hún sé hæð fullvaxinna trjáa margfölduð með 1,5. Fjarlægð til jarðstrengja miðist við rötarkerfi fullvaxins trjágróðurs.
Stofn- og tengivegir	15-30 m	Ekki skógrækt á 30 m breiðu svæði frá miðlínu stofnvega og 15 m frá miðlínu annarra þjóðvega, sbr. vegalög nr. 80 / 2007. Þar sem líkur er á snjósofnun á veg skal fjarlægðin aukin. Sjá einnig kafla um samgöngur.

Á skipulagsupprætti eru sýnd öll skógræktarsvæði í Tálknafjarðarhreppi sem gróðursett hefur verið í og hafa á einhverjum tíma fallið undir Skógræktina eða eru einkaskógrækt. Númeruð svæði eru þau þar sem í gildi eru samningar um nytjaskógrækt.

Tafla 6. Yfirlit yfir skógræktar- og landgræðslusvæði (SL) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
SL-1	47	Höfðadalur	Skógrækt í samræmi við samninga.
SL-2	26	Gileyri	Skógrækt í samræmi við samninga.
SL-3	63	Litli Laugardalur	Skógrækt í samræmi við samninga.
SL-4	67	Kvígindisfell	Skógrækt í samræmi við samninga.
SL-5	21	Bakki	Endurheimt votlendis hefur farið fram á fyrrum túni í landi Bakka.

4.3.9. Efnistökusvæði og efnislosunarsvæði (E)

Svæði þar sem ráðgert er að taka, vinna eða losa jarðefni. Efnistökusvæði eru svæði á landi, í sjó, ám eða vötnum þar sem fram fer eða fyrirhuguð er efnistaka eða efnisvinnsla, svo sem malarnám, sandnám, grjótnám, gjallnám eða vikurnám. Efnislosunarsvæði eru svæði á landi, í sjó, ám eða vötnum þar sem fram fer eða fyrirhuguð er landfylling eða losun jarðefna, sem eru hrein og ómengduð, svo sem jarðefni sem til falla vegna byggingarframkvæmda.

Engar breytingar frá fyrra skipulagi.

Almenn ákvæði

- Séð verði fyrir nægu framboði efnistökusvæða fyrir ýmiss konar framkvæmdir, byggingastarfsemi og uppbyggingu innviða.
- Öll efnistaka er skipulagsskyld, háð ákvæðum skipulagslaga nr. 123/2010, skipulagsreglugerð nr. 90/2013 og reglugerð um framkvæmdaleyfi nr. 772/2012.
- Samkvæmt 7. gr. reglugerðar um framkvæmdaleyfi nr. 772/2012 skal það gefið út á grundvelli deiliskipulags. Heimilt er þó að veita framkvæmdaleyfi á grundvelli aðalskipulags ef þar er gerð grein fyrir framkvæmdinni og fjallað um umfang, frágang, áhrif námunnar á umhverfið og annað það sem við á.
- Samkvæmt 16. gr. 4. mgr. Skipulagslaga nr. 123/2010 skal efnistökusvæði ekki standa ónotað og ófrágengið lengur en þrjú ár. Sveitarstjórn getur þó veitt undanþágu frá þessu ákvæði, enda séu sérstakar ástæður fyrir tímabundinni stöðvun.
- Öllum eldri námum, sem ekki eru sýndar á aðalskipulaginu, verði lokað þannig að þær falli sem best að umhverfi og náttúruleg gæði verði endurheimt.

- Við veitingu framkvæmdaleyfis verði sett skilyrði um skipulega nýtingu, góða umgengni og frágang að vinnslu lokinni.
- Ávallt skal miða að því að fella svæðið vel að umhverfi sínu og nýta staðargróður til uppgræðslu að efnistöku lokinni.

Við veitingu framkvæmdaleyfis verði sett skilyrði um skipulega nýtingu, góða umgengni og frágang að vinnslu lokinni. Í umsókn um framkvæmdaleyfi skal koma fram áætlað magn og gerð þess efnis sem vinna á, vinnslutími og frágangur efnistökusvæðisins. Í frágangsaætlun skal m.a. koma fram, eftir atvikum, meðhöndlun á gróðri á fyrirhuguðu efnistökusvæði, hvernig uppgræðslu verði hagað eftir að efnistöku lýkur og hvernig verði komið í veg fyrir áfok frá efnistökusvæðinu. Ávallt skal miða að því að fella svæðið vel að umhverfi sínu og nýta staðargróður til uppgræðslu að efnistöku lokinni.

Efnistökusvæði flokkun			
Öll efnistaka að undanskildum flokki I er háð framkvæmdaleyfi sveitarstjórnar. Almenn skipulagsákvæði um námur: Framkvæmdaleyfi og starfsleyfi skulu vera í samræmi við ákvæði aðalskipulags. Nánari afmörkun svæða verður í framkvæmdaleyfi og starfsleyfi. Lágmarka skal neikvæð áhrif á náttúru, menningarminjar, útivistarsvæði eða aðra starfsemi við notkun en einnig tímabundinn frágang og langtímafrágang námusvæðanna. Ganga skal frá námusvæðum sem ekki verða nýtt frekar eins fljótt og auðið er, t.d. að framkvæmdum loknum.			
Flokkur	Stærð	Matskylda	Skilmálar
I	Efnistaka þar sem áætlað er að raska 2,5 ha svæði eða stærra eða efnismagn er 50.000 m ³ eða meira, einnig efnistaka þar sem fleiri en einn	B: Tilkynningarskylt og Skipulagsstofnun metur hvort þörf sé á umhverfismati.	Efnistakan er háð framkvæmdaleyfi. Ef efnistakan er í samræmi við stefnumörkun aðalskipulagsins er sveitarstjórn heimilt að veita framkvæmdaleyfi að því gefnu að framkvæmdin raski ekki jarðmyndum og sé utan verndarsvæða, í samræmi við

	efnistökustaður vegna sömu framkvæmdar og á sama svæði ná samanlagt yfir 2,5 ha svæði eða stærra.		ákvæði laga um náttúrvernd og önnur lög og reglugerðir sem eiga við í hverju tilfelli fyrir sig.
II	Efnistaka þar sem áætlað er að raska 25 ha svæði eða stærra eða efnismagn er 500.000 m ³ eða meira.	A: Ávallt háð mati á umhverfisáhrifum.	Efnistakan fellur undir lög um mat á umhverfisáhrifum nr. 111/2021 og vinna þarf deiliskipulag fyrir svæðið áður en framkvæmdaleyfi er veitt.

Tafla 7. Yfirlit yfir efnistöku- og efnislosunarsvæði (E) ásamt skilmálum.

Nr.	Heiti / jörð	Gerð	Lýsing	Flokkur
E-1	Höfðadalur/ Hvammeyri.	Sprengigrjót	Storkubergsnáma. Efnistaka >50.000 m ³ . Rask <25.000 m ² . Stærð svæðis um 2,5 ha.	I
E-2	Sunnan þjóðvegur við Norður Botn	Skriða úr Miðdegisgili	Efnisnám allt að 4.000 m ³ á 0,4 ha svæði. Árfarvegur Botnsár neðan vegar. Setnáma. Gengið verði frá svæðinu að verki loknu þannig að lífríki í ánni endurheimtist.	I
E-3	Botnsá	Árfarvegur/setnáma	Efnistökusvæði í Botnsdal. Efnisnám allt að 30.000 m ³ á 2,7 ha svæði. Um er að ræða mól til uppfyllingar. Gengið verði frá svæðinu að verki loknu þannig að lífríki í Botnsá endurheimtist. Land skal grætt upp þannig að núverandi gróðurfar endurheimtist að mestu.	I
E-4	Botnsá	Árfarvegur/setnáma	Efnistökusvæði í Botnsdal. Efnisnám allt að 30.000 m ³ á um 2,45 ha svæði. Um er að ræða mól til uppfyllingar. Gengið verði frá svæðinu að verki loknu þannig að	I

			lífríki í Botnsá endurheimtist. Land skal grætt upp þannig að núverandi gróðurfar endurheimtist að mestu.	
E-5	Hálfðánarvatn	Bergnáma	Bergnáma um 4 ha. Efnisnám allt að 4-5.000 m ³ á 5-6 árum en þó ekki meira en 25.000 m ³ . Gengið verður frá svæðinu að verki loknu og land skal grætt upp þannig að núverandi gróðurfar endurheimtist að mestu.	I
E-6	Deildarhryggur / Sveinseyri.	Skriða	Efnistaka >50.000 m ³ Rask <25.000 m ² Stærð svæðis um 2,5 ha.	I
E-7	Stóri Laugardalur	Setnáma	Efnistaka >50.000 m ³ Rask <25.000 m ² Stærð svæðis um 2,5 ha.	I
E-8	Kvíngindisfell	Malarnáma	Malarnáma á Kvíngindisfelli sem nýtt er til eigin nota. Stærð svæðis um 2,5 ha. Efnistaka >2000 m ³ á ári og sum árin jafnvel ekki neitt. Náman er staðsett í ógrónum malarholtum þar sem ekki er um að ræða rask á náttúru eða gróðri og sést aðeins að litlu leyti frá veginum á svæðinu þannig að umhverfisáhrif efnistöku eru hverfandi.	I

4.3.10. Landbúnaðarsvæði (L)

Megin landnotkun á undirlendi Tálknafjarðarhrepps (< 200 m) er landbúnaður, þar sem fram fer m.a. skógrækt. Landbúnaður sem felur í sér dýrahald er enginn, fyrir utan frístundalandbúnað í Tálknafjarðarhreppi. Hér er fjallað sérstaklega um stakar framkvæmdir á landbúnaðarsvæðum.

Breytingar frá fyrra aðalskipulagi felast í auknum heimildum innan landbúnaðarsvæða og flokkun landbúnaðarlands.

STAKAR FRAMKVÆMDIR Á LANDBÚNAÐARSVÆÐUM

Í grein 4.3.1 í skipulagsreglugerð nr. 90/2013, er fjallað um „Hvernig farið skuli með stakar skipulagsskyldar framkvæmdir sem ekki er talin þörf á að afmarka sérstaka landnotkun fyrir, enda sé um að ræða framkvæmdir sem ekki eru taldar líklegar til að valda verulegum áhrifum á umhverfið. Hér er átt við smávirkjanir, litlar spennistöðvar, minni háttar mannvirki, stök fjarskiptamastur, stakar vindmyllur o.þ.h. Þetta getur einnig átt við um stök frístundahús, stök íbúðarhús og aðra mannvirkjagerð á landbúnaðarsvæðum án tengsla við búrekstur. Stefna um hvar eða við hvaða aðstæður framangreind mannvirkjagerð er heimil eða óheimil og aðrar skipulagsforsendur fyrir gerð deiliskipulags eða veitingu leyfa til framkvæmda.“

Eftirtaldar framkvæmdir eru heimilar innan sveitarfélagsins án þess að afmarka landnotkun sérstaklega í aðalskipulagi. Gert er ráð fyrir að skoðað verði í hverju tilfelli fyrir sig hvort og þá hvar eftirfarandi stakar framkvæmdir verða heimilaðar. Áfram verður gerð krafa um deiliskipulag eða eftir atvikum grenndarkynningu, framkvæmdaleyfi og/eða byggingaleyfi. Einnig geta framkvæmdir verið tilkynningarskyldar, í flokki B, sbr. lög um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021.

Mörkuð er sú stefna að ekki þurfi að gera grein fyrir virkjunum undir 200 kW í aðalskipulagi og eru þær því ekki sýndar á aðalskipulagsuppdraetti. Virkjun getur verið sólarcellur, vindmylla (allt að 20m há og er það miðað við spaða í hæstu stöðu) eða vatnsaflsvirkjun ásamt því sem nýtingu fylgir s.s. stífla, miðlunarlón, lagnir, vegslóðar og allt að 20 m² stöðvarhús. Allar framkvæmdir vegna virkjana eru háðar leyfisveitingu sveitarfélagsins. Smávirkjanir sem hafa uppsett afl undir 200 kW kunna þó einnig að vera tilkynningarskyldar til Skipulagsstofnunar ef þeim fylgja framkvæmdir sem geta fallið undir aðra liði í viðaukum laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021. Bygging nýrra virkjana 200 kW eða stærri krefst

breytinga á aðalskipulagi enda kunna þær að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif og eru tilkynningarskyldar samkvæmt flokki B í lögum um mat á umhverfisáhrifum liður 3.22.

Upplýsinga- og þjónustusvæði. Heimilt er að byggja upp áningarstaði við megin ferðaleiðir s.s. vegi, göngu- og reiðleiðir og á áhugaverðum útsýnisstöðum. Á slíkum stöðum er heimilt að setja upplýsingaskilti, áningarhólf fyrir hesta og byggja allt að 35 m² aðstöðuhús fyrir snyrtiaðstöðu og/eða aðstöðu fyrir eftirlitsaðila.

Á landbúnaðarsvæðum er heimilt að reka minni tjaldsvæði, þar sem í boði er salernisaðstaða og kalt/heitt vatn. Stærri tjaldsvæði, með umfangsmeiri þjónustu, skulu rekin í þéttbýlinu eða á skilgreindum afþreyingar- og ferðaþjónustusvæðum.

Heimilt er að nýta jarðhita og vatnsból til eigin nota þar sem það er mögulegt, t.d. til upphitunar húsa, ferðaþjónustu eða almenns búreksturs.

Minniháttar fiskeldisstöðvar eru heimilar á landbúnaðarsvæðum að teknu tilliti til stefnu um verndun og landslag, sbr. kafla 4.5, ef þær eru með ársframleiðslu innan við 20 tonn og fráveitu í ferskvatn, eða með ársframleiðslu allt að 200 tonn og fráveitu til sjávar. Stærðarmörkin taka mið af því að fiskeldi fyrir ofan framangreind mörk er skylt að tilkynna til Skipulagsstofnunar til ákvörðunar um matsskyldu sbr. lög um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021.

Mannvirki í smáum stíl, allt að 250 m² fyrir fjarskipti og orkuflutning, s.s. spennistöðvar og fjarskiptastöðvar, eru heimil á landbúnaðarsvæðum.

Gert er ráð fyrir því að heimild landeigenda til hefðbundinnar hlunnindanýtingar verði óbreytt, s.s. æðarvarp, fiskveiði og eggjataka.

Framkvæmdaaðili skal leggja fram til sveitarstjórnar afstöðumynd eða drög að deiliskipulagi þar sem fyrirhugaðri framkvæmd er lýst, til að hægt sé að taka afstöðu til hvort vinna skuli deiliskipulag eða leggja fram gögn til grenndarkynningar. Í hverju tilfelli verði lagt mat á líkleg áhrif á landslag, verndarsvæði, náttúru, minjar o.fl. Þá þarf að skoða sýnileika slíkra mannvirkja og meta mögulega hljóð- og lyktarmengun. Meðal annars verður tekið tillit til fjarlægðar frá landamerkjum, öðrum mannvirkjum, sýnileika og áhrifa á náttúru og landslag. Leitast skal við að staðsetja stök mannvirki þannig að þau falli að landi og skerði ekki víðerni. Í öllum tilfellum skal afla tilskilinna leyfa, s.s. framkvæmda- eða byggingaleyfis frá sveitarstjórn. Að jafnaði skulu lóðir skilgreindar undir stök mannvirki. Lóðastærðir skulu taka mið af umfangi mannvirkis og starfsemi. Að jafnaði skulu lóðir vera undir 1,0 ha að stærð. Þar sem stök mannvirki eru byggð skal ganga vel frá mannvirkjum og allur frágangur og umhverfi taka mið af umhverfinu. Útlit og ásynd bygginga skal falla sem best að nánasta umhverfi. Ganga skal vel frá lögnum, s.s. frárennsli, tryggja gott aðgengi til tæmingar rotþróa og nægilegt neysluvatn sé aðgengilegt. Gera þarf grein fyrir frágangi á lóð, aðkomu og byggingum í byggingar-/framkvæmdaleyfisumsókn.

4.3.11. Flokkun landbúnaðarlands

Litið er á gott landbúnaðarland sem auðlind og taka ákvæði aðalskipulagsins mið af því. Leitast skal við að haga nýtingu góðs landbúnaðarlands í samræmi við meginmarkmið jarðalaga þannig að ekki verði skertir möguleikar til þess að nýta landið til búvöruframleiðslu í framtíðinni.

Í landsskipulagsstefnu (gr. 2.3.1) er sett stefna um að í aðalskipulagi byggist skipulagsákvæðanir um ráðstöfun lands í dreifbýli til landbúnaðar og annarrar nýtingar á flokkun landbúnaðarlands. Í 5. gr. jarðalaga er áskilið

að ef áformað er að leysa land úr landbúnaðarnotum skuli tekin afstaða til eftirfarandi:

- Hvort landið er stærra en þörf krefur að teknu tilliti til þeirra nýtingaráforma sem skipulagstillagan felur í sér. Jafnframt, eftir því sem við á, hvort aðrir valkostir um staðsetningu komi til greina fyrir fyrirhugaða nýtingu á landi sem hentar síður til landbúnaðar og þá sérstaklega jarðræktar.
- Hver áhrif breyttrar landnotkunar eru á aðlæg landbúnaðarsvæði, m.a. hvort hæfileg fjarlægð er milli lands með breyttri landnotkun og landbúnaðar sem fyrir er og hvort girt verði með nýtingaráformum fyrir möguleg búrekstrarnot af landinu í framtíðinni.

Enginn eiginlegur hefðbundinn landbúnaður með búfénað er stundaður í Tálknafjarðarhreppi.

Í mars 2021 voru gefnar út leiðbeiningar um flokkun landbúnaðarlands. Þar eru settar fram greinargóðar lýsingar á fjórum flokkum eftir hentugleika lands til akuryrkju. Hvernig land flokkast ræðst aðallega af jarðvegsaðstæðum annars vegar og landhæð og halla hins vegar, að frádregnu landi þar sem akuryrkja er útilokuð af náttúrulegum ástæðum, t.d. þar sem eru stöðuvötn eða hraun.

Með útgáfu leiðbeininganna er leitast við að uppfylla markmið jarðalaga nr. 81/2004 en í landsskipulagsstefnu er einnig sett fram stefna um að flokkun landbúnaðarlands verði lögð til grundvallar skipulagsákvörðunum. Í leiðbeiningunum eru flokkarnir fjórir skilgreindir sem hér segir:

1. flokkur: Mjög gott ræktunarland

- Góður móajarðvegur og steinefnaríkar mýrar.

- Steinefnahluti jarðvegsins að jafnaði fínkornóttur (sendin mylsna) og ekki með grófri möl.
- Jarðvegsþykkt (dýpt niður á klöpp) a.m.k. 75 cm.
- Land vel þurrt eða auðvelt að þurrka það.
- Ekki miklar mishæðir í landinu.
- Halli innan við 4% (2,29°).
- Hæð yfir sjó að jafnaði undir 100 m.

2. flokkur: Gott ræktunarland

- Mýrar með miklu af lífrænum efnum, lakari móar og góðir sandar og melar.
- Steinefnahluti jarðvegsins að jafnaði fínkornóttur og ekki með mjög grófri möl.
- Jarðvegsþykkt a.m.k. 50 cm.
- Land vel þurrt eða auðvelt að þurrka það.
- Ekki mjög miklar mishæðir í landinu.
- Halli innan við 8% (4,57°).
- Hæð yfir sjó að jafnaði undir 200 m.

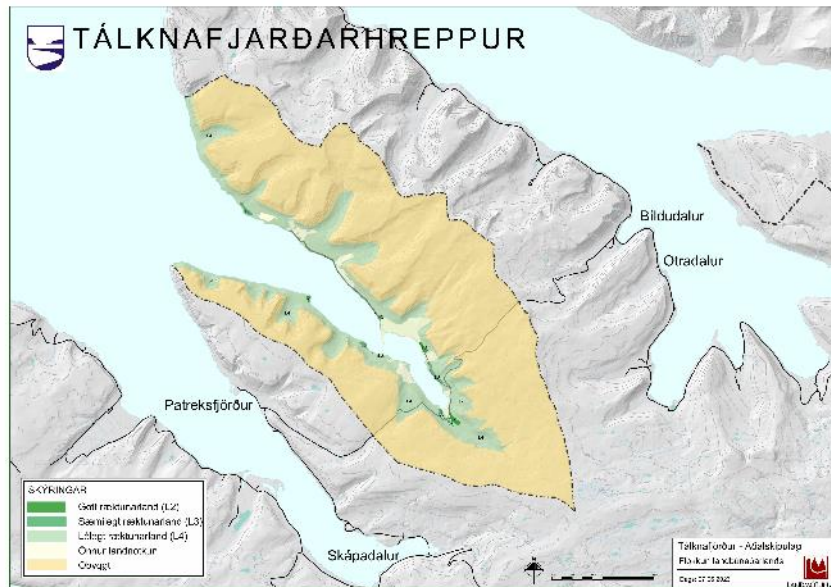
3. flokkur: Sæmilegt ræktunarland

- Lakari mýrar, móar, melar og sandar.
- Steinefnahluti jarðvegsins ekki grófari en svo að hægt sé að vinna hann án vandræða.
- Jarðvegsþykkt a.m.k. 25 cm.
- Þurrkunarskilyrði sæmileg.
- Mishæðir ekki meiri en svo að þær hamli notkun landbúnaðartækja.
- Halli innan við 12% (6,84°).
- Hæð yfir sjó að jafnaði undir 300 m.

4. flokkur: Lélegt ræktunarland

- Í þennan flokk fellur land neðan 300 m sem ekki uppfyllir skilyrði hinna flokkanna þriggja. Þetta land hentar ekki til akuryrkju en getur hentað vel til beitar, skógræktar eða fyrir tún.

Á mynd 12 er sett fram grófflokkun fyrir sveitarfélagið allt sem byggir á þeim þáttum flokkunarinnar sem vísa til landhæðar og halla en undanskilin eru svæði sem eru augljóslega grýtt og gróðursnauð skv. athugun á loftmynd og þau svæði þar sem finna má lítt raskað votlendi skv. gögnum Náttúrufræðistofnunar Íslands. Nánari flokkun þarf að fara fram með athugun á vettvangi, þar sem jarðvegsaðstæður eru skoðaðar sérstaklega. Þar sem grófflokkunin tekur ekki tillit til þeirra krafna sem gerðar eru til jarðvegarins má segja að gæði landsins njóti alls vafa og nánari skoðun getur aðeins valdið því að land falli í lakari flokk. Í almennum skilmálum fyrir landbúnaðarland er áskilið að þar sem framkvæmdir eru fyrirhugaðar verði metið hve vel land hentar til akuryrkju í samræmi við leiðbeiningarnar og þess verði gætt að gott akuryrkjuland spillist ekki á óafturkræfan hátt að óþörfu.

Mynd 7. Gróf flokkun landbúnaðarlands.

4.3.12. Landskipti

Við landskipti skal taka tillit til verndarsvæða og góðs landbúnaðarlands. Byggingar á nýjum lóðum/spildum skulu nýta sem best þau veitu- og samgöngukerfi sem fyrir eru. Ekki verða heimiluð landskipti nema tryggt aðgengi sé að nýjum spildum frá þjóðvegi. Gera þarf grein fyrir áætlaðri nýtingu lands þegar óskað er landskipta. Markmiðið með takmörkun á landskiptum er að leitast við að tryggja að landbúnaðarland verði áfram nýtt til landbúnaðar og matvælaframleiðslu og halda í dreifbýlisfirbragð.

Tafla 8. Yfirlit yfir landbúnaðarsvæði (L) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
-----	-------------	-------------------------------	-----------------

L-1	0	Mjög gott ræktunarland. Allt land í dreifbýli neðan 200 m h.y.s. sem ekki er skilgreint í aðra landnotkunarflokka er skilgreint sem landbúnaðarsvæði.	Á landbúnaðarsvæðum er fyrst og fremst gert ráð fyrir byggingum og starfsemi sem tengist búrekstri. Heimilt er að gera ráð fyrir þeirri mannvirkjagerð og framkvæmdum sem búskapur og landbúnaðarnot jarðarinnar kalla á. Þá er heimilt að gera ráð fyrir mannvirkjagerð og framkvæmdum sem þjóna öðrum búgreinum eins og skógrækt og ferðaþjónustu, í samræmi við stefnu aðalskipulagsins í þessum kafla og kafla 5.4.
L-2	29,6	Gott ræktunarland.	Á landbúnaðarsvæðum er fyrst og fremst gert ráð fyrir byggingum og starfsemi sem tengist búrekstri. Heimilt er að gera ráð fyrir þeirri mannvirkjagerð og framkvæmdum sem búskapur og landbúnaðarnot jarðarinnar kalla á. Þá er heimilt að gera ráð fyrir mannvirkjagerð og framkvæmdum sem þjóna öðrum búgreinum eins og skógrækt og ferðaþjónustu, í samræmi við stefnu aðalskipulagsins í þessum kafla og kafla 5.4.
L-3	42,1	Sæmilegt ræktunarland.	Á landbúnaðarsvæðum er fyrst og fremst gert ráð fyrir byggingum og starfsemi sem tengist búrekstri. Heimilt er að gera ráð fyrir þeirri mannvirkjagerð og framkvæmdum sem búskapur og landbúnaðarnot jarðarinnar kalla á. Þá er heimilt að gera ráð fyrir mannvirkjagerð og framkvæmdum sem þjóna öðrum búgreinum eins og skógrækt og ferðaþjónustu, í samræmi við stefnu aðalskipulagsins í þessum kafla og kafla 5.4.
L-4	3132,6	Lélegt ræktunarland.	Á landbúnaðarsvæðum er fyrst og fremst gert ráð fyrir byggingum og starfsemi sem tengist búrekstri.

			Heimilt er að gera ráð fyrir þeirri mannvirkjagerð og framkvæmdum sem búskapur og landbúnaðarnot jarðarinnar kalla á. Þá er heimilt að gera ráð fyrir mannvirkjagerð og framkvæmdum sem þjóna öðrum búgreinum eins og skógrækt og ferðaþjónustu, í samræmi við stefnu aðalskipulagsins í þessum kafla og kafla 5.4.
--	--	--	---

4.4. Byggð, útivist og samfélagsþjónusta

Landnotkunaflokkar sem tilheyra þessum kafla eru svæði undir íbúðarbyggð, frístundabyggð, opin svæði, íþróttasvæði, kirkjur, kirkjugarðar og grafreitir, svæði fyrir þjónustustofnanir en þar undir falla málaflokkar eins og skólar, heilbrigðis- og félags- og menningarmál.

Heimsmarkmið sem tengjast málaflokknum byggð, útivist og samfélagsþjónusta.

Tálknafjarðarhreppur hefur sett sér þá stefnu að þegar hugað er að nýrri byggð skuli þess gætt að ný byggð falli að núverandi byggð og bæjarmynd. Áhersla verði lögð á tengsl byggðar við sögu, atvinnuhætti og náttúru til að undirstrika sérstöðu svæðisins. Menningarsöguleg verðmæti, önnur en byggingar, þarf einnig að vernda en jafnframt skal veita almenningi aðgang að þeim, hvort sem þau eru manngerð eða frá náttúrunnar hendi.

Stefna aðalskipulags miðast að því að vernda sérkenni og fjölbreytileika náttúrunnar. Umhverfi sveitarfélagsins, jafnt í þéttbýli sem dreifbýli, sé vistlegt og aðlaðandi þar sem áhersla verði lögð á að verja óspillta náttúru og dýralíf fyrir óþarfa ágangi.

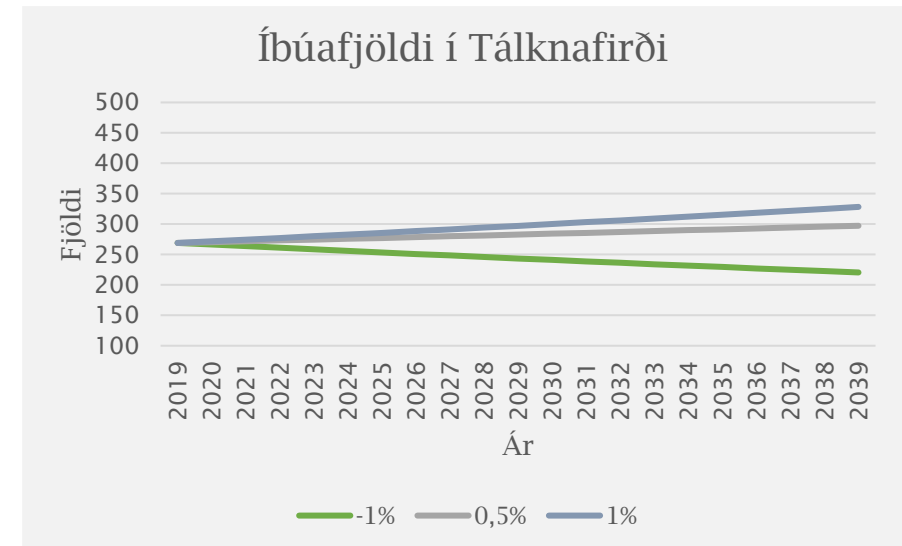
Lögð verði áhersla á snyrtilega byggð og fagurfræðileg sjónarmið höfð að leiðarljósi við frágang og útlit opinberra bygginga og umhverfi þeirra.

4.4.1. Íbúðarsvæði (ÍB)

Einn þéttbýliskjarni er innan sveitarfélagsins en það er kaптúnið Tálknafjörður. Ekki eru skipulögð önnur svæði innan sveitarfélagsins fyrir íbúðarbyggð. Afmörkun þéttbýliskjarnans er umhverfis núverandi og

fyrirhugaða byggð, sjá nánar á þéttbýlisuppdraetti fyrir byggð og byggðakjarna.

Þróun íbúafjölda í Tálknafjarðarhreppi hefur verið talsvert á flökki sl. fimm ár en ef horft er lengra aftur í tímann þá hefur íbúum fækkað talsvert sl. 20 ár eða um 21%. Íbúar í sveitarfélaginu voru 268 talsins 1. janúar 2023.

Mynd 8. Íbúaspá til ársins 2039.

Í aðalskipulaginu er gert ráð fyrir að íbúum fjölgi að meðaltali um 0,5% á ári út skipulagstímabilið sem þýðir að íbúar sveitarfélagsins verði á bilinu 290-300 í lok skipulagstímabilsins árið 2039. Miðað við þá fjölgun þá er þörfin á íbúðarhúsnæði allt að 10-12 íbúðir eða sé miðað við 2,5 íbúa/íbúð.

Þó lagt sé upp með ákveðna áætlun um heildaruppbyggingu á skipulagstímabilinu er erfitt að spá fyrir um hver framvindan verði. Í gildi er húsnæðisáætlun Tálknafjarðarhrepps sem gildir til 2028. Í þeirri áætlun er

ekki tekið fram hver húsnaðisþörfin er en heldur settar fram upplýsingar um hversu margar byggingarhæfar lóðir eru til úthlutnar samkvæmt skipulagi. Þar kemur fram að Ekki er þörf á verulegri fjárfestingu í innviðum sveitarfélagsins til að bregðast við þeirri fjölgun sem myndi fylgja slíkum framkvæmdum. Ætla má að frekar sé þörf á smærri íbúðum, bæði fyrir eldra fólk sem vill minnka við sig sem og yngra fólk sem er að eignast sína fyrstu eign. Sveitarfélagið hyggst byggja 10 íbúðir fyrir eldri borgara og miðast stofnfjárframlög við þann fjölda en ekki liggja formlegar kannanir fyrir varðandi áhuga eldri borgara um að flytjast í minna húsnaði.

Fari svo að uppgangur verði hraðari en þessar áætlanir gera ráð fyrir, er engu að síður rúm fyrir það í aðalskipulaginu enda talsvert svigrúm innan núverandi byggðar, eða ríflega 50 lóðir innan núverandi íbúðarsvæðis. Verði framvindan á allt annan og hraðari veg en hér er gengið út frá, þá kallar það á endurskoðun aðalskipulagsins, eðli málsins samkvæmt.

Breytingar frá fyrra skipulagi felast í að áður skilgreint íbúðarsvæði B er felld út og afmörkun svæða lítillaga breytt. Núverandi íbúðarsvæði umhverfis Eyrarhús, Skóga og Sveinseyri skilgreint til samræmis við núverandi landnotkun.

Almenn ákvæði

- Stuðlað verður að hagkvæmri þróun íbúðarbyggðar.
- Að ávallt sé til nægt magn lóða til byggingar íbúðarhúsnaðis m.v. áætlaða íbúðapróun og þarfir hverju sinni.
- Gert verði ráð fyrir fjölbreyttum húsagerðum og íbúðastærðum til að mæta þörfum ólíkra aldurshópa og fjölskyldustærða.
- Uppbygging íbúðarhúsnaðis verði fyrst og fremst í þéttbýlinu en í dreifbýli verði heimilt að reisa stök íbúðarhús.
- Skýr stefna sé um gististaði í íbúðarbyggð.

- Lögð verði áhersla á að byggja í eyður í byggðinni til að nýta grunnkerfi sem best og skapa heildstæðari byggð með sem stytum vegalengdum í þjónustu, með fjárhagslega hagsmuni íbúa og sveitarsjóðs í huga. Sérstök áhersla verði á að nýta óbyggðar lóðir og fullbyggja hverfi áður en ráðist er í ný hverfi eða nýframkvæmdir við grunnkerfi með tilheyrandi kostnaði.

Tafla 9. Yfirlit yfir íbúðarsvæði (ÍB) ásamt skilmálum.

Nr.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði	Stærð í ha
ÍB-1	Túnahverfi. Núverandi íbúðarhverfi við Buga-, Mið-, Móatún og Túngötu og austan Lækjargötu. Fastmótað einbýlishúsahverfi byggt á árunum 1955-2016. Húsin eru flest ein til tvær hæðir með einum til tveimur íbúðum. Yngsta húsið er parhús við Bugatún byggt árið 2016. Innan reitsins voru árið 2022 78 íbúðir.	Reiturinn telst ekki fullbyggður. Gert er ráð fyrir nýrri götu ofan byggðar og alls eru 44-48 lóðir óbyggðar. Deiliskipulag liggur fyrir. Innan reitsins er gert ráð fyrir lágreistum húsum fyrir allt að 40 íbúðir. 21 einbýlishús, 15 parhús og 1 raðhús með 3-4 íbúðum.	13,2
ÍB-2	Núverandi íbúðarhverfi ofan Strandgötu, austan Lækjargötu. Innan svæðisins eru einnig elstu íbúðarhús bæjarins við Ystu Tungu, Innstu Tungu, Tunguland, Ártún. Elsta húsið er frá 1905 en það yngsta frá 1979 sem er símtöðin sem búið er að breyta í íbúðarhúsnaði. Innan reitsins	Samkvæmt samþykktu deiliskipulagi eru tvær lausar lóðir innan svæðisins við Strandgötu þar sem heimilt er að byggja tveggja hæða hús. Undir Geitárdal eru þrjú íbúðarhús á hættusvæði C, en þau eru: Strandgata 10, 11 og 12 (Brekka, Valhöll og Engihlíð). Þrjú hús eru þar á hættusvæði B, en þau eru: Strandgata 5, 6 og 14 (Sólberg, Hamraborg og Sólbakki). Þá eru tvö hús á	3,4

	voru árið 2022 13 íbúðir allt einbýli.	hættusvæði A, en þau eru: Strandgata 3 og 4 (Marbakki og Borg). Innan reitisins er möguleiki að koma fyrir 2-4 íbúðum í ein- eða tvíbýlishúsum.	
ÍB-3	Íbúðarhús við Eyrarhús, Skóga og Sveinseyri.	Svigrúm til stækkunar á núverandi húsum. Innan reitisins er heimilt að koma fyrir til viðbótar allt að fimm íbúðarhúsum á einni til tveimur hæðum eða fimm frístundahúsum. Hámarksstærð íbúðarhúsa 200 m ² og hámarksstærð frístundahúsa 100 m ² . Heimilt er að vera með gistingu í flokki II innan reitsins.	2,2

4.4.2. Frístundabyggð (F)

Svæði fyrir frístundahús, fimm eða fleiri og nærþjónustu sem þeim tengist, þ.m.t. orlofshús og varanlega staðsett hjólhýsi. Föst búseta er óheimil í frístundabyggðum.

Breytingar frá fyrra skipulagi eru skilgreiningar á svæðum fyrir frístundabyggð í Litla Laugardal og á Suðureyri.

Almenn ákvæði

- Gæta skal umhverfissjónarmiða við skipulagningu nýrra svæða fyrir frístundabyggð.
- Í nýjum frístundabyggðum er deiliskipulagsskylda og kveða skal á um stærð og þéttleika nýrra svæða í deiliskipulagi.
- Frekari uppbygging á eldri frístundabyggðarsvæðum verður háð því skilyrði að hún verði í samræmi við skipulag.
- Skipulagsákvæði eru nánar útfærð í yfirlitstöflu og í deiliskipulagi.
- Bygging fimm eða fleiri frístundahúsa verður einungis á svæðum sem í aðalskipulagi eru skilgreind fyrir frístundabyggð.

- Leitast skal við að fjölga sem minnst vegtengingum við þjóðveginn og forðast skal að taka gott landbúnaðarland undir frístundabyggð.
- Heimilt er að byggja stök frístundahús á bújörðum, sjá reglur um byggingu stakra íbúðarhúsa eða frístundahúsa á landbúnaðarsvæðum í kafla 3.3.1 um landbúnaðarsvæði.
- Áður en deiliskipulagsvinna hefst skal gera úttekt á fornminjum á viðkomandi svæði og leita umsagnar Minjastofnunar.
- Að jafnaði er gert ráð fyrir að um ¼ hluti lands í frístundabyggðum verði til almennrar útivistar.
- Gera skal úttekt á náttúrufari áður en deiliskipulagsvinna hefst til að koma í veg fyrir að mikilvæg gróðursvæði, s.s. votlendi eða tegundir á válista, verði fyrir áhrifum framkvæmda.
- Taka skal tillit til landslags, söguslóða, gróðurfars og útsýnisstaða við skipulag frístundabyggðar. Slík byggð skal þar sem það á við taka mið af yfirbragði sveitarinnar.
- Í deiliskipulagi svæða fyrir frístundabyggð skal gera grein fyrir þéttleika byggðar, fjölda og stærð lóða og aðkomu. Ennfremur skal þar kveðið á um stærð og gerð húsa, form, efnisnotkun, útlit og litaval nýbygginga eftir því sem við á.
- Frístundabyggð skal rísa sem mest á samfelldum svæðum. Við deiliskipulagningu skal leitast við að samnýta aðkeyrslu frá þjóðvegi, bílastæði, lagnir, rotþrær, göngustíga og útivistarsvæði. Gera þarf sérstaklega grein fyrir sorphirðu í deiliskipulagi hvers svæðis.
- Í deiliskipulagi skal m.a. sýna gönguleiðir og merkja útsýnisstaði og aðra staði, sem máli skipta fyrir almenna útivist eftir því sem við á, þannig að komist verði hjá því að lóðir loki leiðum eða svæðum sem hafa gildi fyrir almenning og viðkomandi svæði í heild.

- Í deiliskipulagi frístundabyggðar skal gera grein fyrir vatnstökustöðum þar sem nálgast má slökkvivatn.
- Við deiliskipulag frístundabyggðar skal gera grein fyrir mögulegum flóttaleiðum vegna gróður- og kjarrelda.

Innan Tálknafjarðarhrepps eru 4 svæði skilgreind sem svæði undir frístundabyggð. Skipulagsáætlunin sýnir frístundabyggð með ljósfjólubláum lit. Á bújörðum er heimilt að reisa allt að 5 frístundahús án þess að breyta þurfi aðalskipulagi.

Tafla 10. Yfirlit yfir frístundabyggð (F) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
F-1	4,7	Þinghóll. Frístundabyggð vestan við þéttbýlið við kirkjuna í Tálknafirði. Að hluta til byggt.	Innan svæðisins er heimilt að reisa allt að 14 sumarhús auk fimm smáhýsa.
F-2	0,9	Svæði fyrir frístundabyggð í landi Sveinseyrar.	Heimilt að reisa allt að 6 sumarhús á litlum lóðum.
F-3	3	Litli Laugardalur	Innan svæðisins er heimilt að reisa allt að 5 sumarhús á litlum lóðum til viðbótar við tvö sem þegar eru til staðar.
F-4	3	Suðureyri	Innan svæðisins er heimilt að reisa allt að 4 sumarhús á litlum lóðum til viðbótar við tvö núverandi hús.

4.4.3. Opin svæði og íþróttasvæði

Almenn ákvæði

- Að útivistarsvæði séu ávallt í nánasta umhverfi íbúa sveitarfélagsins.
- Stefnt er að því að efla starfsemi á sviði útivistar og ferðaþjónustu.

- Að skipulag taki tillit til og hvetji til útivistar, íþróttar- og tómstundastarfs.
- Að allir íbúar sveitarfélagsins hafi möguleika á skipulagðri íþróttaiðkun.
- Að nálægð við náttúruna og sérkenni verði nýtt á sjálfbæran hátt til útivistar.
- Skógrækt verði eflað til útivistar og skjóls í nálægð við þéttbýli.
- Að tengsl íbúa við náttúru og umhverfi verði eflað.
- Að aðgengi að náttúru verði tryggt, m.a. að fjöru og birkiskógum m.t.t. útivistar.
- Áhersla skal lögð á aðgengi fyrir alla að íþróttamannvirkjum og útivistarsvæðum, þar sem því verður við komið.
- Markvisst verði unnið að uppbyggingu göngustíga og gangstétta í þéttbýli og tengja göngustíga við útivistarsvæði í bænum.
- Heimilt er að reisa mannvirki í tengslum við þjónustu við opin svæði, enda skerði það hvorki gæði né notkun svæðisins.
- Lögð er áhersla á að leiksvæði barna hvetji til útivistar og hollrar hreyfingar og miða ber að því að svæðin nýtist öllum íbúum hverfisins til samveru. Mikilvægt er að varðveita náttúrulegt landslag og nýta náttúruleg leiktæki eins og kostur er.

4.4.4. Opin svæði (OP)

Svæði fyrir útivist, aðallega í tengslum við þéttbýli, með aðstöðu sem almennri útivist tilheyrir, svo sem stígum og áningarstöðum, auk þjónustu sem veitt er á forsendum útivistar.

Breytingar frá gildandi aðalskipulagi eru að opin svæði í þéttbýlinu fá ný númer og eru endurskilgreind. Nýtt opið svæði ofan Strandgötu og neðan Bugatúns.

Tafla 11. Yfirlit yfir opin svæði (OP) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
OP-1	69	Almennt opið útivistarsvæði í jaðri byggðar. Hlíðar ofan byggðar, lækjarfarvegir og gil. Einnig skógræktarreitir í hlíðum ofan Tálknafjarðarhrepps og innan þéttbýlismarka.	Á þessum svæðum er ekki gert ráð fyrir öðrum mannvirkjum en þeim sem vænta má vegna alm. útivistar, s.s. stígum, skiltum, áningarstöðum og bílastæðum fyrir göngu- og ferðafólk. Einnig er gert ráð fyrir varnavirkjum vegna snjóflóða. Planta skal í stað þess sem fer undir snjóflóðamannvirki. Halda skal áfram skógrækt í útjaðri þéttbýlis til skjólmyndunar, fegrunar og framtíðar útivistar.
OP-2	23	Útivistarsvæði og skógrækt við skóla, tjaldsvæði og frístundabyggð við Þinghól.	Áframhaldandi skógrækt, stígagerð, uppsetning áningastaða og uppbygging í tengslum við útivist.
OP-3	6,7	Hólsá og umhverfi.	Stígagerð, uppsetning áningastaða og uppbygging í tengslum við útivist.
OP-4	0,2	Opið svæði við Strandgötu.	Almenningsgarður innan þéttbýlis, uppsetning á borðum, bekkjum, gróðurbeðum, stígum o.fl.
OP-5	0,1	Leiksvæði.	Innan svæðisins er gert ráð fyrir leiksvæði í tengslum við verslunar- og þjónustulóð.
OP-6	22,5	Opið svæði í landi Sveinseyrar og Eyrarhúss.	Fjölnota grasflatir, tún og fleira ætlaðar til almennrar útivistar.
OP-7	0,6	Opið svæði ofan Strandgötu og neðan Bugatúns.	Fjölnota svæði fyrir samkomur, útileiki, boltavelli o.fl. Uppsetning á borðum, bekkjum, stígum, varanlegu sviði o.fl. leyfileg. Hugað verði

			að gerð mana og gróðurbelta til skjóls og fegrunar.
--	--	--	---

4.4.5. Íþróttasvæði (ÍÞ)

Svæði fyrir landfreka íþróttastöðu aðra en þá sem þjónar tilteknu hverfi, svo sem skeiðvelli og hesthúsabyggð, akstursíþróttasvæði, skotæfingasvæði, golfvelli og stærri íþróttamiðstöðvar.

Breytingar frá fyrra skipulagi felast í lagfæringum á afmörkun reita og íþróttasvæði fá sér skilgreiningu.

Tafla 12. Yfirlit yfir íþróttasvæði (ÍÞ) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
ÍÞ-1	1,9	Knattspyrnuvöllur og frjálsíþróttastæði.	Svigrúm til uppbyggingar aðstöðu tengda vellinum. Gróðursetning til skjóls.
ÍÞ-2	2,3	Hesthúsasvæði. Innan svæðisins er eitt hesthús.	Svigrúm til frekari uppbyggingar þar sem möguleiki er að bæta við núverandi hesthús.

4.4.6. Kirkjur, kirkjugarðar og grafreitir (K)

Svæði fyrir kirkjugarða og grafreiti.

Engar breytingar frá fyrra skipulagi.

Almenn ákvæði

- Að varðveita kirkjur sem menningar- og þjónustuhús.
- Að varðveita kirkjur og kirkjugarða sem menningarminjar
- Útlit kirkja, kirkjugarða og nánasta umhverfis, verði verndað, þar sem það á við.
- Við endurbætur og hugsanlegar stækkanir á kirkjugörðum skal þess gætt að þær verði í samræmi við aldur og stíl kirkjunnar og að sérkenni svæðisins haldi sér. Huga skal að aðgengi fyrir alla að kirkjum og kirkjugörðum.
- Unnið verði að bættri aðkomu að kirkjugörðum sem enn eru í notkun. Þess skal þó gætt að endurbætur verði í samræmi við önnur ákvæði, s.s. vegna verndunar svæðisins.

Tafla 13. Yfirlit yfir kirkjugarða (K) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
K-1	0,7	Tálknafjarðarkirkja og svæði undir kirkjugarð.	Reiturinn telst fullbyggður.
K-2	3	Stóri Laugardalur. Kirkjustaður og kirkjugarður. Stokkbyggð timburhús teiknað og tilsníðið í Noregi, reist 1906.	Kirkjan er friðuð og fellur undir minjavernd sjá kafla 4.5.10.

4.4.7. Skólar (S)

Skólar flokkast undir landnotkun samfélagsþjónusta. Breytingar frá fyrra skipulagi felast í lagfæringum á afmörkun á skólareitnum og breyttar heimildir.

Almenn ákvæði

- Að fylgt verði eftir skólastefnu Tálknafjarðarhrepps sem er í gildi hverju sinni.
- Grunnskóla- og leikskólalóðir verði í góðum tengslum við íbúðahverfi og nýtist þannig sem útivistarsvæði. Félagsleg þjónusta verði sem mest miðsvæðis og aðgengileg öllum íbúum.
- Öruggar gönguleiðir og bætt aðgengi verði að skólasvæðum.
- Að ávallt verði nægt leikskólapláss í sveitarfélaginu.
- Styrkja faglegt starf skólanna og fjölga fagmenntuðu starfsfólki.
- Að bæta samskipti og stuðla að góðum skólabrag. Sérstaklega þarf m.a. að huga að leiðum til að nemendur af ólíkum uppruna myndi sterkari liðsheild.
- Að skólar innan sveitarfélagsins verði til fyrirmyndar.
- Að áfram verði tryggt samstarf á milli skólastiga.
- Að aðgengi hreyfihamlaðra að leik- og grunnskóla verði ávallt tryggt.
- Að umhverfi skóla verði heilsusamlegt, stuðli að góðri hreyfingu og efli þroska allra nemenda.

Tafla 14. Yfirlit yfir samfélagsþjónustu (S) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
S-2	1,1	Grunnskóli Tálknafjarðar, sundlaug, íþróttahús og leikskóli.	Svigrúm til frekari uppbyggingar eða stækkunar á núverandi mannvirkjum.

			Núverandi byggingarmagn 2561 m ² . Hámarks byggingarmagn innan reits 6000 m ² .
S-4	0,2	Vindheimar, félagsstarf eldri borgara.	Svigrúm til frekari uppbyggingar s.s. stækkunar á núverandi húsnæði. Hámarks byggingarmagn er 500 m ² . Núverandi bygging er 153 m ² .

4.4.8. Heilbrigðis- og félagsmál (S)

Heilbrigðis- og félagsmál flokkast undir landnotkun samfélagsþjónusta. Engar breytingar frá fyrra skipulagi.

Almenn ákvæði

- Þjónusta Tálknafjarðar við aldraða miðar að því að eldri borgarar geti búið sem lengst heima með viðeigandi stuðningi.
- Tryggt verði gott rými fyrir samfélagsþjónustu, aukna starfsemi stofnana sem fyrir eru og nýja þjónustu.
- Að tryggt verði aðgengi allra íbúa að heilbrigðis- og félagsþjónustu í bæjarfélaginu.
- Að efla lýðheilsu í sveitarfélaginu og að því sé fylgt eftir í allri stefnumörkun og skipulagi.
- Mikilvægt er að eldri borgarar í sveitarfélaginu geti valið dvalarúrræði í samræmi við þarfir og að þeir hafi persónulegt svigrúm og einkalíf ævina á enda.

Heilsugæslan er staðsett innan verslunar- og þjónustusvæðis VP-4.

Tafla 15. Yfirlit yfir samfélagsþjónustu (S) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
S-3	0,5	Bugatún	Svæði ætlað undir þjónustustofnun. Óbyggt.

4.4.9. Menningarmál (S)

Menningarmál flokkast undir landnotkun samfélagsþjónusta. Engar breytingar frá fyrra skipulagi.

Almenn ákvæði

- Að búin verði til menningarstefna fyrir Tálknafjarðarhrepp.
- Að hlúð verði að þeirri menningarstarfsemi sem fyrir er á svæðinu.
- Að gamlar byggingar með sögulegu gildi verði nýttar fyrir menningarlífið.
- Staðið verði vörð um viðburði í sveitarfélaginu sem eru mikilvægir vegna menningar og sögu sem og ferðaþjónustu.
- Hverfisvernd verði beitt til að vernda sögulega byggð í þéttbýli og dreifbýli, sjá kafla 4.5.14 um hverfisvernd og verndarsvæði í byggð.
- Mikilvægt er að standa vörð um þá starfsemi sem þegar er til staðar í sveitarfélaginu og hlúa að nýjum hugmyndum.

Söfn eða safnasvæði innan sveitarfélagsins eru tilgreind í töflu hér að neðan sem svæði fyrir þjónustustofnun og önnur opinber fyrirtæki.

Tafla 16. Yfirlit yfir samfélagsþjónustu (S) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
S-1	0,1	Safnasvæði á Sveinseyri	Svigrúm til frekari uppbyggingar eða stækkunar á núverandi mannvirkjum.

4.4.10. Brunavarnir

Slökkviliðið Tálknafirði er í samstarfi við Slökkvilið Vesturbyggðar og vinna þau saman sem ein heild. Hlutverk slökkviliðanna er meðal annars:

- Vatnsöflun, slökkvistörf innan og utanhúss.
- Viðbrögð við mengunar og eiturefnaslysum.
- Björgun á fastklemmdu fólki m.a. úr bílflökum.
- Eldvarnareftirlit.
- Fræðsla.

Í gildi er sameiginlega brunavarnaráætlun 2009-2014 sem þörf er á að endurnýja.

Almenn ákvæði

- Unnin verður viðbragðsáætlun vegna gróður- og kjarrelda.

4.5. Náttúra

Undir málaflokkinn náttúru tilheyra landnóktunarflokkarnir, óbyggð svæði, landslag og lífríki, náttúruvá, vatnsvernd, vötn, ár og sjór, strandsvæði, friðlýst svæði, önnur náttúruvernd, minjavernd, friðlýstar minjar, friðlýst hús, friðuð hús, hverfisvernd ásamt umfjöllun um loftgæði og hljóðvist.

Heimsmarkmið sem tengjast málaflokknum náttúru:

4.5.1. Landslag og lífríki

Almenn ákvæði

- Að vernda sérkenni og fjölbreytileika náttúrunnar.
- Nýting auðlinda, hlunninda og náttúru verði með sjálfbærum hætti þannig að við ákvarðanatöku verði tekið tillit til komandi kynslóða og náttúrunnar.
- Líffræðileg fjölbreytni (tegunda og vistgerða) verði vernduð í samræmi við lög og alþjóðaskuldbindingar.
- Landslagsheildir og fjölbreytileiki landslags verði vernduð.
- Íbúar og gestir hafi aðgengi að fjölbreyttri náttúru svæðisins.
- Nýting og verndun náttúruauðlinda skal vera í samræmi við leiðarljós og meginmarkmið aðalskipulagsins sem og aðrar skuldbindingar landsins og sveitarfélagsins og skal grundvallast á sjálfbærri þróun.

Samkvæmt leiðbeiningum Skipulagsstofnunar um flokkun landslags þá flokkast suðurfirðir Vestfjarða undir eina landslagsgerð sem er flokkur 6.1 þröngir jökulsorfnir firðir, fjalllendi og inndalir.

Um einkenni landslags kemur eftirfarandi fram:

Landform og landhæð:

- Þröngir firðir með bröttum fjallshlíðum.
- Umhverfis firðina eru há tindótt fjöll.
- Blágrýti er mest áberandi og jarðlög eru með þeim elstu á landinu.
- Gróft landform með skörpum línum.
- Mikill breytileiki í hæð innan svæða.
- Land í 0 til 1.300 m hæð yfir sjávarmáli.

Yfirborð lands:

- Grýttar eða sendnar strendur í fjarðarbotnum, björg utar í fjörðum.
- Gras eða mólendi á jafnsléttu og víða birkikjarr í inndölum.
- Fjallshlíðar grónar neðst, urðarhlíðar ofar og klettur efst.
- Yfirborð oftast slétt þar sem er gróið en gróft/hrjúft þar sem er grjót eða klettur.
- Ár, lækir og fossar í fjarðarbotnum.

Landnýting:

- Í hluta fjarðanna er þéttbýli við sjávarmál.
- Sjávarþorp og fiskeldi stundað innan sumra fjarða.
- Landbúnaður er stundaður þar sem undirlendi er nægjanlegt.

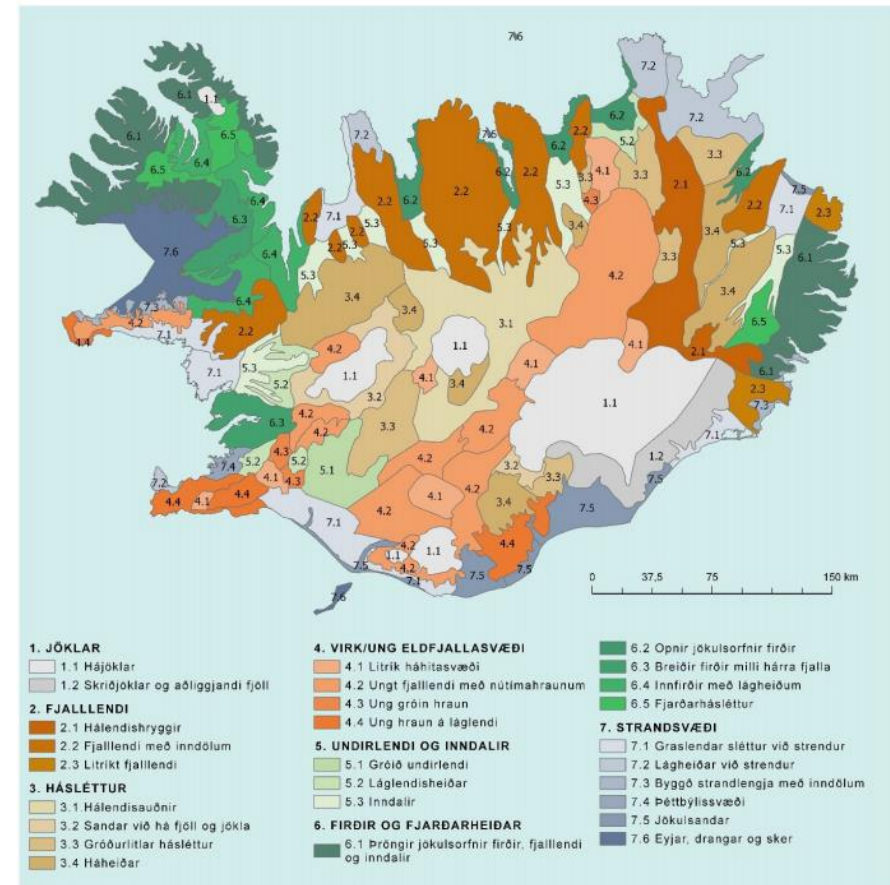
Sjónrænir eiginleikar:

- Stuttar sjónlengdir vegna hárra landforma, en geta verið langar inn og út eftir fjörðum og inndölum.
- Úr fjallshlíðum er útsýni yfir firði.
- Sjónræn fjölbreytni í landformum og áferð yfirborðs.

Tálknafjarðarhreppur flokkast undir svæði 6.1.1:

Ísafjarðardjúp, sunnan- og vestanverðir Vestfirðir: Djúpir jökulsorfnir firðir og inndalir á suðvestanverðum Vestfjörðum. Brött fjöll ganga upp frá fjarðarbotnum og þau hæstu ná um 1.000 m hæð yfir sjávarmáli. Undirlendi er lítið en gróið grasi eða birkikjarri. Skriður fjallanna eru lítt grónar, brattar, grófar og fremur óstöðugar. Lítt grónir melar á

fjallstoppum. Byggð er í mörgum fjörðum, bæði strjál byggð í dreifbýli og þéttbýlisstaðir. Ísafjörður er þeirra fjölmennastur.

Mynd 9. Flokkun landslags skv. leiðbeiningum Skipulagsstofnunar.

4.5.2. Óbyggð svæði (ÓB)

Svæði þar sem ekki er gert ráð fyrir búsetu né atvinnustarfsemi, svo sem hálendi, heiðar og afréttir, að mestu án mannvirkja annarra en þeirra sem þjóna útivist, afréttarnotum, öryggismálum og fjarskiptum.

Meirihluti sveitarfélagsins er skilgreint sem óbyggð svæði en allt land ofan 200 m er skilgreint í þeim flokki. Ýmsar takmarkanir eru á landnotkun á óbyggðum svæðum, svo sem vegna náttúruvár, náttúruverndar, vatnsverndar og minjaverndar. Slík notkun er þá sýnd með strikum ofan á þeim lit sem táknar óbyggð svæði. Önnur tákn eru einnig sýnd á óbyggðum svæðum, svo sem vegir, gönguleiðir, veitur o.s.frv.

Engar breytingar frá fyrra skipulagi.

Almenn ákvæði

- Taka skal fyllsta tillit til umhverfis- og náttúruverndarsjónarmiða við skipulag og framkvæmdir á óbyggðum svæðum.
- Lögð skal áhersla á uppbyggingu þeirra þjónustukerfa sem koma ferðaþjónustu að gagni, s.s. merkingu á gönguleiðum og uppbyggingu á áfangastöðum.
- Í aðalskipulaginu eru gönguleiðir skilgreindar á óbyggðum svæðum.
- Að bætt verði merking á söguslóðum innan svæðisins.
- Mannvirkjagerð skal haldið í lágmarki á óbyggðum svæðum og því eru reiðleiðir, vegir o.fl. afmörkuð sérstaklega með viðeigandi landnotkunarflokkum.

Tafla 17. Yfirlit yfir óbyggð svæði (ÓB) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
ÓB-1	14.030	Allt land yfir 200 metra hæð yfir sjó er skilgreint sem óbyggð svæði s.s. fjalllendi, eyjar og sker.	Svæðin eru ætluð til almennrar útiveru eða takmarkaðrar umferðar fólks, þar sem almennt er ekki gert ráð fyrir skógrækt eða mannvirkjagerð. Á þessum svæðum er þó unnt að gera ráð fyrir neyðarskylum, fjarskiptasendum og sambærilegum mannvirkjum. Á þeim er heimil landgræðsla. Þá eru hefðbundnar landnytjar, s.s. beit, veiðar og minniháttar efnistaka til eigin nota, heimilar á óbyggðum svæðum, nema þar sem svæði hafa verið friðuð fyrir beit eða aðrar takmarkanir gilda vegna hverfisverndar eða vatnsverndar. Varnir vegna náttúruvár eru heimilar.

4.5.3. Náttúruvá

Svæði þar sem hætta er talin stafa af náttúruhamförum, svo sem snjóflóðum, skriðuföllum, sjávarflóðum, vatnsflóðum, jarðskjálftum, eldvirkni eða veðurfari (ofviðri).

Engar breytingar frá fyrra skipulagi.

Almenn ákvæði

- Að íbúar sveitarfélagsins búi við ásættanlegt öryggi m.t.t. náttúruvár.

- Að landnýtingu verði hagað með tilliti til náttúruvár og að eignir verði sem best varðar fyrir náttúruvá.
- Öll íbúðarbús og atvinnustarfsemi byggist upp á hættulausum eða hættulitlum svæðum í samræmi við ofanflóðahættumat sem takmarkar þróun og uppbyggingu á snjóflóðahættusvæðum.
- Nýting á hættusvæðum skal vera í samræmi við löggjöf um ofanflóð og ofanflóðahættu.
- Stuðlað skal að öryggi fólks með fyrirbyggjandi áætlunum, viðbragðsáætlunum og góðu streymi upplýsinga til íbúa og atvinnulífs.
- Í skipulagsgerð skal leggja áherslu á að afla góðra grunngagna um náttúruvá og leita álits hjá viðkomandi fagaðilum og staðkunnugum til að forðast neikvæð áhrif af völdum náttúruvár.
- Leggja þarf áherslu á vöktun umhverfis eins og tilefni gefst til, svo hægt sé að skilja umhverfisbreytingar og áhrifin sem þær geta haft á umhverfið og auðlindirnar.

4.5.4. Ofanflóð

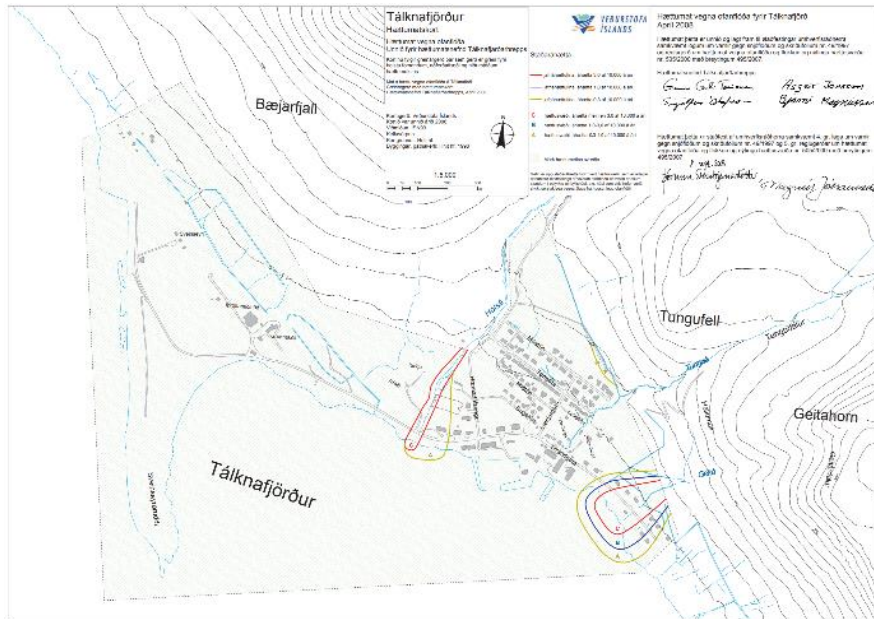
Hættusvæði eru skilgreind í þrjá flokka:

- Hættusvæði A er þar sem staðaráhætta er 0,3 til 1 af 10.000 á ári.
- Hættusvæði B er þar sem staðaráhætta er 1 til 3 af 10.000 á ári.
- Hættusvæði C er þar sem staðaráhætta er meiri en 3 af 10.000 á ári.

(Staðaráhætta er skilgreind sem árlegar dánarlíkur af völdum ofanflóða ef dvalið er öllum stundum í óstyrktu einbýlishúsi). Nýtingarreglur á hættusvæðum vegna ofanflóða (Reglugerð nr. 505/2000. Tómas Jóhannesson, Hörður Þór Sigurðsson og Harpa Grímsdóttir, 2007).

Svæði	Leyfilegar byggingar
C	Engar nýbyggingar nema frístundahús* og húsnæði þar sem viðvera er lítil.
B	Atvinnuhúsnæði má byggja án styrkinga. Byggja má íbúðarhús og byggja við hús þar sem búist er við miklum mannsafnaði (fjölbýlishús, sjúkrahús, skólar o.þ.h.) ef þau eru styrkt.
A	Styrkja þarf hús þar sem búist er við miklum mannsafnaði (fjölbýlishús, skólar, sjúkrahús o.þ.h.) og stærri íbúðir (fleiri en 4 íbúðir).

Lítill hluti byggðarinnar er á hættusvæðum. Áhætta í allri byggðinni undir Bæjarfjalli og Tungufelli er talin viðunandi. Þar sem Hólsá fellur til sjávar er eitt hús á hættusvæði A, en það er Strandgata 48–50 (áhaldahús og verbúð). Huga ætti að því að bæta frágang við farveginn þannig að krapaflóð hafi greiða leið til sjávar og valdi sem minnstu tjóni. Undir Geitárdal eru þrjú íbúðarhús á hættusvæði C, en þau eru: Strandgata 10, 11 og 12 (Brekka, Valhöll og Engihlíð). Þrjú hús eru þar á hættusvæði B, en þau eru: Strandgata 5, 6 og 14 (Sólberg, Hamraborg og Sólbakki). Þá eru tvö hús á hættusvæði A, en þau eru: Strandgata 3 og 4 (Marbakki og Borg).

Mynd 10. Hættumatskort af Tálknafirði.

Flóðasvæði

Lágsvæði eru almennt skilgreind sem svæði í minna en 4-5 m hæð yfir sjávarmáli eða svæði þar sem geta orðið vatnsfarvegir eða uppistöður í flóðum. Ágangur af völdum sjávar er einkum á svæðum sem standa lágt við Tálknafjörð s.s. hafnarsvæðið og skóla- og íþróttasvæðið. Engin íbúðarbyggð er á hættusvæði vegna sjávarflóða.²

Jarðskjálftar og eldvirkni

Skipulagssvæðið liggur utan helstu jarðskjálftasvæða landsins og engin hætta er talin á eldvirkni.

Aðrar náttúruhamfarir

Ekki er talin sérstök hætta á öðrum náttúruhamförum.

4.5.5. Vatnsvernd

Vatnsverndarsvæði, þ.e. svæði sem heilbrigðisnefnd sveitarfélags hefur ákvarðað sem vatnsverndarsvæði umhverfis hvert vatnsból (VB), annars vegar grannsvæði (VG) og hins vegar fjarsvæði (VF) sbr. reglugerð um neysluvatn.

Vatnsból fyrir þéttbýli Tálknafjarðar er afmarkað í aðalskipulagi ásamt vatnsverndarsvæðum ásamt vatnsverndarsvæði í landi Sveinseyrar sem er bæði innan og utan þéttbýlis. Bær í dreifbýli eru yfirleitt með eigið vatnsból og eru þau ekki afmörkuð í aðalskipulaginu. Vatnsverndarsvæðin skiptast í þrjú stig: brunnsvæði, grannsvæði og fjarsvæði, sbr. reglugerð nr. 533/2001. Vötn og ár njóta verndar skv. ákvæðum reglugerðar nr. 796/1999 en ekki hefur verið unnið að flokkun vatns í samræmi við 8. gr. reglugerðarinnar.

Unnið er að flokkun vatna og vatnshlota á vettvangi vatnasvæðanefnda. Tálknafjörður er á vatnasvæði 1. Umhverfisstofnun hefur lagt fram að vatnaáætlun, skv. lögum um stjórn vatnamála nr. 36/2011. Samkvæmt henni eru vatnshlotin í Tálknafirði ekki í hættu.

Engar breytingar frá fyrra skipulagi.

² Siglingastofnun Íslands, Yfirlitsskýrsla um sjóvarnir árið 2020/2011.

Markmið

- Að vatnsgæði verði ávallt til fyrirmyndar.
- Allir íbúar sveitarfélagsins eigi kost á nægu heilnæmu og ómengdu vatni til neyslu og annarra nytja s.s. brunavarna.
- Mengun í ferskvatni verði engin eða svo lítil að hún hafi ekki óæskileg áhrif á vistkerfi ferskvatns, fiskgengd eða útivistargildi.

Leiðir

- Beina skal framkvæmdum og umferð frá vatnsverndarsvæðum í samvinnu við Heilbrigðiseftirlit Vestfjarða og einnig skal tryggja að óæskileg mengun frá iðnaðarsvæðum berist ekki í jarðveg eða vatn. Vatnsverndarsvæði eru afmörkuð á skipulagsupprætti.

Tafla 18. Yfirlit yfir vatnsból (VB) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
VB-1		Geitá.	Svæðin skulu vera algjörlega friðuð fyrir óviðkomandi umferð og framkvæmdum öðrum en þeim, sem nauðsynlegar eru vegna vatnsveitunnar. Heilbrigðisnefnd getur krafist þess að svæðið skuli girt mannheldri girðingu, sem er minnst 5 m frá vatnsbóli.
VB-2		Um er að ræða fimm lindarsvæði í Hrafnadal.	Svæðin skulu vera algjörlega friðuð fyrir óviðkomandi umferð og framkvæmdum öðrum en þeim, sem nauðsynlegar eru vegna vatnsveitunnar. Heilbrigðisnefnd getur krafist þess að svæðið skuli girt mannheldri girðingu, sem er minnst 5 m frá vatnsbóli.
VB-3		Afmarkað er vatnsverndarsvæði í kringum 19 borholur fyrir kalt vatn í landi Sveinseyrar.	Brunnsvæðisvernd nær um 5 m umhverfis hverja holu. Miðað við núverandi landnotkun er ekki talin knýjandi nauðsyn að girða svæðin af.

VB-4		Sellátrar Upptök vatnsbóls	Brunnsvæðisvernd nær um 5 m umhverfis hverja holu.
VB-5		Bakki Upptök vatnsbóls	Brunnsvæðisvernd nær um 5 m umhverfis hverja holu.
VB-6		Kvígindisfell Upptök vatnsbóls	Brunnsvæðisvernd nær um 5 m umhverfis hverja holu.
VB-7		Stóri-Laugardalur Upptök vatnsbóls	Brunnsvæðisvernd nær um 5 m umhverfis hverja holu.
VB-8		Laugarbakki Upptök vatnsbóls við sumarhús.	Brunnsvæðisvernd nær um 5 m umhverfis hverja holu.
VB-9		Hellumúli. Upptök varavatnsbóls.	Brunnsvæðisvernd nær um 5 m umhverfis hverja holu.

Tafla 19. Yfirlit yfir grannsvæði (VG) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
VG-1	21	Grannsvæði fyrir vatnsbólið innan við þorpið liggur utan um brunnsvæðið og teygir sig ásamt fjarsvæðunum yfir þjóðveginn og mýrarnar ofan við.	Á grannsvæðum er óheimilt að nota eða hafa birgðir af efnum, sem geta mengað grunnvatn. Hér er m.a. átt við olíu, bensín, og skyld efni, salt, eiturefni til útrýmingar skordýrum eða gróðri og önnur efni sem geta mengað grunnvatn, auk efna sem sérstaklega eru tilgreind í reglugerð um neysluvatn. Ekki skal leyfa nýjar byggingar, sumarbústaði eða þess háttar á svæðinu. Vegalagning, áburðarnotkun og önnur starfsemi skal vera undir ströngu eftirliti.
VG-2	33	Grannsvæði í Hrafnadal teygja sig upp hlíðina í Hrafnadal innan þéttbýlismarka.	Sama og í VG-1
VG-3	31	Hér er grannsvæði í stórum dráttum skilgreint með sama	19 holur að ræða á tiltölulega litlu svæði. Grannsvæði hverrar

		hætti og gert var umhverfis neysluvatnsholu við þjóðveginn innan við þorpið. Verndarákvæðin á grannsvæðinu þurfa ekki að vera strangari en fram kemur í reglugerð vegna hagstæðra skilyrða og svæðið þar ekki að vera ýkja stórt.	um sig er því steipt saman, svo úr verður samfellt grannsvæði. Það fylgir brunnsvæði hverrar holu sjávarmegin og fjallsmegin fylgir það 40 m hæðarlínu. Þjóðvegurinn er innan grannsvæðismarka.
--	--	---	---

Tafla 20. Yfirlit yfir fjarsvæði (VF) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
VF-1	512	Fjarsvæði fyrir vatnsbólið innan við þorpið liggur utan um brunnsvæðið og teygir sig ásamt fjarsvæðunum yfir þjóðveginn og mýrnar ofan við.	Á grannsvæðum er óheimilt að nota eða hafa birgðir af efnum, sem geta mengað grunnvatn. Hér er m.a. átt við olíu, bensín, og skyld efni, salt, eiturefni til útrýmingar skordýrum eða gróðri og önnur efni sem geta mengað grunnvatn, auk efna sem sérstaklega eru tilgreind í reglugerð um neysluvatn. Ekki skal leyfa nýjar byggingar, sumarbústaði eða þess háttar á svæðinu. Vegalagning, áburðarnotkun og önnur starfsemi skal vera undir ströngu eftirliti.
VF-2	862	Fjarsvæði í Hrafnadal teygja sig upp hlíðina í Hrafnadal.	Sama og í VF-1
VF-3	238	Um er að ræða vatnasvæði vatnsbólanna (borholanna) sem liggur utan grannsvæðisverndar. Reiknað er með að rennsli að borholunum við Sveinseyri og undir Sveinseyrarhlíð sé úr norðri eða norðaustri.	Fjarsvæðisvernd hefur sjaldnast veruleg áhrif á aðra landnotkun og á það ef til vill ekki síst við hér, þar sem um djúpt að komið þrýstivatn er að ræða. Mörk fjarsvæðis fylgja vatnaskilum á yfirborði.

4.5.6. Vötn, ár og sjór (V)

Almenn ákvæði

- Að vatnsgæði við ár, vötn og sjó verði ávallt til fyrirmyndar.
- Notkun og losun efna og efnavöru ógni ekki heilsu manna og umhverfi.
- Losun skaðlegra efna í hafið frá skipum og landi, m.a. þrávirkra lífrænna efna, geislavirkra efna og þungmálma, hverfi með öllu.
- Stefnt er að því að Heilbrigðiseftirlit Vestfjarða í samráði við sveitarfélagið, flokki vatnasvæði í sveitarfélaginu og setji viðmiðunarmörk vegna gerlamengunar og notkunar áburðarefna.
- Staðin verði vörður um hefðbundin veiðihlunnindi. Veiðinytjar skulu vera sjálfbærar þannig að viðgangur stofna verði tryggður.

Lax- og silungsveiðimöguleikar fyrirfinnast í Botnsá og Hólsá. Ekki er vitað um aðrar veiðiár innan sveitarfélagsins.

Reglugerð um varnir gegn mengun vatns, nr. 796/1999 m.s.br., er ætlað að koma í veg fyrir og draga úr mengun vatns og umhverfis af mannavöldum. Skv. reglugerðinni skal sveitarstjórn flokka allt yfirborðsvatn og grunnvatn eftir ástandi þess og skilgreina langtímamarkmið fyrir vatn.

Vatnasvæðum á að skipta í fimm flokka, A-E, í samræmi við reglugerð um mengun vatns.

- Flokkur A: Ósnortið vatn.
- Flokkur B: Lítið snortið vatn.
- Flokkur C: Nokkuð snortið vatn.
- Flokkur D: Verulega snortið vatn.
- Flokkur E: Ófullnægjandi vatn.

Framangreind flokkun á vatnasvæðum í sveitarfélaginu hefur ekki farið fram fyrir sveitarfélagið í heild sinni. Í samræmi við ákvæði reglugerðar um varnir gegn mengun vatns og skipulagsreglugerðar verða sett langtímamarkmið um ástand strandsvæða. Um vatnasvæði gilda eftirtalin ákvæði til varnar mengun:

1. Stefnt er að því að strandlengjan verði í flokki A sbr. skilgreiningu í 9. og 10. greinum reglugerðar um varnir gegn mengun vatns með fyrirvara um þynningarsvæði þar sem skolpi er veitt til sjávar. Miðað verði við að þynningarsvæði nái ekki að strönd.
2. Stefnt er að því að allar ár, lækir, vötn og tjarnir verði í flokki A, ósnortið vatn. Þessi svæði hafa öll verndargildi vegna fuglalífs og gróðurfars auk þess sem sum þeirra hafa ákveðið útivistargildi.
3. Öll byggð skal nota viðurkenndar rotþrær með tveggja þrepa hreinsibúnaði.
4. Stefnt er að því að sveitarstjórn í samvinnu við Heilbrigðiseftirlit og Umhverfisstofnun, meti ástand vatnasvæða í sveitarfélaginu og setji viðmiðunarmörk vegna gerlamengunar og áburðarefna.

Tafla 21. Yfirlit yfir vatnasvæði (V) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
V-1	15,9	Strandsjór að netlögum. Strandsjór er sjór innan netlaga, þ.e. innan við 115 metra frá stórstraumsfjöruborði.	Í strandsjó og fjörum innan netlaga er lögð áhersla á vernd vistkerfa og tegundafjölbreytni. Sjálfbær nýting vistkerfa er heimil. Efnistaka af sjávarbotni og dýpkun við hafnir er háð því að sýnt sé fram á óveruleg áhrif á

			jarðmyndanir, menningarminjar og vistkerfi. Gert er ráð fyrir að minni háttar mannvirki sem tengjast nýtingu eða afþreyingu nái út í strandsjó, t.d. bryggjur og breytingar á viðleguköntum, í samræmi við landnotkunarákvæði aðliggjandi reita á landi. Stefnt er að hreinleika strandsjávar í samræmi við 10. gr. reglugerðar nr. 798/1999.
--	--	--	--

4.5.7. Strandsvæði (ST)

Svæði innan netlaga og meðfram sjó, ám eða vötnum þar sem aðgengi almennings er tryggt og mannvirkjagerð er haldið í lágmarki.

Almenn ákvæði

- Staðinn verði vörður um vistkerfi á strandsvæðum.
- Fjörur verði hreinar og aðgengilegar.
- Við uppbyggingu útivistaraðstöðu verði gætt að álagi á lífríki og ástand viðkvæmra staða vaktað.
- Hvatt verði til samvinnu um árlega hreinsun á fjörum.

Í sveitarfélaginu eru víða aðgengilegar fjörur sem nýtast til útivistar.

Tafla 22. Yfirlit yfir strandsvæði (ST) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
ST-1	15,9	Leirur og fjörur innan þéttbýlismarka Tálknafjarðar.	Strönd skal haldið í náttúrulegu ástandi svo sem kostur er. Aðgengi almennings verði tryggt og mannvirkjagerð verði í lágmarki.

4.5.8. Friðlýst svæði

Svæði á landi og í sjó sem eru friðlýst eða njóta verndar samkvæmt lögum, þ.e. náttúruvætti (sérstæðar náttúrumyndanir), friðlönd, þjóðgarðar og fólkvangar.

Markmið

- Stuðlað verði að varðveislu friðlýstra svæða, annarra náttúruminja og umhverfislegra gæða almennt.

Leiðir

- Með tillögu að hverfisvernd svæða er stuðlað að samtengingu svæða sem eru friðlýst eða eru á náttúruminjaskrá.

Flokkar friðlýstra svæða skv. náttúruverndarlögum nr. 60/2013 m.s.br. eru eftirfarandi:

- Náttúruvé
- Óbyggð víðerni
- Þjóðgarðar
- Náttúruvætti
- Friðlönd
- Landslagsverndarsvæði
- Verndarsvæði með sjálfbæra nýtingu náttúruauðlinda
- Náttúruminjar í hafi
- Fólkvangar
- Svæði í verndarflokki verndar- og orkunýtingaráætlunar
- Heil vatnakerfi

Skv. lögum nr. 60/2013 um náttúruvernd er náttúruverndarsvæðum skipt í þrennt:

- a. Friðlýst svæði og afmörkuð búsvæði friðaðra tegunda sem vernduð eru skv. 1. mgr. 56. gr.
- b. Svæði og náttúrumyndanir á B- og C-hluta náttúruminjaskrár, sbr. 33. gr.
- c. Afmörkuð svæði á landi og sjó sem njóta verndar skv. öðrum lögum vegna náttúru eða landslags.

Ekkert friðlýst svæði er í Tálknafirði.

4.5.9. Önnur náttúruvernd (ÖN)

Svæði svo sem jarðmyndanir og vistkerfi sem njóta sérstakrar verndar samkvæmt lögum um náttúruvernd. Jafnframt svæði sem skilgreind eru í verndarflokki í verndar- og orkunýtingaráætlun.

Svæði á landi og í sjó sem eru friðlýst eða njóta verndar samkvæmt lögum, þ.e. náttúruvætti (sérstæðar náttúrumyndanir), friðlönd, þjóðgarðar og fólkvangar.

Almenn ákvæði

- Stuðlað verði að varðveislu friðlýstra svæða, annarra náttúruminja og umhverfislegra gæða almennt.
- Að vernda sérkenni og fjölbreytileika náttúrunnar.
- Áframhaldandi kortlagning mikilvægra svæða sem hafa ekki þegar verið skráð í samráði við landeigendur.
- Forðast skal að raska vistkerfum og jarðminjum sem taldar eru upp í 1. og 2. mgr. 61. gr. laganna nema brýna nauðsyn beri til.
- Sérstæðar náttúruminjar og önnur sérkenni verði vernduð, m.a. landslagsheildir og jarðmyndanir.
- Líffræðileg fjölbreytni, tegundir og vistgerðir, verði vernduð í samræmi við lög og alþjóðaskuldbindingar.

- Umferð vélknúinna farartækja, og í a.m.k. 5 km fjarlægð frá mannvirkjum og öðrum tæknilegum ummerkjum, svo sem raflinum, orkuverum, miðlunarlónum og uppbyggðum vegum. Í landsskipulagsstefnu 2015-2026 eru víðerni birt skv. skilgreiningu Umhverfisstofnunar frá 2009 í samræmi við þágildandi lög. Unnið er að endurskoðun á afmörkun víðerna í samræmi við nýju lögin.
- Áhersla verði lögð á verndun votlendis.
- Áhersla verði lögð á verndun selaláturs innan sveitarfélagsins.

Náttúruminjar eru náttúrufyrirbæri sem ákveðið hefur verið að vernda með friðlýsingu, friðun eða með öðrum hætti eða fyrirbrigði sem tekin hefur verið afstaða til að rétt sé að vernda, þ.e. aðrar náttúruminjar. Náttúruminjaskrá inniheldur lista yfir þessi friðlýstu svæði og önnur merkileg svæði sem hafa ekki enn verið friðlýst. Skránni er m.a. ætlað það hlutverk að marka stefnu í friðlýsingamálum og undirbúa jarðveginn fyrir viðræður við rétthafa um þau efni. Þar er stærð og umfang tilgreint ásamt náttúruverndargildi svæðisins. Skv. 37. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013 skal leita umsagnar Umhverfisstofnunar, Náttúrufræðistofnunar Íslands og viðkomandi náttúruverndarnefndar vegna framkvæmda sem hafa í för með sér röskun á náttúrumyndunum, enda sé um að ræða hættu á því að spillt verði friðlýstum náttúruminum sem skráðar hafa verið á C-hluta náttúruminjaskrár, nema fyrir liggja staðfest aðalskipulag og samþykkt deiliskipulag þar sem umsagnir liggja fyrir.

Náttúruminjaskrá skiptist í þrjá hluta sem auðkenndir eru sem A, B og C hluti. A hluti inniheldur skrá yfir náttúruminjar og svæði sem hafa verið friðlýst eða friðuð. Í B hluta er yfirlit yfir þær náttúruminjar sem Alþingi hefur ákveðið að setja í forgang um friðlýsingu eða friðun á næstu fimm

árum, nokkurs konar framkvæmdaáætlun náttúruminjaskrár. Náttúruminjar sem ástæða þykir til að friðlýsa eða friða eru skráðar í C hluta náttúruminjaskrár.³

Í landsskipulagsstefnu 2015-2026 eru víðerni birt skv. skilgreiningu Umhverfisstofnunar frá 2009 í samræmi við þágildandi lög. Unnið er að endurskoðun á afmörkun víðerna í samræmi við nýju lögin.

Samkvæmt náttúruverndarlögum nr. 60/2013 eru óbyggð víðerni skilgreind sem svæði í óbyggðum sem er að jafnaði a.m.k. 25 km að stærð eða þannig að hægt sé að njóta þar einveru og náttúrunnar án truflunar af mannvirkjum eða umferð vélknúinna farartækja og að jafnaði í a.m.k. 5 km fjarlægð frá mannvirkjum og öðrum tæknilegum ummerkjum, svo sem raflinum, orkuverum, miðlunarlónum og uppbyggðum vegum. Í landsskipulagsstefnu 2015-2026 eru víðerni birt skv. skilgreiningu Umhverfisstofnunar frá 2009 í samræmi við þágildandi lög. Unnið er að endurskoðun á afmörkun víðerna í samræmi við nýju lögin.

Eftirtalin vistkerfi njóta sérstakrar verndar í samræmi við markmið 2. gr., sbr. og c-lið 3. gr.:

- Votlendi 20.000 m² eða stærri. Stöðuvötn og tjarnir 1.000 m² eða stærri. Sjávarfitjar og leirur.
- Vistfræðilega mikilvægir birkiskógar og leifar þeirra.

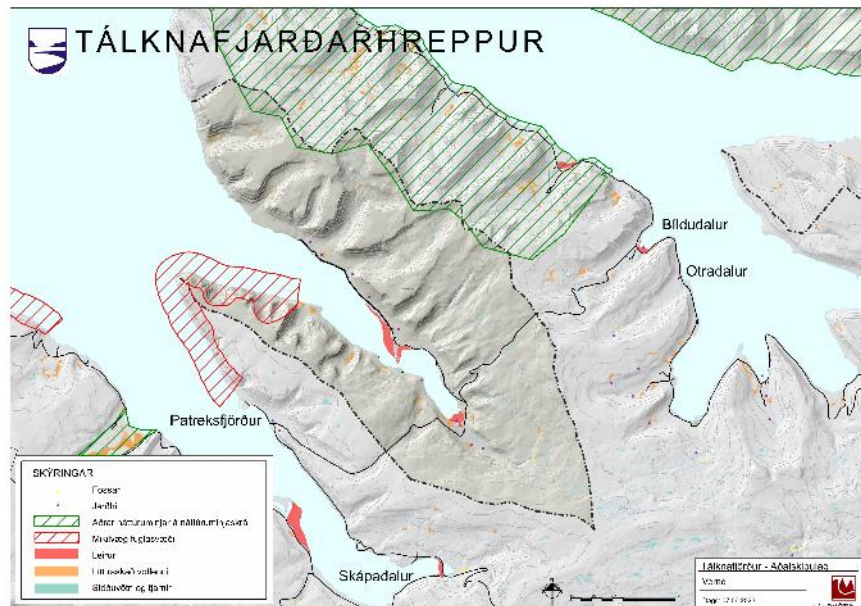
Eftirtaldar jarðminjar njóta sérstakrar verndar í samræmi við markmið 3. gr.:

- Eldvörp, eldhraun, gervigígar og hraunhellar frá nútíma
- Fossar og nánasta umhverfi þeirra.

³ Náttúrufræðistofnun Íslands, 2023

- a. Hverir og heitar uppsprettur, lífríki þeirra, ummyndun og útfellingar.

Innan skipulagssvæðisins eru selalátur sem er staðsett austan við Tálknatá. selir skráðir á válista NÍ(2018). Þar er landselur flokkaður sem tegund í bráðri hættu og útselur flokkaður sem tegund í hættu.

Mynd 11. Svæði sem njóta sérstakrar verndar skv. náttúruverndarlögum, mikilvæg fuglasvæði og aðrar náttúruminjar skv. náttúruminjakrá.

Innan Tálknafjarðarhrepps eru eftirfarandi svæði skilgreind sem önnur náttúruvernd:

Tafla 23. Yfirlit yfir aðra náttúruvernd (ÖN) ásamt skilmálum.

Nr.	Heiti	Lýsing	Skipulagsákvæði
ÖN-1	Patreksfjörður-Djúp	Á B-hluta náttúruminjakrár. Svæðið er tilnefnt vegna fugla. Sæbrattar hamrahlíðar á útnesjum, frá Patreksfirði norður að Ísafjardardjúpi. Engin nýting er á þessum svæðum nú orðið. Fjórar af tíu stærstu fylabyggðum landsins. og teljast þær allar alþjóðlega mikilvæg fuglasvæði. Heildarstærð svæðis 51,48 km².	Taka skal tillit til verndargildis svæðanna við alla ákvarðanatöku um nýtingu. Um svæðin gilda ákvæði í lögum um náttúruvernd nr. 60/2013.
ÖN-2	Ketildalur í Arnarfirði	Svæði á C-hluta náttúruminjakrár. Nær að litlum hluta yfir sveitarfélagamörk en er að mestu innan Vesturbyggðar. Heildarstærð svæðis 130,86 km². Sérkennilegt og óvenjulegt landslag. Grunnir dalir milli hárra, þverhniptra hamrafjalla, sem ganga fram undir sjó. Fallegar skeljasandsfjörur með auðugu fuglalífi.	

4.5.10. Minjavernd (MV)

Svæði þar sem eru friðlýstar fornleifar, friðlýst hús og þekktar minjar eldri en 100 ára sem ákveðið hefur verið að setja takmörkun á landnotkun um að höfðu samráði við Fornleifavernd ríkisins.

Almenn ákvæði

- Taka skal tillit til skráðra fornleifa áður en ráðist er í bygginga- eða framkvæmdaleyfis skyldar framkvæmdir. Í skógræktaráætlunum

verði virt friðhelgunarsvæði friðlýstra fornminja sem er 100 m og 15 m friðhelgunarsvæði annara fornminja.

- Vernda skal menningar- og búsetuminjar fyrir framkvæmdum, athöfnum og annarri nýtingu, svo sem mannvirkjagerð, skógrækt og ágangi búfjár. Jafnframt skal leitast við að verja minjar vegna ágangs sjávar.
- Varðveita skal gömul hús sem hafa á einhvern hátt verndargildi. Íbúar og gestir geti notið þeirrar menningar og sögu sem búsetuminjarnar geyma.
- Aðalskráning fornleifa fari fram í sveitarfélaginu og verði lokið eigið síðar en 2031.
- Beina skal framkvæmdum og öðrum athöfnum sem geta skert gildi fornminja frá minjastöðum eins og kostur er, en að öðrum kosti skal tilkynna Minjastofnun um framkvæmdir með góðum fyrirvara.
- Leitast skal við að merkja minjar fyrir umhverfisfræðslu og til að fyrirbyggja að þær verði skemmdar.
- Varðveita skal, eins og kostur er, gamlar byggingar í þéttbýli og dreifbýli sem hafa verndargildi. Vernda skal staði eða svæði sem tengjast merktum atburðum, þjóðsögum og þjóðháttum en einnig mannvirki sem tengjast fornu verklagi eða tækni. Minjar um byggð og atvinnusögu, svo sem nýtingu sjávarauðlinda og búskaparhætti skal varðveita. Dæmi um þetta eru verstöðvar, varir, fiskhjallar og naust sem setja sterkan svip á svæðið og eru hluti af sögu þess. Viðhalda má gömlum göngu- og reiðleiðum, stikum, bryggjum og vörðum sem eru í notkun.
- Ferðapjónusta sem byggir á menningarminjum í sveitarfélaginu verði eflað en leitast skal við að upplýsa íbúa og gesti svæðisins um menningarsöguleg verðmæti með merkingum og öðrum

upplýsingaveitum. Þannig er stuðlað að aukinni vitund fólks og bættri umgengni um þessi verðmæti. Vinna þarf með aðilum í ferðapjónustu að þessum verkefnum.

- Örnefnaskrár í sveitarfélaginu verði endurskoðaðar.

Samkvæmt lögum um menningarminjar (nr. 80/2012) teljast menningarminjar ummerki um sögu þjóðarinnar, t.d. fornminjar, menningar- og búsetulandslag, kirkjugripir og minningarmörk, hús og önnur mannvirki, skip og bátar, samgöngutæki, listmunir og nytjahlutir, svo og myndir og aðrar heimildir um menningarsögu þjóðarinnar. Þjóðminjar eru jarðfastar minjar eða lausir gripir eða hlutir sem eru einstakir og hafa sérstaka merkingu og mikilvægi fyrir menningarsögu Íslands. Samkvæmt sömu lögum eru fornminjar annars vegar forngripir og hins vegar fornleifar. Forngripir eru þeir lausamunir sem eru 100 ára og eldri sem menn hafa notað eða mannaverk eru á og fundist hafa í eða á jörðu eða jökli, í vatni eða sjó. Fornleifar eru hins vegar hvers kyns mannvistarleifar, á landi, í jörðu, í jökli, sjó eða vatni, sem menn hafa gert eða mannaverk eru á og eru 100 ára og eldri. Samkvæmt lögum um menningarminjar skal skráning fornleifa, húsa og mannvirkja fara fram áður en gengið er frá aðalskipulagi eða deiliskipulagi.

Hér er fjallað um tvo flokka minjaverndar sem njóta verndar skv. lögum um menningarminjar nr. 80/2013; (i) friðaðar og friðlýstar minjar. Allar fornleifar, hús og mannvirki, 100 ára og eldri eru friðaðar og er óheimilt að haggja við þeim án leyfis Minjastofnunar Íslands. Um friðlýstar minjar gilda strangari verndarákvæði og flokkast þær sem þjóðminjar.

4.5.11. Friðlýstar minjar

Friðlýstar minjar eru listaðar upp hér á eftir og auðkenndar á skipulagsuppdrætti, eins og nákvæmni uppdráttar leyfir. Auk þeirra er fjöldi annarra fornminja á svæðinu sem ekki eru staðsettar eða metnar á þessu

skipulagsstigi, en vakin er athygli á þeim helstu og þau vernduð í flokki hverfisverndar. En þetta eru minjar sem skráðar hafa verið í tengslum við framkvæmdir eða deiliskipulagsverkefni. Í lögum um menningarminjar segir að „Fornleifar teljast hvers kyns mannvistarleifar, á landi, í jörðu, í jökli, sjó eða vatni, sem menn hafa gert eða mannaverk eru á og eru 100 ára og eldri“. Að jafnaði skal telja minjar 100 ára og eldri til fornleifa en heimilt er þó að friðlýsa yngri minjar, t.d. eru kirkjur reistar fyrir 1918 friðlýstar.

Á deiliskipulagsstigi fari fram fornleifaskráning en allar helstu framkvæmdir eru deiliskipulagsskyldar, s.s. svæði fyrir heilsársbyggð, frístundabyggð, iðnaðarstarfsemi, skógrækt o.fl. Í töflu hér á eftir er samantekt úr friðlýsingartexta. Númer minja eru skráningarnúmer í fornleifaskrá Minjastofnun Íslands.

Tafla 24. Yfirlit yfir minjavernd (MV) ásamt skilmálum.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing
MV-1	Bakki	Forn, ferhyrnd grjótgirðing, á Hringsholti, nál. mitt á milli Bakka og Sellátra. Þar með er löng og mjó tóft í norðausturhorni girðingarinnar, með þvervegg í, skammt frá austurendanum, og stór steinn á norðanverðri girðingunni. Sbr. Árb. 1888-1892: 141-142. Skjal undirritað af ÞM 25.10.1930. Þinglýst 14.02.1931.

4.5.12. Friðlýst hús

Eftirfarandi hús í sveitarfélaginu eru friðlýst og um þau gilda lög um menningarminjar nr. 80/2012.

Tafla 25. Yfirlit yfir minjavernd (MV) ásamt skilmálum.

Nr.	Heiti svæðis	Lýsing
MV-2	Stóra-Laugardalskirkja	Stokkbyggð timburhús teiknað og tilsníðið í Noregi, reist 1906. Friðuð 1. janúar 1990 samkvæmt aldursákvæði 1. mgr. 36. gr. þjóðminjalaga nr. 88/1989.

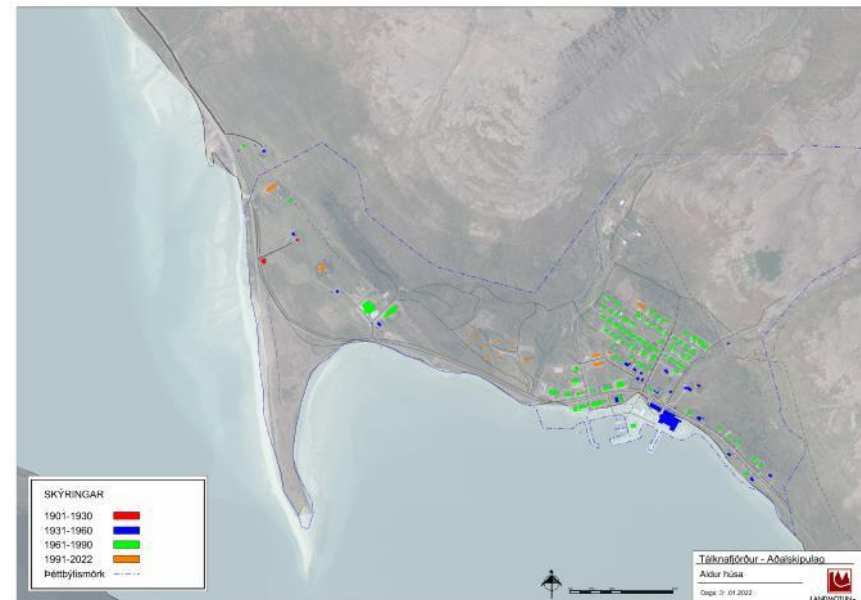
MV-3	Sveinseyri-Gamli bærinn	Timburhús byggt 1880.
------	-------------------------	-----------------------

4.5.13. Friðuð hús

Samkvæmt 1. mgr. 29. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 teljast öll hús og mannvirki sem byggð voru árið 1923 eða fyrir friðuð. Að neðan eru listuð þau hús sem flokkast undir skilgreiningu laganna um friðun. Skýlt er að leita álits Minjastofnunar ef fyrirhugaðar eru framkvæmdir við þær.

Innan sveitarfélagsins eru eftirfarandi húsið aldursfriðuð.

- Tunguland 2, byggt árið 1905.
- Sveinseyri, geymsla byggð 1908, fjárhús byggt 1920 og hlaða byggð 1930.

Mynd 12. Aldur húsa innan þéttbýlis Tálknafjarðar.

4.5.14. Hverfisvernd (HV)

Hverfisvernd nýtt til að hlífa mikilvægum svæðum sem njóta ekki verndar skv. lögum um náttúruvernd.

Almenn ákvæði

- Náttúra og þjóðminjar verði verndaðar með skilgreiningu hverfisverndarsvæða.
- Stuðlað verði að varðveislu náttúruminja, fornleifa og annarra söguminja m.a. vegna uppbyggingar í menningartengdri ferðaþjónustu.
- Að tryggja að tengsl sveitarfélagsins við söguna glattist ekki.
- Um hverfisverndarsvæði gilda þau almennu ákvæði að þar má ekki raska þeim þáttum sem verndin byggir á s.s. að spilla náttúru- eða menningarminjum eða breyta vernduðu yfirbragði hverfis.

Allar áætlanir og framkvæmdir á hverfisverndarsvæðum eru háðar umfjöllun í skipulagsnefnd og umhverfis- og byggingarnefnd auk samþykkis sveitarstjórnar Tálknafjarðarhrepps.

Í dreifbýli Tálknafjarðar eru fjögur svæði skilgreind sem hverfisverndarsvæði, einkum vegna sérstæðs fuglalífs, gróðurs, útivistargildis og söguminja. Í þéttbýli Tálknafjarðar er eitt svæði skilgreind sem hverfisverndarsvæði, einkum vegna sérstæðs fuglalífs og æðarvarps.

Tafla 26. Yfirlit yfir hverfisvernd (HV) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
HV-1	2.120	Svæði frá Sellátrum að Kálfadal. Mikið af minjum, s.s. varir, útræði, búðir, hlaðnir veggir. Forn þjóðleið með hleðslum.	Hefðbundnar nytjar, svo sem beit og veiðar geta haldist eins og verið hefur. Sveitarstjórn getur þó sett reglur um takmörkun eða stjórn beitar og veiða á svæðinu.

			Halda skal byggingaframkvæmdum í lágmarki og þess gætt að þær leiði til eins lítillar röskunar og kostur er. Nákvæm skráning fornleifa skal fara fram áður en ráðist er í bygginga- eða framkvæmdaleyfisskyldar framkvæmdir. Skógrækt skal ekki fara nær þekktum fornminjum en 20 m. Að öðru leyti gilda ákvæði þjóðminjalaga varðandi þekktar fornleifar.
HV-2	27	Suðureyri	Sjá ákvæði við HV-1.
HV-3	15,8	Sveinseyri	Á varptíma frá 1. apríl – 30. júlí er öll umferð bönnuð innan afgirts svæðis. Á mörkum svæðisins er útsýnistaður þar sem hægt er að horfa yfir svæðið. Utan varptíma eru gönguleiðir einungis leyfðar meðfram fjörunni. Öll umferða hunda og hrossa er bönnuð um svæðið. Innan svæðisins skal öll mannvirkjagerð vera í lágmarki en leyfilegt er að búa í hagin fyrir æðavarpið og þess gætt að það leiði til eins lítillar röskunar og kostur er.
HV-4	990	Holsgljúfur	Sjá ákvæði við HV-1.
HV-5	1.198	Botnsgljúfur	Sjá ákvæði við HV-1.

4.5.15. Loftgæði og hljóðvist

Almenn stefna

- Allir íbúar sveitarfélagsins búi við heilnæmt andrúmsloft.
- Tekið verði tillit til hljóðvistar í öllu skipulagi og viðmið um ýrtruðu hávaðamörk verði virt og áhersla lögð á það að framfylgja reglugerðum er varða hljóðvist, með gerð hávaðakorta sem nýtist við gerð skipulags.

- Íbúar skulu eiga kost á því að búa við hreint og heilnæmt umhverfi.
- Íbúar, atvinnulífið og sveitarfélagið skulu í sameiningu vinna að því að draga úr hnattrænum umhverfisvandamálum í samræmi við lög landsins og alþjóðlegar skuldbindingar.
- Auka þarf meðvitund almennings og atvinnulífs um afleiðingar mengunar og hvetja sömu aðila til að forðast slíka mengun.
- Beina skal framkvæmdum og umferð frá vatnsverndarsvæðum í samvinnu við Heilbrigðiseftirlit Vestfjarða og einnig skal tryggja að óæskileg mengun frá iðnaðarsvæðum berist ekki í jarðveg eða vatn.

4.6. Grunnkerfi

Heimsmarkmið sem tengjast málaflokknum grunnkerfi:

Engar breytingar eru frá fyrra skipulagi.

4.6.1. Vegir, götur og stígar

Almenn ákvæði

- Leitað verði hagkvæmustu lausna í vegagerð og stuðlað að umferðar- og rekstraröryggi og samtengingu byggðar sem eitt vinnusóknarsvæði.
- Haldið verði áfram endurbótum á vegum innan sveitarfélagsins.
- Að tryggja öruggar og greiðar samgöngur í sveitarfélaginu.
- Aukið verði öryggi vegfaranda á vegum. Sérstök áhersla er lögð á öruggari vegtengingar tengivega.
- Endurbygging stofnvega með einbreiðu slitlagi verði haldið áfram.

- Tengivegir verði lagaðir og lagðir bundnu slitlagi.
- Lögð er áhersla á að fækka einbreiðum brúm á stofn- og tengivegum í sveitarfélaginu. Við val á nýju brúarstæði skal hugað að áhrifum á lífríki og rennsli í árfarvegum sem og landslagi og ásynnd.
- Gert verði átak í uppbyggingu göngustíga innan þéttbýlis en víða vantar göngustíga meðfram götum og verður það nánar útfært í deiliskipulagi.
- Stuðlað skal að eflingu vistvænna ferðamáta með bættum stígatengingum.
- Öruggar göngu- og hjólaleiðir skulu tryggðar innanbæjar og tengsl þéttbýlisins við náttúru og útivistarsvæði eflað.
- Lögð skal áhersla á heildarsýn á umferðarkerfi bæjarins þar sem hugað er sérstaklega að virkum samgöngumátum.

4.6.2. Stofnvegir

Á skipulagsuppráttum er auðkennt núverandi stofnvegakerfi og fyrirhugaðar breytingar á stofnvegum til loka skipulagstímabilsins skv. langtímaáætlun í Samgönguáætlun og tillögum sveitarstjórnar. Í Tálknafjarðarhreppi eru eftirfarandi stofnvegir:

Tafla 27. Yfirlit yfir stofnvegi ásamt skilmálum.

Heiti og lýsing	Veghelgunar-svæði	Lágmarksfjarlægð bygginga	Skipulagsákvæði
Bíldudalsvegur (63) Liggur frá sýslumörkum í Kjálkafirði, fyrir Vatnsfjarðarbotn um Helluskarð að sýslumörkum upp á Dynjandisheiði.	30 m	100 m	Áframhaldandi uppbygging þjóðvegur í gegnum sveitarfélagið til þess að hann anní umferð til næstu framtíðar.

Tálknafjarðarvegur (617) Liggur frá vegamótum Bíldudalsvegur norðan Tálknafjarðar um Sveinseyri að Hrauni.	30 m	100 m	Uppbygging vegar m.t.t umferðaröryggis og ákvæða um nútíma veghönnun.
---	------	-------	---

4.6.3. Jarðgöng

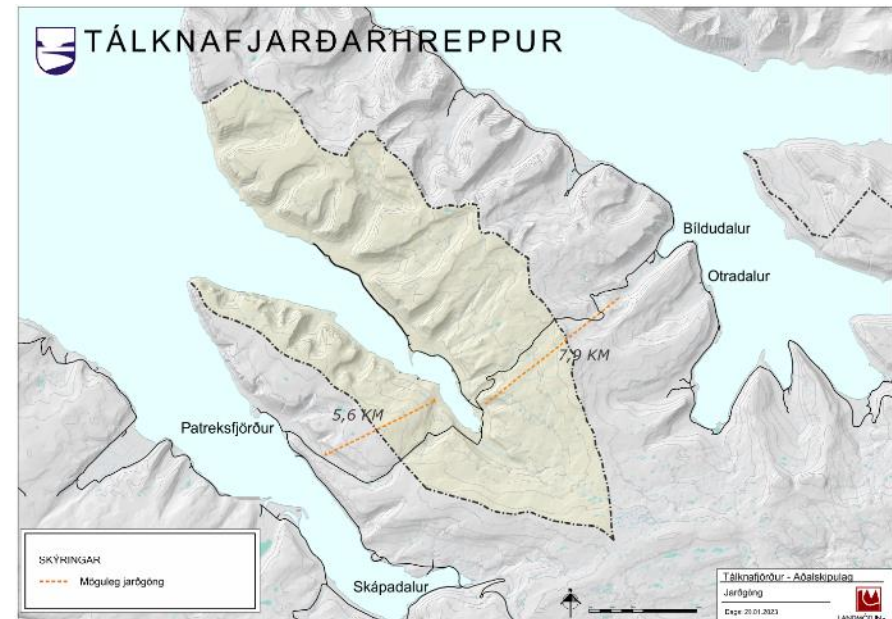
Til þess að tryggja góðar samgöngur á milli byggðarlaga á suðurfjörðum Vestfjarða og skilgreina það sem eitt vinnusóknarsvæði þarf að bæta samgöngur á milli byggðakjarnanna þriggja svo þær séu skilvirkar og tryggja allt árið um kring. Samgöngur á milli byggðakjarnanna eru um fjallvegi þar sem vetrarfærð er oft þung og lokanir nokkuð tíðar vegna veðurs. Eðlilegt er því að líta til gangagerðar innan sveitarfélagsins. Ljóst er að þörf er á a.m.k. tveimur göngum til að tryggja samgöngur, annars vegar milli Patreksfjarðar og Tálknafjarðar úr Mikladal og yfir í Tálknafjörð og síðan milli Tálknafjarðar og Bíldudals.

Við mat á jarðgangavalkostum er mikilvægt að litið sé til þess að þau séu staðsett á þann hátt að þau tryggi samgöngur allt árið og virki sem hluti af stærri heild þar sem tengingar innan byggðarlaga í Vesturbyggð annars vegar og hins vegar tengingar í átt að höfuðborgarsvæðinu eða yfir að norðurhluta Vestfjarða ættu að vera jafngildar.

Skipulagsáætlunin gerir ráð fyrir miklum breytingum á vegakerfinu og settar eru fram hugmyndir að göngum á nokkrum stöðum, eins og sjá má í meðfylgjandi skýringarmynd nr 18.

1. Göng undir Hálfán.
2. Göng frá Mikladal undir Mikladalsfjall yfir í Tálknafjörð.

Þessi jarðgöng eru ekki hluti af tillögum skv. Samgönguáætlun 2020-2034, en getið er um þau í áherslum við gerð greiningar á jarðgangakostum í jarðgangaaætlun ríkisins. Fara þarf fram sérstök breyting á aðalskipulagi.

Mynd 13. Möguleg jarðgöng.

4.6.4. Vegir í náttúru Íslands

Flokkun vega skv. reglugerð um um vegi í náttúru Íslands samkvæmt lögum um náttúruvernd nr. 260/2018.

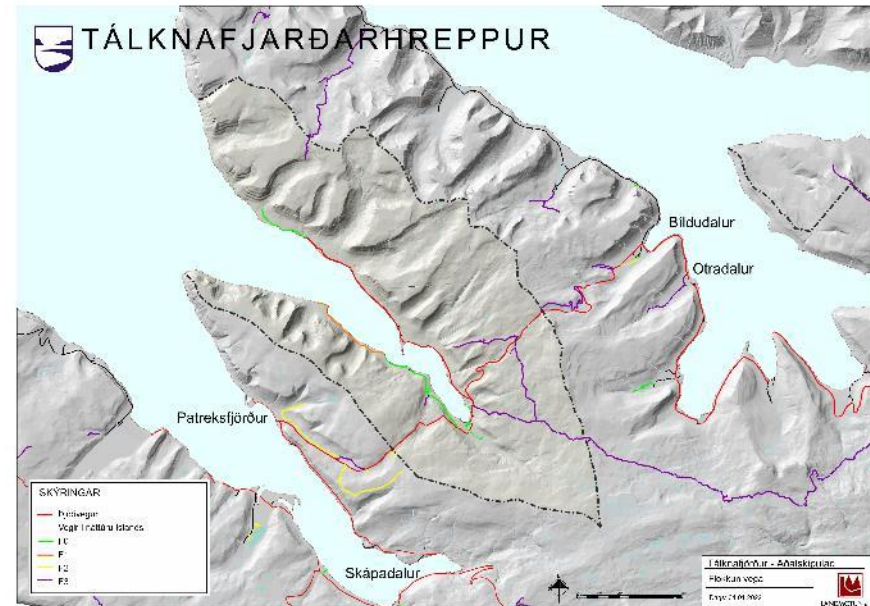
Í 32. gr. laga um náttúruvernd, nr. 60/2013, segir að sveitarfélög skuli gera í aðalskipulagi skrá yfir vegi þar sem umferð vélknúinna ökutækja er heimil og hlýtur hún samþykkt samhliða afgreiðslu aðalskipulags eða breytinga á aðalskipulagi. Við mat á því hvort tilteknir vegir skuli tilgreindir í vegaskrá skal sérstaklega líta til þess hvort akstur á þeim sé líklegur til að raska

viðkvæmum gróðri, valda jarðvegsrofi, hafa neikvæð áhrif á landslag, viðerni og ásýnd lands eða hafa að öðru leyti í för með sér náttúruspjöll. Einnig má líta til þess hvort um greinilegan og varanlegan veg sé að ræða, hvort löng hefð sé fyrir akstri á honum og hvort umferð á tilteknum vegi skuli takmarka við ákveðnar gerðir ökutækja, viss tímabil, náttúrufarslegar aðstæður eða við akstur vegna ákveðinna starfa. Í reglugerð nr. 260/2018 um vegi í náttúru Íslands samkvæmt lögum um náttúruvernd eru vegir flokkaðir í fjóra flokka.

Tafla 28. Yfirlit yfir flokkun vega í náttúru Íslands ásamt skilmálum.

Nr.	Lýsing	Vegur innan sveitarfélags
F-0	Greiðfær vegur, fær allri almennri umferð að sumarlagi. Oft lokaðir á veturna vegna snjó og vegna aurbleytu á þáttíð.	Tálknafjarðarvegur (617) frá Kvígindisfelli að Sellátrum.
F-1	Seinfær vegur, fær allri almennri umferð að sumarlagi. Oftar en ekki lægri en landið til beggja hliða. Breidd um 4 m. Stórir lækir og ár brúaðar. Vegir þessir eru oft lokaðir á veturna vegna snjó og vegna aurbleytu á þáttíð.	Lambeyrarvegur (6181). Héraðsvegur. Takmörkuð umferð á veturna. Oft lokaður vegna aurbleytu eða snjóalaga sem og vegur frá Lambeyri að Suðureyri. Vegur frá Sellátrum að Arnarstapa, um er að ræða slóða sem nýttur er til smölunar eða fyrir í undantekningartilfellum fyrir björgunarsveitir en umferð um slóða háð leyfi landeiganda.
F-2	Lakfær vegur, fær fjórhjóladrifnum bílum, mjög öflugum fólksbílum, jepplingum og vélhjólum. Oftar en ekki lægri en landið til beggja hliða. Breidd um 4 m. Lækir og smáár óbrúaðar. Oft lokað á veturna vegna snjó og aurbleytu á þáttíð.	
F-3	Torfær vegur, einungis fær stórum og vel búnum fjórhjóladrifnum bílum, ofurjeppum og vélhjólum. Vegur, oftar en ekki lægri en landið til beggja hliða, getur verið ójafn, grýttur og með bleytuíhlaupum. Breidd um	Línuslóðar og slóðar upp á heiðum og fjöllum innan Tálknafjarðarhrepps.

4 m. Oft lokað á veturna vegna snjó og aurbleytu á þáttíð	
---	--

Mynd 14. Flokkun vega í náttúru Íslands.

4.6.5. Göngu- og reiðleiðir

Almenn ákvæði

- Stuðlað verði að almennri útivist og stutt við uppbyggingu ferðaþjónustu á svæðinu.
- Skilgreindar eru stikaðar útivistarleiðir og hringleiðir í og við þéttbýlið til útivistar, aukinnar lýðheilsu og með mismunandi erfiðleikastig og eru þær sýndar á sérstökum skýringarupprætti.

- Stefnit er að því að halda áfram merkingu gönguleiða í samstarfi við áhugamannafélög og aðila í ferðapjónustu.
- Halda skal áfram merkingu gönguleiða í samstarfi við áhugamannafélög og aðila í ferðapjónustu.
- Margar fornar þjóðleiðir eru í sveitarfélaginu. Helstu gönguleiðir eru færðar inn á skipulagsupprátt til skýringar.

Tafla 29. Yfirlit yfir helstu gönguleiðir (GL).

Nr.	Gönguleiðir
GL-1	Krossadalur að Selárdal og Fífustaðadal.
GL-2	Gönguleið frá Krossadal – Sellátradalur, norðurströnd Tálknafjarðar.
GL-3	Frá Sellátradal að Fífustaðadal.
GL-4	Frá Fagradal að Fífustaðadal.
GL-5	Fagradalur – Laugardalur.
GL-6	Frá Stóra – Laugardal að Hringisdal.
GL-7	Gönguleið frá Tálknafirði yfir Tunguheiði í Bíldudal.
GL-8	Um Hálddán að Bíldudal.
GL-9	Frá Eysteinsyri að Barðaströnd.
GL-10	Frá Norðurbotni að Vesturbotni.
GL-11	Frá Norðurbotni, meðfram Bíldudalsvegi um Mikladal yfir í Patreksfjörð.
GL-12	Vörðuleið gönguleið frá Hvammeyri að Patreksfirði.
GL-13	Gönguleið frá Hvammeyri sem liggur meðfram ströndinni út Tálknafjörðinn yfir í Patreksfjörð.
GL-14	Gönguleið frá Lambeyri til Patreksfjarðar.
GL-15	Gönguleið yfir Lambeyrarháls til Patreksfjarðar.
GL-16	Gönguleiðir innan þéttbýlis.

Tafla 30. Yfirlit yfir helstu reiðleiðir (RL).

Nr.	Reiðleiðir
RL-1	Reiðleið frá hesthúsasvæði að Gileyri.

4.6.6. Hafnarsvæði (H)

Svæði fyrir hafnir og hafnarmannvirki þar sem gert er ráð fyrir mannvirkjum og tækjum til móttöku skipa og báta, losunar og lestunar þeirra, geymslu vöru, móttöku og afgreiðslu þessarar vöru til áframhaldandi sjó- eða landflutninga, til móttöku og brottfarar farþega og smábátahafnir.

Almenn ákvæði

- Að aðstaða og þjónusta á hafnarsvæði miðist við þarfir og áherslur sem settar eru fram í aðalskipulaginu um atvinnumál.
- Gert er ráð fyrir þróunarmöguleikum fyrir hafsækna starfsemi.
- Að ásjón og umgengni á hafnarsvæðinu verði til fyrirmyndar.
- Hafnarmannvirki nýtist fyrir fjölbreytta hafsækna starfsemi.
- Hafnarsvæði uppfylli ströngustu kröfur um umgengni og frágang. Starfsemi eins og sjávarútvegur, matvælaíðnaður og ferðapjónusta geta þannig nýtt hreinleika og jákvæða ímynd svæðisins, sér til framdráttar.
- Samspil hafnarsvæðis og aðliggjandi svæða verði treyst með góðum umhverfisfrágangi.

Tafla 31. Yfirlit yfir hafnarsvæði (H) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
H-1	8,0	Meðalstór fiskihöfn. Hafnarsvæði Tálknafjarðar-hafnar tekur yfir Hópið og er nánar lýst þannig: Takmörk á sjó eru frá Sveinseyrarodda að Lambeyri. Takmörk á landi eru neðan Strandgötu frá landamerkjum Sveinseyrar/Þinghóls og inn að Hvítalæk.	Svæðið nýtist til hafnsækinnar atvinnustarfsemi. Svigrúm verði fyrir breytingar á núverandi húsnæði og nýbyggingar sem falla að nýtingu svæðisins fyrir hafnsækna starfsemi. Stuðlað verði að aðlaðandi ásjón mannvirkja og vönduðum umhverfisfrágangi. Gert er ráð fyrir landfyllingu austan Þórbergs sem verður um 2 ha

		Landsvæði hafnarinnar skiptist í: • Bryggjur • Afgreiðslusvæði • Götur • Iðnaðar- og baksvæði • Dráttarbraut og land tengt henni	að stærð og mun efni í hana fást úr umframefni frá framkvæmdum við varnargarða en einnig verði hægt að nýta svæðið sem efnislosunarsvæði fyrir óvirkan úrgang. Heimilt er að vera með íbúðir innan hafnarsvæðis sem ætlaðar eru undir tímabundna útleigu svo fremur að þær standist allar heilbrigðiskröfur.
--	--	--	---

4.6.7. Sérstök not haf- og vatnssvæða (SN)

Svæði innan netlaga á hafi og vatni þar sem sérstaklega þarf að gera ráð fyrir tilteknum notum, t.d. veiðum, fiskeldi eða siglingaleiðum.

Almenn ákvæði

- Innsigling að höfnum verði greidd.
- Skilgreint er svæði fyrir sérstök not haf- og strandsvæða þar sem ákveðin uppbygging er leyfileg án þess að breyta þurfi aðalskipulagi.

Tafla 32. Yfirlit yfir sérstök not haf- og vatnssvæða (SN) ásamt skilmálum.

Nr.	Stærð í ha.	Lýsing/heiti/núverandi ástand	Skipulagsákvæði
SN-1	13,5	Innsigling og not innan hafnarsvæðis Tálknafjarðarhafnar.	Svæðið er mikilvægur hluti hafnarinnar með siglingaleið, viðleguköntum, flotbryggjum og varnargörðum.

4.6.8. Veitur

Veitur, svo sem vatnsveita, hitaveita, rafveita, fjarskiptalagnir og -mannvirki, fráveita og helgunarsvæði þeirra, þegar það á við.

4.6.9. Rafveita

Almenn ákvæði

- Að flutningskerfi raforku anni ávallt eftirspurn eftir raforku.
- Jarðstrengir taki við af loftlínunum sé þess kostur.
- Fjarlægð trjáa til háspennulína miðist við það að hún sé hæð fullvaxinna trjáa margfölduð með 1,5.
- Forðast skal efnisnám mjög nálægt möstrum.
- Ekki er æskilegt að skipuleggja tjaldsvæði og leiksvæði í næsta nágrenni háspennulína.
- Samráð skal haft við Landsnet varðandi framkvæmdir innan helgunarsvæða lína á vegum fyrirtækisins.

Á Vestfjörðum hefur afhendingaröryggi í sögulegu samhengi verið heldur lakara en víðast annars staðar á 46 landinu. Til að bæta afhendingaröryggið hafa á undanförunum árum verið gerðar ýmsar endurbætur á flutningskerfinu t.a.m hefur Tálknafjarðarlína 1 frá Mjólka að Keldeyri hefur verið styrkt og endurbætt að hluta og ýmsar lagfæringar gerðar á Vesturlínu, sem hafa minnkað truflanir á línunni vegna veðurs.

Talsvert af verkefnum eru á áætlunum Landsnets sem miða að því að bæta kerfið á Vestfjörðum. Má þar nefna hringtengingu á Sunnanverðum Vestfjörðum sem munu minnka mikilvægi Tálknafjarðarlínu.

Helgunarsvæði háspennulína er skilgreint í töflu hér að neðan.

Heiti/lýsing	Skipulagsákvæði
Tálknafjarðarlína	Núverandi háspennulína liggur um Gýgjarskarð og þaðan suður fyrir Skarðshóla í Vesturbyggð. Tálknafjarðarlína er rekin á 66 kV spennu og er eina raforkutenging Landsnets til sunnanverðra Vestfjarða, frá Mjólkárverkjun við Borgarfjörð, inn af Arnarfirði, að aðveitustöð á Keldeyri við Tálknafjörð.

	Minniháttar tilfærslur og lagfæringar eða minniháttar breytingar vegna viðhaldsverkefna eru heimilar án þess að breyta aðalskipulagi.
--	---

Línugerð	Helgunarsvæði	Skipulagsákvæði
Jarðstrengur	Öryggissvæði miðast við skurðbreidd, 3,5 m athafnasvæði til beggja hliða.	Innan öryggissvæðis er óheimilt að byggja, grafa eða raska jarðvegi. Á landbúnaðarsvæðum er jarðvinna á efstu 0,30 m heimil. Óheimilt að reisa mannvirki innan athafnasvæðis.
Loftlína - 11 kV	10 m	Óheimilt að reisa mannvirki innan helgunarsvæðis.
Loftlína - 66 kV	25 m	Óheimilt að reisa mannvirki innan helgunarsvæðis.
Loftlína - 132 kV	35-45 m	Óheimilt að reisa mannvirki innan helgunarsvæðis.
Loftlína - 220 kV	65-85 m	Óheimilt að reisa mannvirki innan helgunarsvæðis.

4.6.10. Hitaveita

Almenn ákvæði

- Áhersla skal lögð á endurnýjanlega orkugjafa til húshitunar.
- Tryggja að veitulagnir spilli ekki verðmætum náttúrusvæðum og að frágangur þeirra verði til fyrirmyndar.
- Unnið verði áfram að nýtingu jarðhita og annarra endurnýjanlegra orkugjafa til upphitunar á húsnaði í Tálknafjarðarhreppi.

Jarðhiti er nýttur á Tálknafirði til að hita upp sundlaug og skólahúsnaði.

Jarðhiti er einnig nýttur við fiskeldi.

4.6.11. Vatnsveita

Til vatnsveitu teljast stofnkerfi veitunnar, þ.e. flutningskerfi frá upptökum að dreifikerfi. Stofnlagnir vatnsveitu eru sýndar á uppdrætti.

Almenn ákvæði

- Stefnt er að því að öll byggðin í Tálknafjarðarhreppi njóti nægjanlegs og góðs neysluvatns.
- Tryggja skal að allir íbúar sveitarfélagsins séu ávallt tengdir vatnsveitum.
- Markviss vöktun er tryggir rekstraröryggi, afhendingu og vatnsgæði.

Tálknafjörður er tengdur vatnsveitu og eru brunnsvæði ofan byggðar, sjá kafla 3.5.5.

4.6.12. Fráveita

Almenn ákvæði

- Stefnt er að því að fráveita sveitarfélagsins verði í samræmi við þarfir samfélagsins og að mengun frá fráveitu verði ætíð í lágmarki með því að tryggja heilbrigða losunarhætti.
- Öll hús í sveitarfélaginu verði tengd fráveitukerfinu eða hafi viðurkennda rotþró.
- Uppfylla skal ákvæði laga og reglugerða um heilbrigðis- og hollustuhætti. Í því sambandi er vísað til reglugerðar um fráveitur og skólp nr. 798/1999.
- Að aðilar sem skila frá sér mikið menguðu frárennsli marki sér sameiginlega stefnu í samstarfi við sveitarfélagið um að hreinsa skólp innan lóðar sem síðan er leitt út í almennt kerfi sveitarfélagsins og út í viðtaka.
- Á hafnarsvæðinu séu viðeigandi síur hjá lóðarhöfum. Þar sem um matvælaframleiðslu er að ræða skulu sérstakar ráðstafanir gerðar.
- Grófhreinsun fráveituvatns skal vera samkvæmt gildandi reglum.

Sveitarfélagið ber ábyrgð á uppbyggingu fráveitna í sveitarfélaginu. Í þéttbýli skal sveitarfélagið koma á fót og starfrækja sameiginlega fráveitu. Unnið hefur verið að endurnýjun fráveitukerfis á Tálknafirði, lagningu nýrra fráveitulagna, útrásarkerfis og hreinsistöð. Árið 2019 var lögð ný útrás frá lóðarmörkum Strandgötu 25 og út í sjó. Jafnframt var lögð fráveitulögn frá íbúðabyggð og tengd inn á nýju lögnina. Næstu áfangar eru við skóla og íþróttamiðstöð, þar þarf bæði að setja niður rotþrær og útrás. Áfangar 4 og 5 felast í lögnum frá Lækjargötu og neðan Strandgötu og áfangi 6 er ný útrás. Lokaáfanginn er svo hreinsistöð.

4.6.13. Fjarskipti

Almenn ákvæði

- Gert er ráð fyrir áframhaldandi uppbyggingu fjarskipta í sveitarfélaginu sem stuðlar að aukinni þjónustu við íbúa og styrkir atvinnustarfsemi.
- Unnið verði að því að koma á öruggu farsímasambandi í Tálknafjarðarhreppi.
- Áframhaldandi uppbygging háhraðanets í sveitarfélaginu.
- Fjölgun fjarskiptasenda í sveitarfélaginu.

Endurvarpsstöðvar útvarps og sjónvarps eru á Þinghól í Tálknafirði. Ljósleiðari Símans greinist niður frá Mikladal niður í Tálknafjörð. Ljósleiðaratenging er í dreifbýli Tálknafjarðarhrepps.

4.6.14. Úrgangsstjórnun

Almenn ákvæði

- Aðstaða á gámavelli verði sem best til flokkunar og skila á hlutum og vörum sem hægt er að endurnýta.
- Tryggt verði að spilliefni berist ekki í umhverfið.

- Horfa þarf til nýjustu lausna við skipulag sorpmála og gæta að því sveitarfélagið nái að standa undir þeim skuldbindingum sem krafa er um.
- Áhersla verði á að hægt verði að skila lífrænum úrgangi til jarðgerðar
- Sorphirða er í samræmi við samþykktir sveitarfélagsins hverju sinni.

Sveitarstjórn Tálknafjarðarhrepps ber ábyrgð á reglulegri tæmingu sorpílata og flutningi heimilísúrgangs frá öllum heimilum í sveitarfélaginu og afsetningu samkvæmt reglugerð um meðhöndlun úrgangs nr. 803/2023. Samkvæmt samningi við sorphirðuverktaka fer allt heimilissorp frá sveitarfélögum á sunnanverðum Vestfjörðum til afsetningar í Fíflholti á Snæfellsnesi sem rekið er af Sorpurðun Vesturlands. Lögaðilar bera sjálfir ábyrgð á að koma sínum úrgangi í viðeigandi farveg. Rekinn er gámavöllur í Tálknafirði, með það að markmiði að safna saman endurnýtingar- og endurvinnsluflokkum.

Reglugerð um meðhöndlun úrgangs í Tálknafjarðarhreppi var samþykkt af sveitarstjórn 28.02.2023 og er í samræmi við lög nr. 103/2021 sem eru breyting á lögum um meðhöndlun úrgangs nr. 55/2003 þar sem kveðið er á um að skapa skuli skilyrði fyrir hringrásarkerfi. Gerð er krafa um að sorp sé sótt til allra heimila og flokkað í fjóra flokka, pappír, plast, lífrænan úrgang og blandaðan úrgang auk þess sem gleri, málmi, hreinu timbri og textíl er safnað á gámavelli. Auk þess er hægt að skila raftækjaúrgangi, lituðu timbri, rafhlöðum og rafgeymum ásamt rúmfrekum úrgangi svo sem húsgögnum á gámavöll.

Einnig er Tálknafjarðarhreppur þátttakandi í gerð svæðisáætlunar um meðhöndlun úrgangs sem unnið er að í samstarfi við önnur sveitarfélög á Vestfjörðum auk gerðar svæðisskipulags sem unnið verður samhliða.

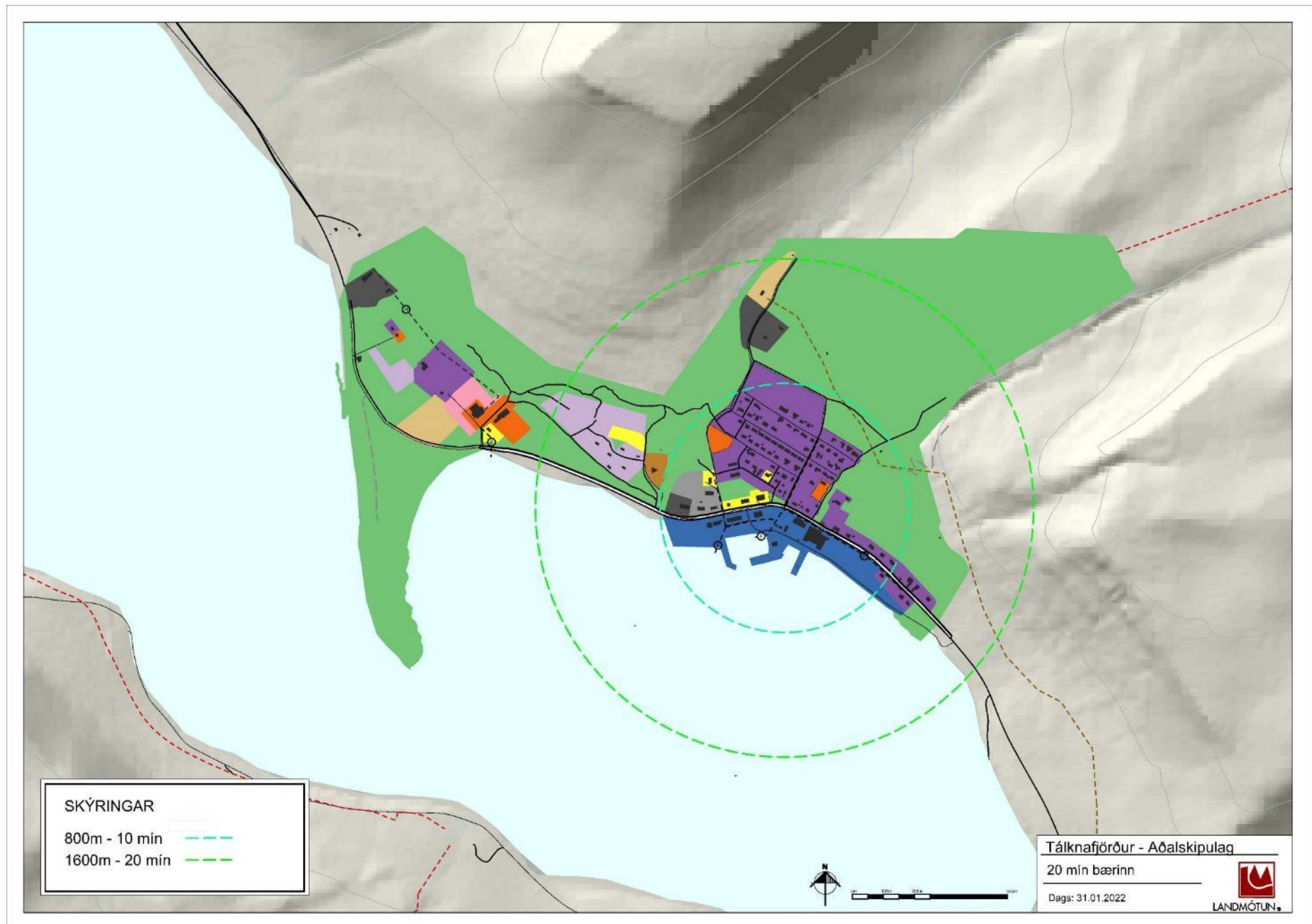
4.6.15. Orkuskipti

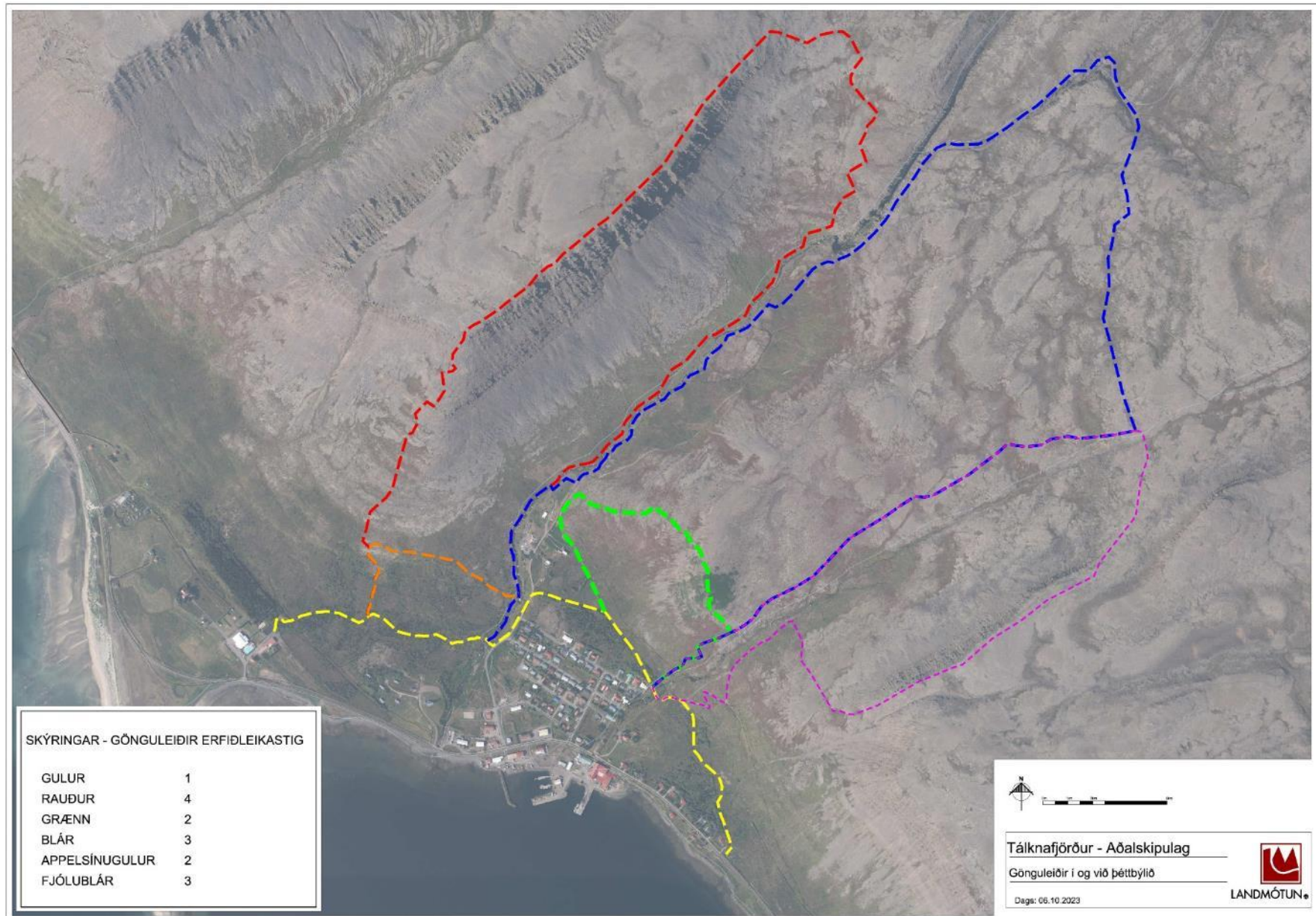
Orkuskipti í samgöngum, með sérstakri áherslu á rafvæðingu í samgöngum.

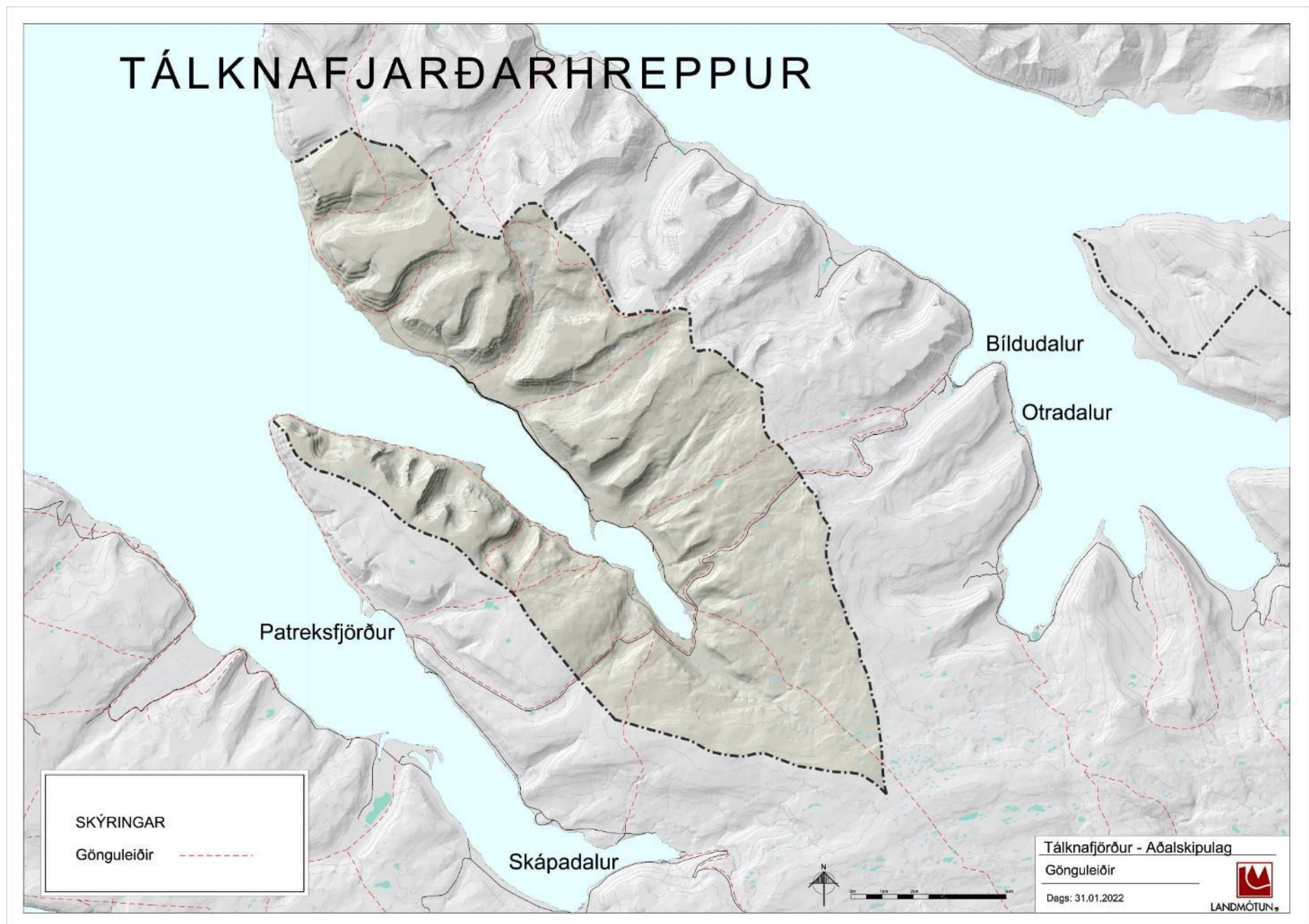
Almenn ákvæði

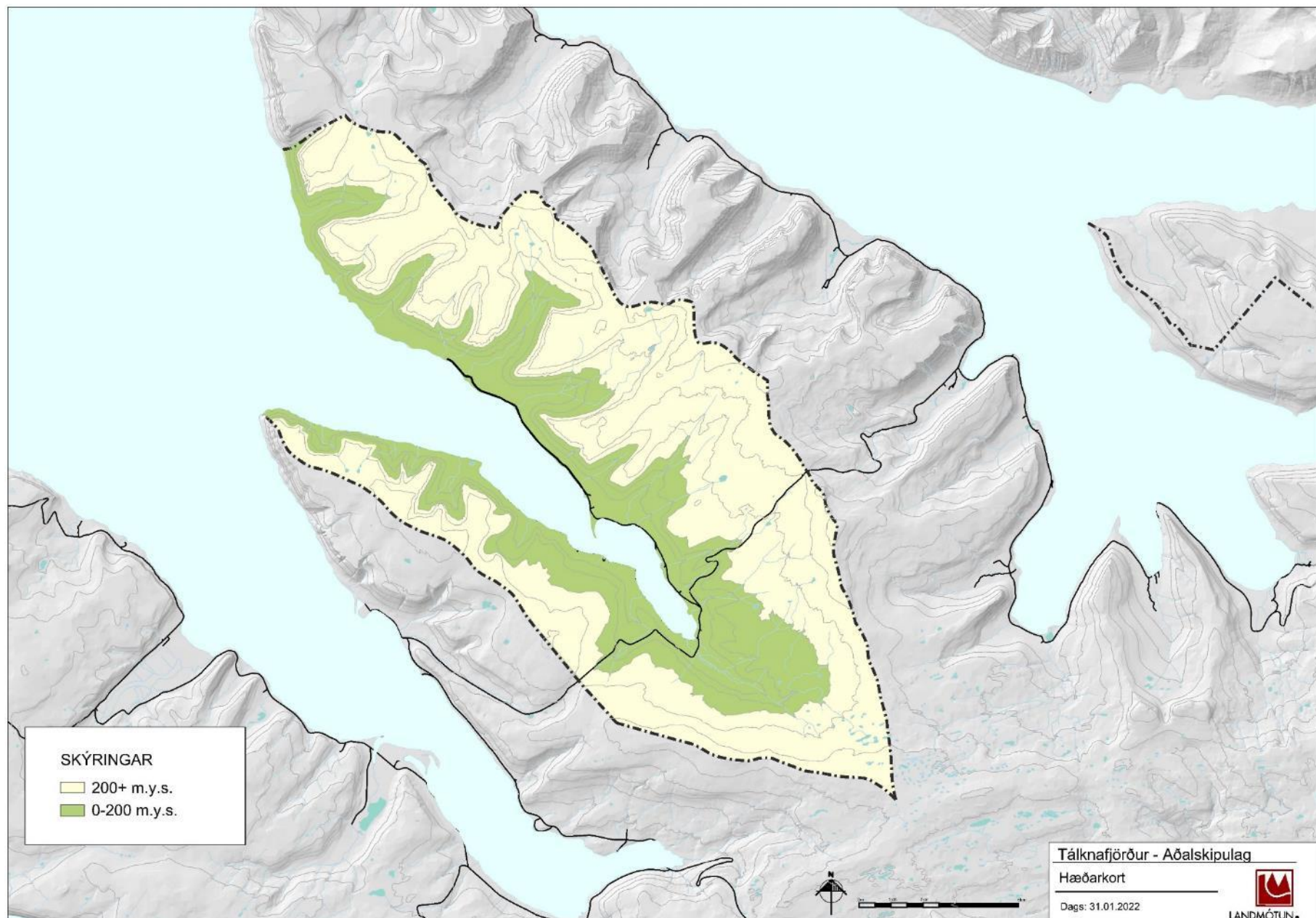
- Að stuðla að því að taka mikilvæg skref í loftlagsmálum.
- Að stuðla að uppbyggingu innviða fyrir orkuskipti í vegasamgöngum.
- Að stuðla að orkuskiptum á sjó og fyrir stærri farartæki með því að styrkja þjónustuframboð hafna. Það verði gert með því að gera ráð fyrir hentugu svæði undir orkustöðvar fyrir vistvæna orkugjafa ætlaðar haftengdri starfsemi og stærri farartækjum.
- Að stuðla áfram að þrífösun og hvetja þannig til orkuskipta til sveita og í sjókvíaeldi.
- Að stuðla að nægu orkuframboði til orkuskipta. Liður í því er heimild til að virkja bæjarlækinn, allt að 200 kW án þess að breyta aðalskipulagi.
- Að stuðla að auknu orkuöryggi á Vestfjörðum til að draga úr notkun jarðefnaeldsneytis.
- Að stuðla að nægri fræðslu og að upplýsingar um orkuskipti séu aðgengilegar íbúum sveitarfélagsins.
- Á skipulagstímabilinu verði skoðaðir möguleikar á stærri virkjunum en ákvarðanataka verði alltaf háð breytingum á aðalskipulagi þar sem ekki liggja fyrir nægar forsendur og slíkar virkjanir alltaf háðar mati á umhverfisáhrifum og rammaáætlun.

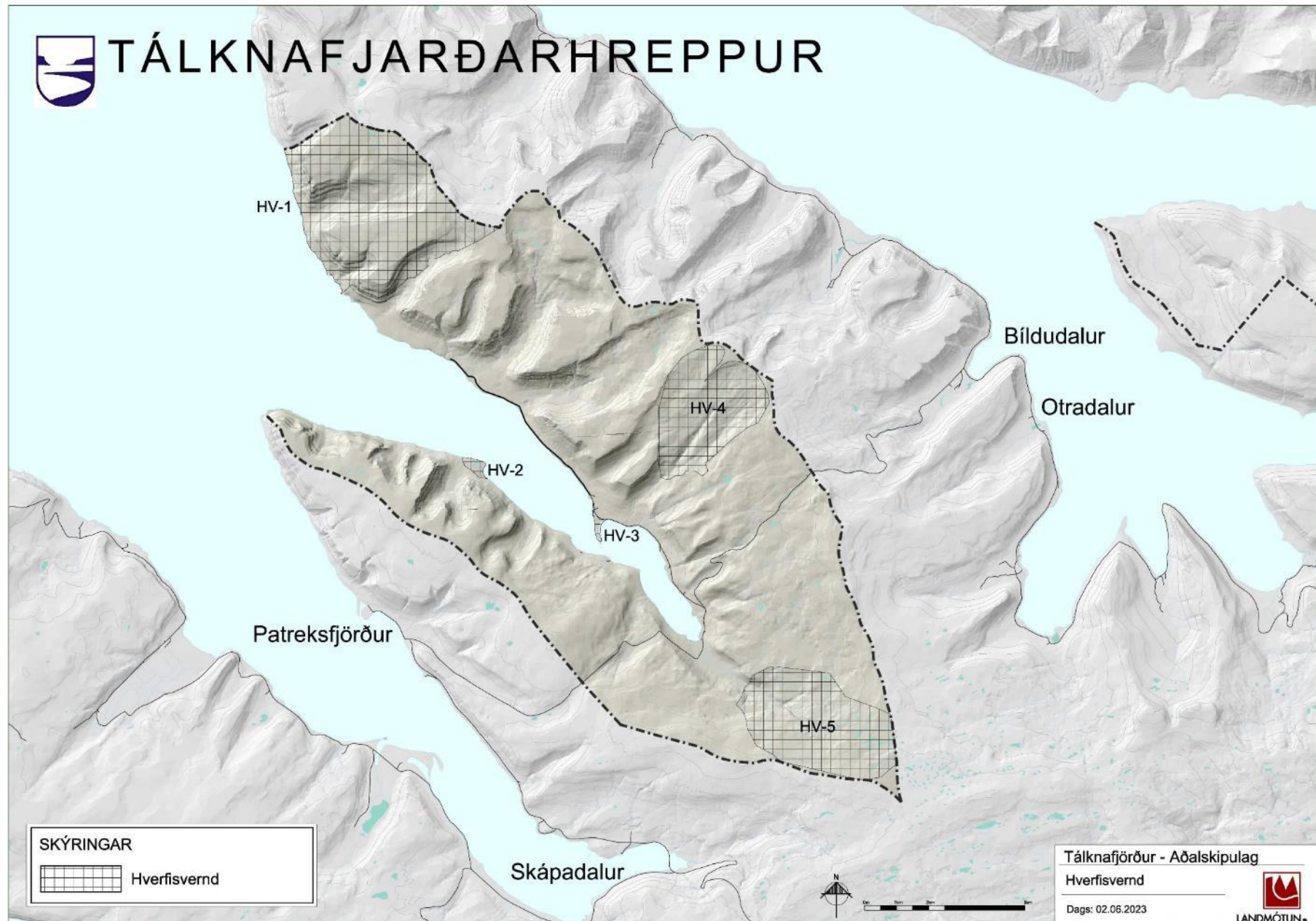
Viðauki 1 Uppdrættir

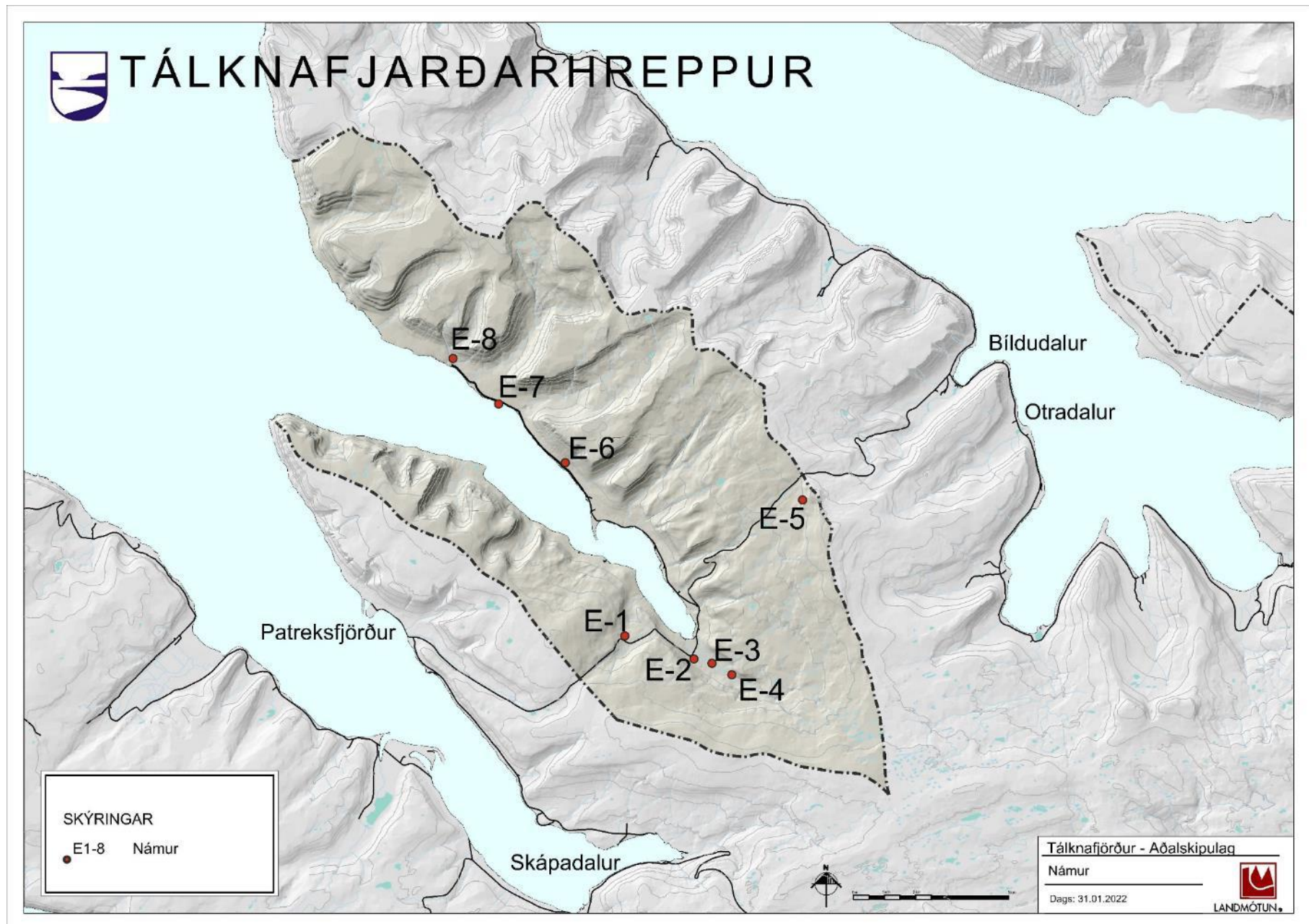

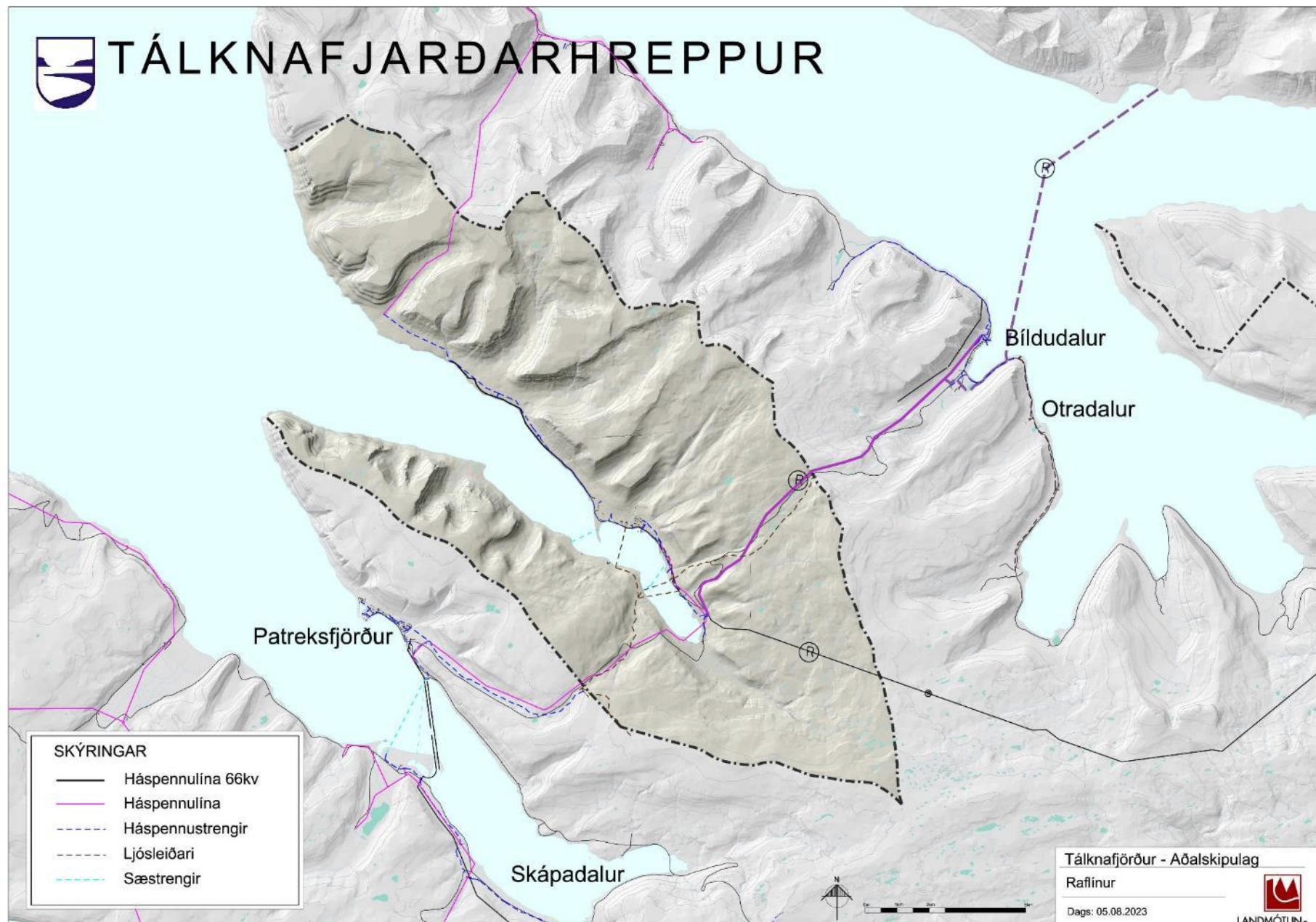

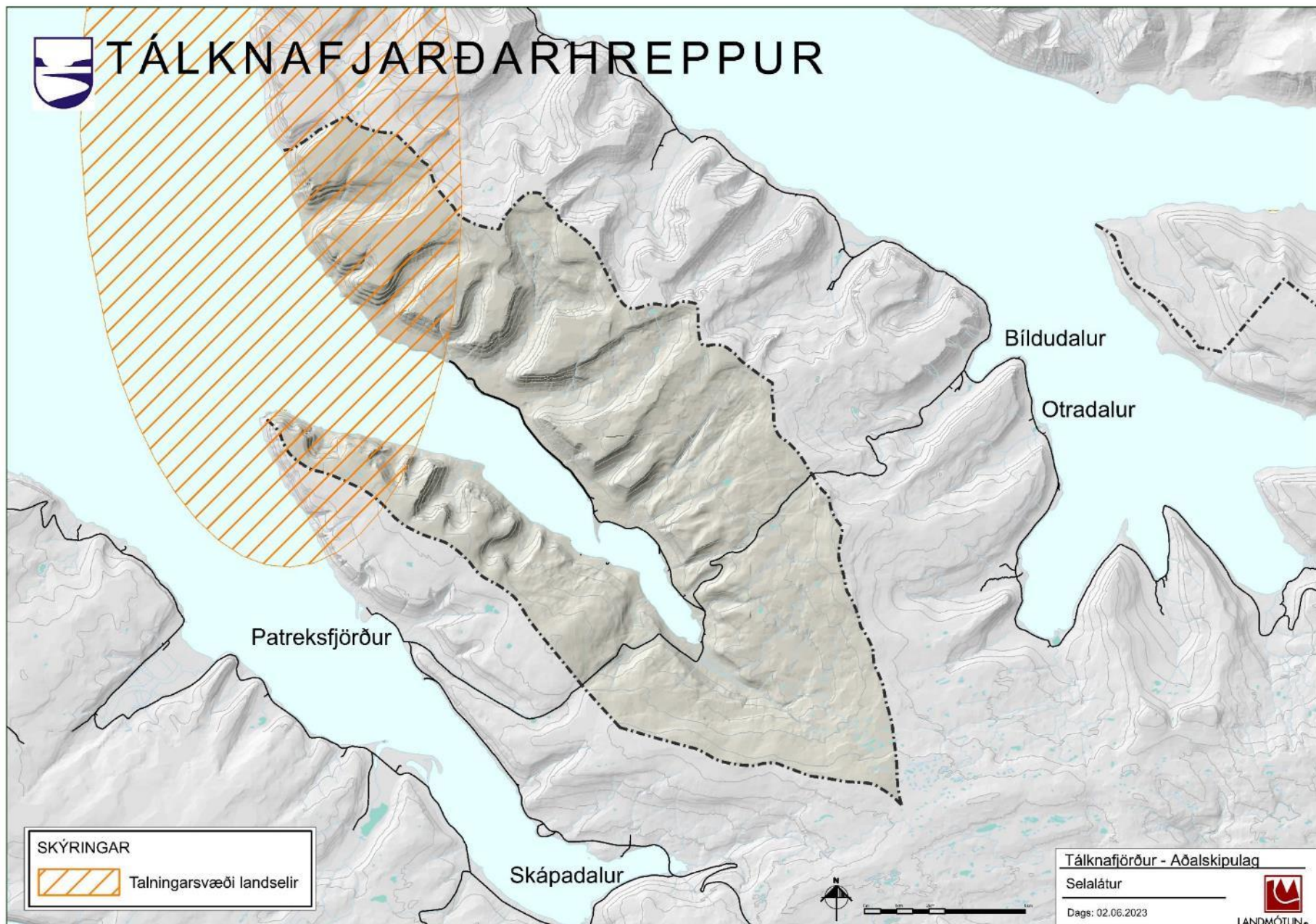

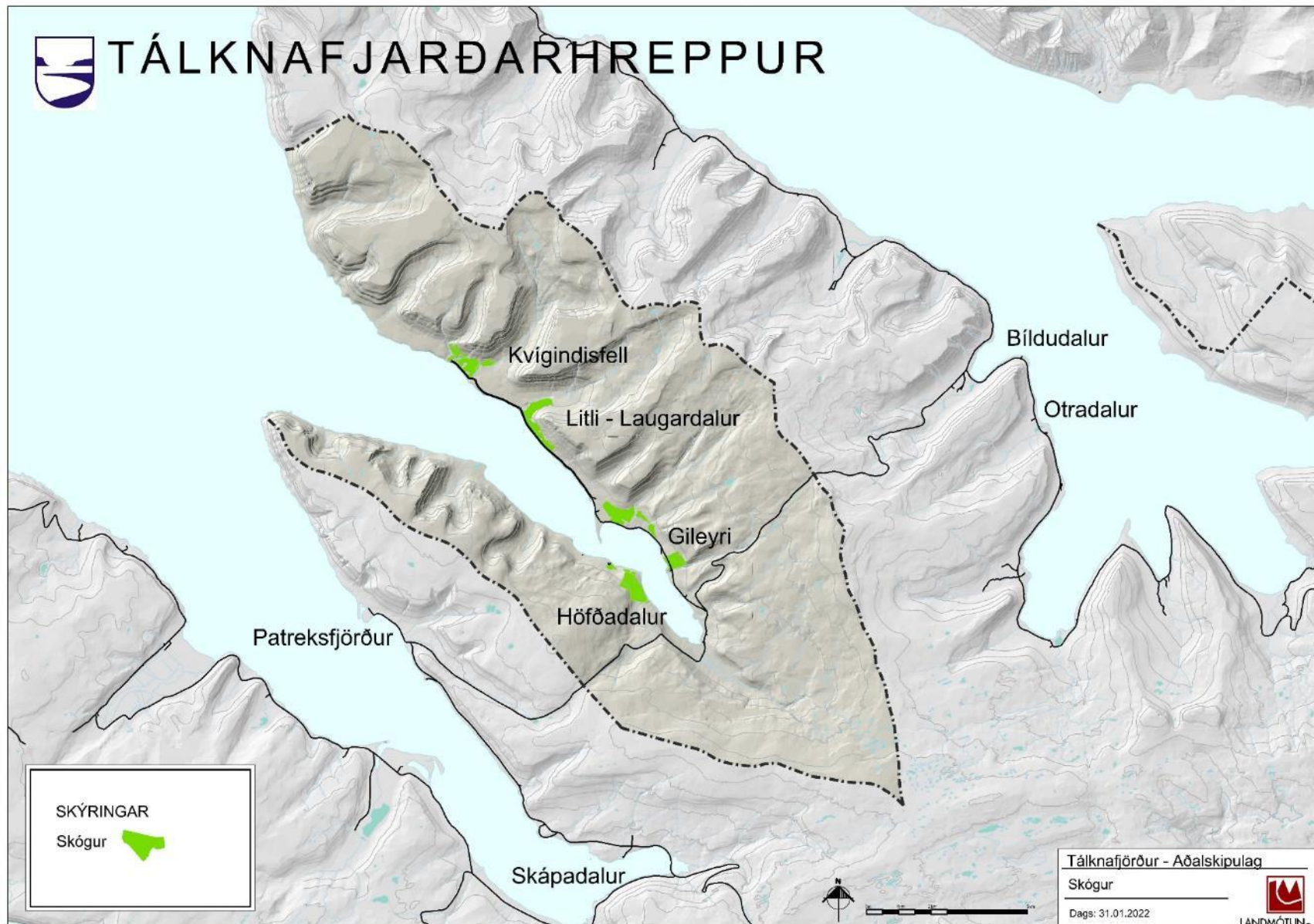

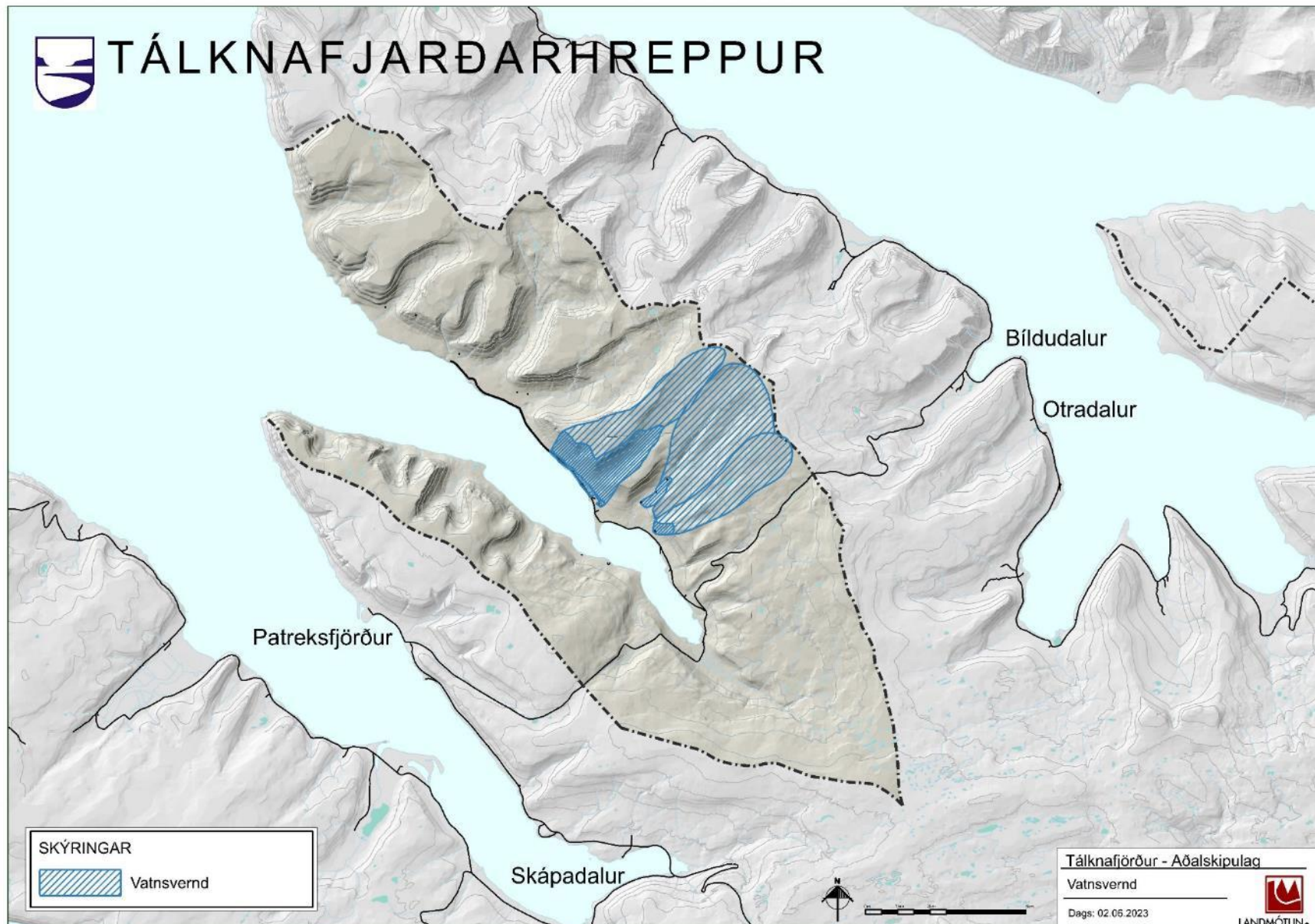

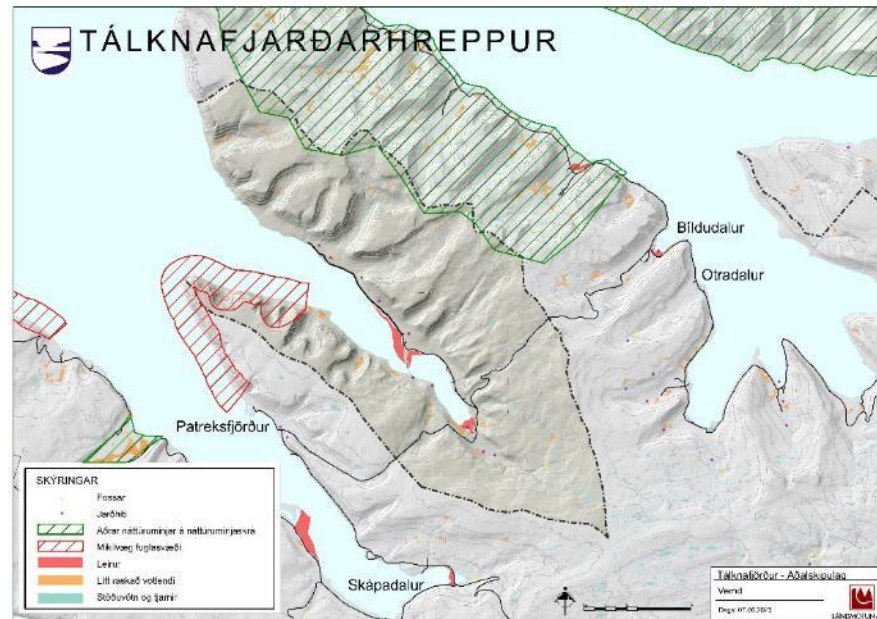

Viðauki 2 Innra samræmi aðalskipulags við Landsskipulagsstefnu og Heimsmarkmið sameinuðu þjóðanna

Landsskipulagsstefna 2015-2026	
2. SKIPULAG Í DREIFBÝLI Skipulag í dreifbýli gefi kost á fjölbreyttir nýtingu lands, svo sem til ræktunar, ferðaþjónustu og útivistar, í sátt við náttúru og landslag. 2.2 Umhverfis- og menningargæði Skipulag landnotkunar stuðli að heilnæmu umhverfi og verndun og varðveislu sérstæðrar náttúru og menningar og sögu sem felst m.a. í byggingararfi og landslagi. 2.4 Ferðaþjónusta í sátt við náttúru og umhverfi Skipulag landnotkunar stuðli að eflingu ferðaþjónustu í dreifbýli um leið og gætt verði að því að varðveita þau gæði sem eru undirstaða ferðaþjónustu.	Stefna og ákvæði aðalskipulagsins er í samræmi við Landsskipulagsstefnu 2015-2026. Í aðalskipulaginu kemur m.a. fram: - Taka skal fyllsta tillit til umhverfis- og náttúruverndarsjónarmiða við skipulag og framkvæmdir á óbyggðum svæðum. Vernda skuli landslagsheildir og fjölbreytileika landslags og stuðlað að varðveislu friðlýstra svæða, annarra náttúruminja og umhverfisgæða almennt. - Áhersla er lögð á uppbyggingu þeirra þjónustukerfa sem koma ferðaþjónustu að gagni, s.s. merkingu á góðum gönguleiðum og uppbyggingu á áfangastöðum.
3. BÚSETUMYNSTUR OG DREIFING BYGGÐAR Þróun þéttbýlis og fyrirkomulag byggðar stuðli að sjálfbærni með áherslu á gæði í hinu byggða umhverfi og markvissu og samþættu skipulagi byggðar og samgangna. 3.4 Samkeppnishæf samfélög og atvinnulíf Skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að samkeppnishæfni og eflingu samfélags og atvinnulífs.	Í aðalskipulaginu eru lagðar línur sem stuðla að frekari tengslum á milli landnotkunarflokka. Áhersla er lögð á vistvænar samgöngur inna sveitarfélagsins með uppbyggingu stígakerfis bæði í byggðinni og á óbyggðum svæðum og endurbótum á tengivegum. Áhersla er lögð á að byggja í eyður í byggðinni til að nýta grunnkerfi sem best og skapa heildstæðari byggð með sem stystum vegalengdum. Einnig er lögð áhersla á að fullbyggja núverandi hverfi og nýta óbyggðar lóðir áður en ráðist er í ný hverfi eða nýframkvæmdir við grunnkerfi.
4. SKIPULAG Á HAF- OG STRANDSVÆÐUM Skipulag haf- og strandsvæða veiti grundvöll fyrir fjölbreyttri nýtingu um leið og viðhaldið verði mikilvægum auðlindum hafsvæða við Ísland.	Í ákvæðum aðalskipulagsins segir m.a. að áhersla verði á að halda strönd, fjörum og grunnsævi í náttúrulegu ástandi eins og kostur er og að nýting auðlinda strandarinnar sé sjálfbær. Staðinn verði vörður um vistkerfi á strandsvæðum og fjörur verði hreinar og aðgengilegar. Einnig kemur fram að eðlilegt svigrúm verði fyrir þróun hafnar- og hafnarsækinna starfsemi. Í þessum tilgangi er hafnarsvæði og svæði fyrir sérstök not haf- og strandsvæða þar sem ákveðin uppbygging er leyfileg sem miðar að eðlilegri þróun hafnarsvæðisins og möguleika fyrir fjölbreytta þjónustu á svæðinu.

5. LOFTLAGSMÍÐAÐ SKIPULAG Skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að kolefnishlutleysi og viðnámsþrótti gagnvart afleiðingum loftslagsbreytinga. 5.1. LOFTLAGSVÆNAR SAMGÖNGUR Skipulag byggðar og landnotkunar miði að því að draga úr loftslagsáhrifum samgangna, með áherslu á virka ferðamáta og almenningssamgöngur. 5.1.1 Byggðamynstur í þágu loftslagsmála Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði miðað að því að móta byggðarheildir með þétta og blandaða byggð í samræmi við skipulagshugmyndir um 20 mínútna bæinn með það að markmiði að draga úr vegalengdum og ferðapörf og auka hlutdeild virkra ferðamáta og almenningssamgangna. Í aðalskipulagi, og eftir atvikum svæðisskipulagi, verði skilgreind vinnusóknar- og þjónustusvæði og stuðlað að góðum tengslum milli byggðarheilda með almenningssamgöngum og svæðisbundnu stígakerfi. 5.1.2 Skipulag innviða í þágu loftslagsvænna samgangna Í aðalskipulagi sveitarfélaga, og eftir atvikum deiliskipulagi, verði sett fram stefna og skipulagsákvæði um innviði fyrir loftslagsvænar samgöngur, með áherslu á virka ferðamáta og almenningssamgöngur. Skipulag styðji einnig við orkuskipti og skapi, eftir því sem kostur er, skilyrði fyrir samtengdu kerfi samgangna. 5.2 LOFTLAGSVÆN BYGGÐ Skipulag byggðar og landnotkunar miði að því að minnka kolefnisspor samfélagsins með áherslu á loftslagsvæna mannvirkjagerð og eflingu hringrásarhagkerfis.	Stefna og ákvæði aðalskipulagsins er í samræmi við fimmta kafla Landsskipulagsstefnu 2015-2026. Með því að stuðla að eflingu vistvænna ferðamáta með bættum stígatengingum og öruggum gönguleiðum innanbæjar. Með því er dregið úr loftslagsáhrifum samgangna. Stærð þéttbýlis gerir það að verkum að öll grunnþjónusta er innan þess ramma sem skilgreina má sem 20 mínútna bæinn og öll þjónusta er í 10-15 mínútna göngufæri. Uppbygging göngustíga samræmist markmiðum um skipulag innviða í þágu loftslagsmála. Fram kemur í skilmálum einstakra svæða að Við skipulag svæðis og hönnun bygginga verði þess gætt að starfsemi geti þróast og breyst og hús og svæði nýst til annarra nota en upphaflega var áætlað. Þannig sé stuðlað að sveigjanleika og lífvænleika byggðarinnar og er þetta í fullu samræmi við stefnu um sveigjanleika.
--	---

7.1 HEILSUVÆNIR FERÐAMÁTAR OG HREYFING Í DAGLEGU LÍFI Skipulag byggðar og landnotkunar hvetji til göngu og hjólríða og annarra virkra ferðamáta og stuðli að hreyfingu í daglegu lífi. 7.1.1 Byggðamynstur í þágu lýðheilsu Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði miðað að því að móta byggðarheildir með þétta og blandaða byggð í samræmi við skipulagshugmyndir um 20 mínútna bæinn með það að markmiði að bæta göngu- og hjólahæfi og auka hreyfingu í daglegu lífi. 7.1.2 Skipulag og hönnun gatna og stíga í þágu lýðheilsu Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði miðað að því að skipulag gatnakerfis og hönnun og útfærsla göturýma innan byggðarheilda tryggi góðar aðstæður fyrir alla ferðamáta, með áherslu á göngu og hjólríðar og aðra virka ferðamáta, með það að markmiði að auka hreyfingu í daglegu lífi. Innan og utan þéttbýlis verði miðað að því að stígakerfi geti þjónað sem samgöngu- og útivistarleiðir.	Með því að stuðla að eflingu vistvænna ferðamáta með bættum stígatengingum og öruggum gönguleiðum innanbæjar.
7.2 FJÖLBREYTT ÚTIVIST Í NÁND VIÐ NÁTTÚRU Skipulag byggðar og landnotkunar tryggi möguleika til dvalar og hreyfingar utandyra að sumri og vetri, með áherslu á nánd við náttúru. 7.2.1 Fjölbreytt útivistarsvæði til margvíslegra nota Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði gert ráð fyrir heildstæðu kerfi fjölbreyttra og vandaðra útivistarsvæða af mismunandi stærð og gerð sem gefi kost á hreyfingu, leik, samskiptum og endurnæringu ólíkra aldurs- og getuhópa. 7.2.2 Náttúra í almenningsrýmum Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði sérstaklega hugað að því að flétta náttúru sem víðast inn í hið byggða umhverfi, í þeim tilgangi að skapa heilsuvænt og fallett umhverfi og gott nærveðurfar.	Góðar tengingar og nálægð við náttúruna, bættar tengingar við útivistarsvæði og hófleg uppbygging áningarstaða samræmist Landsskipulagsstefnu.

7.3 FJÖLBREYTT HÚSNÆÐI SEM MÆTIR ÞÖRFUM ÓLÍKRA HÓPA

Skipulag skapi umgjörð fyrir uppbyggingu vandaðs íbúðarhúsnæðis sem mætir þörfum ólíkra aldurs- og félagshópa.

7.3.1 Fjölbreytt og vel staðsett íbúðarhúsnæði

Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði stuðlað að því að uppbygging íbúðarhúsnæðis svari þörfum miðað við lýðfræðilega þróun. Skýr tengsl verði á milli greiningar og stefnu í skipulagsáætlunum og húsnæðisáætlunar viðkomandi sveitarfélags. Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði jafnframt miðað að því að innan hvernar byggðarheildar sé fjölbreytt og vel staðsett íbúðarhúsnæði, í samræmi við skipulagshugmyndir um 20 mínútna bæinn.

7.3.2 Vandað íbúðarhúsnæði

Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði stuðlað að gæðum íbúðarhúsnæðis, svo sem hvað varðar byggingarlist, birtu, hljóðvist og útirými.

7.4 HEILNÆMT OG ÖRUGGT UMHVERFI

Skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilnæmu og öruggu umhverfi.

7.4.1 Loftgæði og hljóðvist

Skipulagsgerð sveitarfélaga miði að því að tryggja loftgæði og góða hljóðvist, meðal annars með útfærslu byggðar og almenningsrýma sem dregur úr ferðaþörf og hvetur til virkra ferðamáta.

7.4.2 Aðgengi og öryggi í almenningsrýmum

Skipulagsgerð sveitarfélaga miði að því að tryggja aðgengi og öryggi á götum og stígum og í öðrum almenningsrýmum og beini sjónum sérstaklega að þörfum viðkvæmra hópa.

7.5 TÆKIFÆRI TIL ÁHRIFA Á MÓTUN NÆRUMHVERFIS

Við skipulag byggðar og landnotkunar verði tryggt góð tækifæri fyrir ólíka aldurs- og félagshópa til að hafa áhrif á ákvarðanir um þeirra nærumhverfi.

7.5.1 Samráð við skipulagsgerð

Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði möguleiki íbúa til að hafa áhrif á mótun síns nærumhverfis tryggður í gegnum allt skipulagsferlið; frá forsendugreiningu til tillögugerðar og kynningar endanlegra skipulagstillagna. Beitt verði fjölbreyttum aðferðum við kynningu og samráð til að tryggja aðgengi að upplýsingum og möguleika íbúa til þátttöku.

Stefna aðalskipulags er að gert verði ráð fyrir fjölbreyttum húsagerðum og íbúðastærðum til að mæta þörfum ólíkra aldurshópa og fjölskyldustærða. Lögð verði áhersla á að byggja í eyður í byggðinni til að nýta grunnkerfi sem best og skapa heildstæðari byggð með sem stystum vegalengdum í þjónustu, með fjárhagslega hagsmuni íbúa og bæjarsjóðs í huga. Sérstök áhersla verði á að nýta óbyggðar lóðir og fullbyggja hverfi áður en ráðist er í ný hverfi eða nýframkvæmdir við grunnkerfi með tilheyrandi kostnaði.

5.2.1 Loftslagsvæn mannvirkjagerð

Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði miðað að því að kolefnisspor byggðar sé eins lítið og kostur er. Þannig verði við skipulagsgerð hugað að því að byggingar og almenningssými séu sveigjanleg gagnvart breytttri nýtingu. Jafnframt verði tekin afstaða til þess í aðalskipulagi sveitarfélaga, og eftir atvikum deiliskipulagi, hvort gera eigi sérstakar kröfur um vistvænar áherslur og kolefnisspor mannvirkjagerðar.

5.2.2 Auðlindanýting, endurvinnsla og endurnýting

Í aðalskipulagi sveitarfélaga, og eftir atvikum deiliskipulagi, verði sett fram stefna og skipulagsákvæði um aðstæður fyrir endurvinnslu og endurnýtingu, með það að markmiði að efla hringrásarhagkerfið og draga eins og kostur er úr urðun úrgangs. Skipulag styðji við að auðlindir séu nýttar með sjálfbærum hætti, í samræmi við hugmyndafræði hringrásarhagkerfisins.

5.3 LOFTSLAGSVÆN LANDNOTKUN

Skipulag stuðli að sjálfbærri nýtingu lands, vernd líffræðilegrar fjölbreytni og varðveislu og bindingu kolefnis í jarðvegi og gróðri.

5.3.1 Varðveisla og binding kolefnis í jarðvegi og gróðri

Við gerð aðalskipulags sveitarfélaga, og eftir atvikum svæðisskipulags, verði lagt mat á ástand lands með tilliti til kolefnisbúskapar. Í aðalskipulagi, og eftir atvikum svæðisskipulagi, verði sett fram stefna um varðveislu og bindingu kolefnis í jarðvegi og gróðri og hún útfærð í skipulagsákvæðum um landnotkun. Stefnan miði að því að varðveita land þar sem eru miklar kolefnisbirgðir. Hún miði einnig að því að draga úr jarðvegseyðingu og endurheimta vistkerfi sem hafa raskast, með það að markmiði að auka bindingu kolefnis í jarðvegi og gróðri. Jafnframt verði, eftir því sem við á, tekin afstaða til ráðstöfunar lands fyrir bindingu kolefnis í bergi.

5.3.2 Vernd og endurheimt votlendis.

Í aðalskipulagi sveitarfélaga, og eftir atvikum svæðisskipulagi, verði mörkuð stefna um verndun og endurheimt votlendis og hún útfærð í skipulagsákvæðum um landnotkun. Stefnan miði að því að varðveita og binda kolefni í votlendi.

5.3.3 Skógar og skógrækt

Í aðalskipulagi sveitarfélaga, og eftir atvikum svæðisskipulagi, verði mörkuð stefna um skóga og skógrækt með það að markmiði að tryggja viðhald og útbreiðslu náttúruskóga, vernda líffræðilega fjölbreytni og auka bindingu kolefnis í gróðri og jarðvegi. 5.3.4 Framleiðsla matvæla og orkujurta Stefna í skipulagsáætlunum sveitarfélaga um uppbyggingu og ræktun utan þéttbýlis taki mið af flokkun landbúnaðarlands með það að markmiði að varðveita til framleiðslu matvæla og eftir atvikum orkujurta, land sem hentar vel til ræktunar.

Sett eru fram víðtæk ákvæði um úrgangsstjórnun í kafla 5.1.3 um iðnaðarsvæði sem samræmast Landsskipulagsstefnu.

Ekki hefur verið lagt sérstakt mat á ástandi lands með tilliti til kolefnisbúskapar í aðalskipulaginu en sett eru fram markmið um að varðveita stærri votlendissvæði og einnig er lögð til skógrækt.

6.2 LANDSLAGSHÖNNUN OG MANNVIRKI Í LANDSLAGI Skipulag byggðar skapi góða umgjörð um mannlíf á hverjum stað með vandaðri og viðeigandi hönnun byggðar og almenningsrýma. 6.2.1 Fjölbreytt og lifandi bæjarrými Í aðalskipulagi sveitarfélaga, og eftir atvikum deiliskipulagi, verði sett fram stefna og skipulagsákvæði um bæjarrými og bæjahönnun í samræmi við skipulagshugmyndir um 20 mínútna bæinn með það að markmiði að tryggja fjölbreytt og lifandi bæjarrými og góð tengsl á milli þeirra. 6.2.2 Gatnakerfi og göturými Í aðalskipulagi sveitarfélaga, og eftir atvikum deiliskipulagi, verði sett fram stefna og skipulagsákvæði um gatnakerfi og hönnun og útfærslu göturýma sem tekur mið af fjölbættu hlutverki gatna sem umferðarleiða og bæjarrýma. Sérstaklega verði hugað að hönnun og útfærslu aðalgatna, sem þjóna gegnumumferð auk þess að gegna hlutverki sem umferðarleiðir og bæjarrými í viðkomandi hverfi. 6.2.3 Grænir innviðir Í aðalskipulagi sveitarfélaga, og eftir atvikum deiliskipulagi, verði sett fram stefna og skipulagsákvæði um gróður og náttúru í hinu byggða umhverfi með það að markmiði að fegra og bæta umhverfi, skapa aðlaðandi og áhugaverða umgjörð um hreyfingu og útveru og leggja af mörkum til loftslagsmála með gróðri, viðhaldi líffræðilegs fjölbreytileika og sjálfbærum ofanvatnslausnum. 6.2.4 Hönnun mannvirkja í landslagi Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði vandað til staðarvals og hönnunar mannvirkja, jafnt í þéttbýli og í opnu landi með tilliti til staðbundinna gæða sem felast í landslagi. Hönnun mannvirkja taki mið af landslagi, kennileitum, sjónlínum, útsýni og þeirri byggð sem fyrir er. Sérstaklega verði vandað til hönnunar bygginga og annarra mannvirkja sem mynda ný kennileiti.	Eftirfarandi ákvæði í aðalskipulaginu á sér góðan samhljóm með Landsskipulagsstefnu. Með því að stuðla að eflingu vistvænna ferðamáta með bættum stígatengingum og öruggum göngu- og hjólaleiðum innanbæjar að fjölbreytt aðstaða sé fyrir hendi til leikja- og tómstundastarfs og aukin áhersla verði lögð á vistlegt umhverfi og trjárækt innan þéttbýlisins til skjólmyndunar og fegrunar. Gott aðgengi gangandi og hjólandi vegfarenda að útivistarsvæðum verði tryggt. Stuðlað sé að aukinni hreyfingu og útivist í sveitarfélaginu. Stuðlað skal að eflingu vistvænna ferðamáta með bættum stígatengingum. Öruggar göngu- og hjólaleiðir skulu tryggðar innanbæjar og tengsl þéttbýlisins við náttúru og útivistarsvæði efla. Lögð skal áhersla á heildarsýn á umferðarkerfi bæjarins þar sem hugað er sérstaklega að virkum samgöngumátum. Stefna aðalskipulags um opin svæði sem og kafli um óbyggð svæði samræmist vel Landsskipulagsstefnu.
7. HEILSUVÆN BYGGÐ OG LANDNOTKUN Skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilsu og vellíðan. 7.0.1 Skipulag í þágu lýðheilsu Við skipulagsgerð sveitarfélaga verði leitast við að skapa heilnæmt umhverfi sem hvetur til hollra lífshátta og veitir möguleika til hreyfingar, endurnæringar og samskipta. Við útfærslu byggðar og bæjarrýma verði gætt að jafnræði, öryggi og aðgengi ólíkra félags- og getuhópa. 7.0.2 Mat á lýðheilsuáhrifum skipulags Umhverfismat skipulagsáætla feli í sér mat á lýðheilsuáhrifum skipulagstillagna og annarra valkosta um stefnu og útfærslu byggðar og landnotkunar sem til greina koma.	Stefna aðalskipulags um opin svæði, samgöngur-, vegi og stíga fellur vel að Landsskipulagstefnu hvað varðar heilsuvæna byggð og landnotkun. Með því að stuðla að eflingu vistvænna ferðamáta með bættum stígatengingum og öruggum göngu- og hjólaleiðum innanbæjar að fjölbreytt aðstaða sé fyrir hendi til leikja- og tómstundastarfs og aukin áhersla verði lögð á vistlegt umhverfi og trjárækt innan þéttbýlisins til skjólmyndunar og fegrunar. Gott aðgengi gangandi og hjólandi vegfarenda að útivistarsvæðum verði tryggt. Stuðlað sé að aukinni hreyfingu og útivist í sveitarfélaginu.

	Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun
	3.6 Eigi síðar en árið 2020 verði búið að ná fjölda dauðsfalla og alvarlega slasaðra vegna umferðarslysa niður um helming á heimsvísu. Áhersla er lögð á vistvænar samgöngur inna sveitarfélagsins með uppbyggingu stígakerfis bæði í byggðinni og á óbyggðum svæðum og endurbótum á tengivegum og auknu öryggi vegfarenda á vegum og stígum. - Með stefnunni leggur sveitarfélagið sitt af mörkum til þess að draga úr umferðarslysum.
	4.4 Eigi síðar en árið 2030 hafi ungmennum og fullorðnum með hagnýta kunnáttu fjölgað umtalsver, þar á meðal á sviði tækni- og starfsmenntunar, til þess að geta gengt viðeigandi störfum, fengið mannsæmandi vinnu og stundað frumkvöðlastarfsemi. Skólastefna og stefna sveitarfélagsins í aðalskipulaginu er í samræmi. 4.7 Eigi síðar en árið 2030 verði tryggt að allir nemendur öðlist nauðsynlega þekkingu og færni til þess að ýta undir sjálfbæra þróun, meðal annars með menntun sem er ætlað að efla sjálfbæra þróun og sjálfbæran lífsstíl, með því að hlúa að friðsamlegri menningu, með mannréttindum, kynjajafnrétti, alheimsvitund, viðurkenndri menningarlegri fjölbreytni og framlagi menningar til sjálfbærrar þróunar.
	6.3 Eigi síðar en árið 2030 verði vatnsgæði aukin með því að draga úr mengun, útiloka óæskilega sorplosun og lágmarka losun hættulegra efna og efnablandna. Hlutfall óunnins skólps og frárennslisvatns verði minnkað um helming og endurvinnsla og örugg endurnýting aukin til muna um heim allan. Í aðalskipulaginu er lögð áhersla á markvissa vöktun er tryggir rekstraröryggi, afhendingu og vatnsgæði vatnsveitu. Stefnt er að því að mengun frá fráveitu verði ætíð í lágmarki með því að tryggja heilbrigða losunarhætti og að fráveituáætlun sveitarfélagsins verði endurskoðuð reglulega. 6.6 Eigi síðar en árið 2020 verði unnið að úrræðum til að vernda og endurheimta vatnstengd vistkerfi, þ.m.t. fjalllendi, skóga, votlendi, ár, grunnvatnsból og vötn. - Sveitarfélagið telur að þær aðgerðir sem lagðar eru til í aðalskipulaginu vinni markvisst að auknum vatnsgæðum.

	7.2 Eigi síðar en árið 2030 hafi hlutfall endurnýjanlegrar orku af orkugjöfum heimsins aukist verulega.	Í stefnu sveitarfélagsins kemur fram að áhersla skal lögð á endurnýjanlega orkugjafa til húshitunar. Tryggja að veitulagnir spilli ekki verðmætum náttúrusvæðum og að frágangur þeirra verði til fyrirmyndar. Unnið verði áfram að nýtingu jarðhita og annarra endurnýjanlegra orkugjafa til upphitunar á húsnæði í Tálknafjarðarhreppi.
	8.9 Eigi síðar en árið 2030 hafi verið mótuð og innleidd stefna í því skyni að stuðla að sjálfbærri ferðaþjónustu sem skapar störf og leggur áherslu á staðbundna menningu og framleiðsluvörur.	Í aðalskipulaginu kemur m.a. fram að grundvöllur fyrir ferðaþjónustu verði styrktur með því að varðveita gæði náttúru og menningarlandslags. Sjálfbær ferðaþjónusta verði ein af meginstoðum í atvinnulífi sveitarfélagsins þannig að ekki verði gengið á náttúrulega eða menningarsöguleg gæði svæðisins. - Í aðalskipulaginu er sett stefna sem stuðlar að sjálfbærri ferðaþjónustu sem leggur áherslu á vernd þeirra þátta sem skapa gæði fyrir ferðaþjónustu og samfélagið.
	9.1 Þróaðir verði traustir innviðir, sjálfbærir og sveigjanlegir, hvort sem er staðbundnir eða yfir landamæri, í því skyni að styðja við efnahagsþróun og velmegun þar sem lögð verði áhersla á jafnt aðgengi á viðráðanlegu verði fyrir alla.	Mikil áhersla er lögð á að allir innviðir sveitarfélagsins miði að sjálfbærni og þannig úr garði gerðir að þeir styðji við þróun og framfarir en hamli þeim ekki. Innviðir séu í hag allra óháð efnahag eða stöðu.

11 SJÁLFBÆRAR BORGIR OG SAMFÉLÖG 	11.2 Eigi síðar en árið 2030 geti allir ferðast með öruggum sjálfbærum samgöngutækjum á viðráðanlegu verði á bættu vegakerfi. Lögð verði áhersla á betri almenningssamgöngur sem taka mið af fólki í viðkvæmri stöðu, konum, börnum, fötlðu fólki og öldruðum. 11.6 Eigi síðar en árið 2030 verði dregið úr skaðlegum umhverfisáhrifum í borgum, meðal annars með því að bæta loftgæði og meðhöndlun úrgangs.	Stuðla skuli að umferðar- og rekstraröryggi og samtengingu byggðar. Komið verði á aukinni flokkun úrgangs við myndunarstað, bæði á heimilum og í fyrirtækjum og íbúum verði gert auðvelt að koma úrgangi til endurnotkunar og endurnýtingar.
12 ABYRG NEYSLA OG FRAMLÆGSLA 	12.2 Eigi síðar en árið 2030 verði markmiðum um sjálfbæra og skilvirk nýtingu náttúruauðlinda náð.	Í aðalskipulaginu kemur fram að nýting og verndun náttúruauðlinda skuli vera í samræmi við leiðarljós og meginmarkmið aðalskipulagsins sem og aðrar skuldbindingar landsins og sveitarfélagsins og skal grundvallast á sjálfbærri þróun.
13 AÐGERÐIR Í LOFTSLAGSMÁLUM 	13.2 Ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga verði að finna í landsáætlunum, stefnumótum og skipulagi.	Í aðalskipulaginu kemur fram að í búar sveitarfélagsins skuli búa við ásættanlegt öryggi m.t.t. náttúruvár og að landnýtingu verði hagað með tilliti til náttúruvár og að eignir verði sem best varðar fyrir náttúruvá.
14 LÍF Í VATNI 	14.3 Unnið gegn súrnun sjávar og skaðlegum áhrifum haldið í skefjum, t.d. með því að efla vísindasamstarf á því sviði.	Í aðalskipulaginu kemur m.a. fram að stefnt sé að því að mengun frá fráveitu verði ætíð í lágmarki með því að tryggja heilbrigða losunarhætti, að öll hús í sveitarfélaginu verði tengd fráveitukerfinu eða hafi viðurkennt hreinsivirki. Komið verði á aukinni flokkun úrgangs við myndunarstað, bæði á heimilum og í fyrirtækjum og íbúum verði gert auðvelt að koma úrgangi til endurnotkunar og endurnýtingar.
15 LÍF Á LANDI 	15.1 Eigi síðar en árið 2020 verði vistkerfi á landi og í ferskvatni vernduð og stuðlað að sjálfbærri nýtingu þeirra og endurheimt, einkum skóga, votlendis, fjalllendis og þurkkasvæða, í samræmi við skuldbindingar samkvæmt alþjóðasamningum.	Í aðalskipulaginu kemur fram að umhverfi sveitarfélagsins, jafnt í þéttbýli sem dreifbýli, sé vistlegt og aðlaðandi þar sem áhersla verði lögð á að verja óspillta náttúru og dýralíf fyrir óparfa ágangi, vernda sérkenni og fjölbreytileika náttúrunnar. Nýting auðlinda og náttúru verði með sjálfbærum hætti þannig að við ákvarðanatöku verði tillit tekið til komandi kynslóða og náttúrunnar. Líffræðileg fjölbreytni (tegunda og vistgerða) verði vernduð í samræmi við lög og alþjóðaskuldbindingar. Landslagheildir og fjölbreytileiki landslags verði vernduð. Útbreiðsla ágengra tegunda, eins og lúpínu og skógarkerfils, verði heft. Nýting og verndun náttúruauðlinda skal vera í samræmi við leiðarljós og meginmarkmið aðalskipulagsins sem og aðrar skuldbindingar landsins og sveitarfélagsins og skal grundvallast á sjálfbærri þróun. Taka skuli fyllsta tillit til umhverfis- og náttúruverndarsjónarmiða við skipulag og framkvæmdir á óbyggðum svæðum.
	15.2 Eigi síðar en árið 2020 hafi tekist að efla sjálfbærni skóga af öllu tagi, stöðva skógareyðingu, endurheimta hnignandi skóga og auka verulega nýskógrækt og endurrækta skóga um allan heim. 15.9 Eigi síðar en árið 2020 verði tekið tillit til gildis vistkerfis og líffræðilegrar fjölbreytni við gerð lands- og svæðisáætlana og í öllu þróunarferli, skýrslugerðum og aðgerðum til að draga úr fátækt.	

